

ΑΘΗΝΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ)

ΤΟΜΟΣ ΕΞΗΚΟΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

1966 - 1967

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΥΡΤΙΔΗ
1967

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΔΕΛΤΙΟΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
1962 - 1966

Συνεχίζοντες¹ τὴν ἀναλυτικὴν γλωσσικὴν βιβλιογραφίαν πρὸς πληρεστέραν ἐνημέρωσιν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἄ θ η ν ᾱ ς», παρέχομεν κατωτέρω βραχείαν ἀνάλυσιν μελετῶν αἱ ὁποῖαι καλύπτουσι τὸ διάστημα μιᾶς πενταετίας.

1. ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ, Τροποποιήσεις εἰς τὸ ὀρθογραφικὸν σύστημα τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ν. Ἑλληνικῆς, Λεξικογραφικὸν Δελτίον 8 (1963), 3 - 45.

Ἐνταῦθα καταγράφονται αἱ εἰσαχθεῖσαι ὀρθογραφικαὶ τροποποιήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐφαρμόζωνται ἐφεξῆς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν διαλέκτων, τοῦ ἐκδιδομένου ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

2. ΑΚΟΓΛΟΥ Ξ. (Ξένου Ξενίτα), Ἐπὶ τῆ ζωῇ τοῦ Πόντου. Λαογραφικὰ Κοτῶρων, τόμ. Β'. Ἀθῆναι 1964, σσ. 439.

Ὁ σ., μετὰ μίαν εἰσαγωγὴν καὶ ἓν κεφάλαιον ἀναφερόμενον εἰς τὰ Σχολικὰ - Κοινοτικὰ - Ἱστορικά, ἐξετάζει τὰ ἐπώνυμα τῶν Κοτῶρων (σ. 51 - 62), ὀνόματα βαπτιστικὰ, ἀνδρικά, γυναικεῖα (63 - 71) καὶ παρατσούκλια (72 - 79).

Εἰς εἰδικὸν κεφάλαιον (98 - 332) πραγματεύεται τὰ μνημεῖα τοῦ λόγου, ἦτοι ἕματα δημοτικὰ (98 - 104), αἰνίγματα, λογοπαίγνια (104 - 105), ἠχομιμητικὰ (106 - 113), εὐχές, κατάρες (114 - 120), ἀνέκδοτα (121 - 184), μύθους (184 - 197), παραμύθια (198 - 256), ἐπιθέτων ἐμφάσεις (257 - 258), φράσεις καὶ ἐκφράσεις ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφήν (258 - 265), παροιμίας καὶ ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις (265 - 303), παροιμίας, ρητὰ, γνωμικὰ (304 - 330), ἀναγραμματισμοὺς (331 - 332). Ἀκολουθεῖ ἕτερον κεφάλαιον (σ. 333 - 390), ἀναφερόμενον εἰς τὴν μοναϊκὴν καὶ Λεξιλόγιον (391 - 432).

Ὅπως ὁ σ. διὰ τοῦ δευτέρου τούτου τόμου ὀλοκληρῶνει τὴν περὶ Κοτῶρων μελέτην του καὶ διασώζει ἀπὸ τὴν λήθην πολυτιμώτατα στοιχεῖα, ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἐκριζωθέντα Ἑλληνισμόν τοῦ Πόντου.

Τὰ μνημεῖα τοῦ λόγου, γεγραμμένα εἰς τὸ ἰδίωμα τῶν Κοτῶρων, ἀποτελοῦν

1. Διὰ τὰς προηγουμένας βλ. Δ. Βαγιακάκου, Δελτίον ἀναλυτικῆς βιβλιογραφίας 1959, Ἀθῆνᾶ 63 (1959), 360 - 369. Διὰ τὸ 1960, Ἀθῆνᾶ 65 (1961), 337 - 376 καὶ διὰ τὸ 1961, Ἀθῆνᾶ 66 (1962), 464 - 479.

ἀσφαλῆ στοιχεῖα διὰ τὸν μέλλοντα νὰ ἀσχοληθῆ γενικώτερον μὲ τὴν διάλεκτον τοῦ Πόντου.

3. AMANTOY K., Γλωσσικά Μελετήματα, Ἐν Ἀθήναις 1964 (Ἐκδοσις περιοδ. «Ἀθηνᾶ». Σειρὰ Διατριβῶν καὶ Μελετημάτων, ἀρ. 2), σσ. ζ+ 608.

Ἵπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας, ὄργανον τῆς ὁποίας εἶναι τὸ περιοδικὸν «Ἀθηνᾶ», ἐγένετο ἡ ἐκδοσις τῶν γλωσσικῶν μελετημάτων τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Κ. Ἀμάντου. Τὰ μελετήματα ταῦτα εἶναι ποικίλου περιεχομένου, τοπωνυμικά, ἐτυμολογικά, σημασιολογικά, ὀνοματολογικά κλπ. Ταῦτα καλύπτουν χρονικὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1903-1949 καὶ ἀνέρχονται εἰς ἐνενηκόντα. Τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ τόμου καὶ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ὕλικου ἀνέλαβον ὁ καθηγητὴς κ. Ν. Β. Τωμαδάκης καὶ ὁ κ. Δ. Β. Βαγιακάκος, ὅστις συνέταξε καὶ τοὺς πίνακας καὶ τὸ λεξιλόγιον τοῦ τόμου.

4. ΑΝΑΠΛΙΩΤΗ ΠΙΑΝΝΗ, Ἀνέκδοτα ἔγγραφα καὶ ἱστορικοὶ τίτλοι Μονῆς Βελανιδιάς (1732 - 1856). Καλαμάτα 1966, σσ. 135.

Ὁ σ., μετὰ μίαν εἰσαγωγὴν (σ. 1 - 43), δημοσιεύει (σ. 44 - 105) 61 ἔγγραφα τῶν ἐτῶν 1732 - 1856, διατηρῶν τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ κειμένου. Διαλεκτικῶς τὰ ἔγγραφα εἶναι ἐνδιαφέροντα. Ἀκολουθεῖ Ἐπίμετρον (σ. 108 - 127) σχετικὸν μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Μονῆς. Ἐν συνεχείᾳ δίδονται ἀλφαβητικῶς τὰ εἰς τὰ ἔγγραφα ἀπαντᾶντα *Κύρια ὀνόματα* (σ. 128 - 132), τὰ *Τοπωνύμια* (σ. 133) καὶ τὸ *Λεξιλόγιον* (σ. 134 - 135).

5. ANNALI, Sezione linguistica, vol. IV (1962), Napoli, σ. 251. Istituto Orientale di Napoli.

Εἰς τὸν τόμον αὐτὸν περιλαμβάνονται αἱ κάτωθι μελέται : A. J. Van W i n d e k e n s, Études de grammaire historique et comparée du Tokharien, σ. 5 - 25. V. I. A b a e v, Isoglosse Scito - Europee, σ. 27 - 43. R. G u s m a n i, Note di linguistica Microasiatica, σ. 45 - 52. E. P. H a m p, Greco ἔλιμς, Latino vermis, σ. 53 - 57. W. R. S c h m a l s t i e g, Slavic četyre «Four», σ. 59 - 61. C. d e S i m o n e, Contributi Peligui, σ. 63 - 68 J. H u b s c h m i d, Indogermanische, besonders Pelasgische, und Panmediterrane etymologien, σ. 69 - 78. S. M o s a t i, Lo Stato assoluto dell'Aramaico orientale, σ. 79 - 83. G. G a r b i n i, Note Semitiche, σ. 85 - 93. J. F r i e d r i c h, Das Neusyrische als typus einer entarteten semitischen sprache, σ. 95 - 106. Z. W i t t o c h, Les onomatopées forment-elles un système dans la langue?, σ. 107 - 147. W. B e l a r d i, Sur l'aspect subjectif de la distinction entre voyelle et consonne, σ. 149 - 165. W. B e l a r d i, Note sulle variazioni fonologiche e sulla riplogia delle sibilanti, σ. 167 - 203. Ἀκολουθοῦν βιβλιοκρισίαι : R i c c a r d o A m b r o s i m i, Oswald Szemerényi, Studies in the Indo - European System of Numerals, Heidelberg, 1960, XVI + 192 pp., σ. 205 - 209.

Ὁ τόμος κλείει (σ. 211 - 245) μὲ μίαν πλήρη γλωσσικὴν βιβλιογραφίαν, ἀναφερομένην εἰς γλωσσικὰ περιοδικὰ καὶ αὐτοτελεῖς μελέτας.

6. ΑΝΔΡΙΩΤΗ ΝΙΚΟΛ. Π., Γλῶσσα καὶ Ἔθνος, Λόγος πρυτανικός, Θεσσαλονίκη 1963, σσ. 18.

Ὁ σ. εἰς τὸν πρυτανικὸν τοῦ λόγον ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἐθνικὴν σπουδαιότητα τῶν γλωσσῶν γενικῶς καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν σημασίαν τὴν ὅποιαν εἶχε μέχρι σήμερον καὶ θὰ ἔχη καὶ εἰς τὸ μέλλον διὰ τὴν τύχην τοῦ ἔθνους ἢ δημοτικῆ γλώσσα.

7. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ ΙΩ., Τὸ Βολερὸν ἢ Βουλευρὸν καὶ ἡ Χαλκιδική, Χρονικά τῆς Χαλκιδικῆς 1962, τεύχ. 3, σ. 61 - 64.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὴν γνάμην τοῦ Ν. Βέη, καθ' ἣν τὸ Βολερὸν, τὸ ὅποιον μαρτυρεῖται εἰς κείμενα καὶ σιγίλλιογραφικὰ μνημεῖα ἀπὸ τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος, ἔκειτο μᾶλλον εἰς τὴν Χαλκιδικήν, ἀποκρούει αὐτὴν διὰ τῆς μελέτης τῶν σχετικῶν μαρτυριῶν καὶ προτείνει ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ ἀναζητηθῆ πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν ἢ Θράκην (εἰς τὴν Θρακικὴν χερσόνησον τοποθετεῖ αὐτὸ ὁ Κ. Παπαρρηγόπουλος).

8. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Ἀρχαῖα καὶ μεσαιωνικὰ τοπωνύμια ἐκ Μάνης, Πελοποννησιακά 5 (1962), 161 - 179.

Τὰ ἐξεταζόμενα ἐνταῦθα τοπωνύμια εἶναι: Ἀρμυρό, Ἀρός, Βαρούσι, Γαρμπελέα, Διρό, Κορογοσιάνισσα, Κουλουμί, Μέζαπος - Μέσαπος, Ὀρογκα, Χωσιάρι. Ἡ ἐξέτασις τούτων γίνεται ἐπὶ τῆ βάσει πλουσίου διαλεκτικοῦ ὕλικου καὶ πληροφοριῶν ἐκ γραπτῶν πηγῶν.

9. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Σχεδιάγραμμα περὶ τῶν τοπωνυμικῶν καὶ ἀνθρωπωνυμικῶν Σπουδῶν ἐν Ἑλλάδι 1833 - 1962, Ἀθηνᾶ 66 (1962), 301 - 424 καὶ 67 (1963 - 1964), 145 - 369.

Α'. ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ: Ὁ σ. εἰς τὸ Πρῶτον μέρος τῆς μελέτης τοῦ (σ. 301 - 306) σημειῶνει ὅτι πρῶτος ἐν Ἑλλάδι, ὅστις ὑπέδειξε τὴν σπουδαιότητα τῆς μελέτης τῶν ἑλληνικῶν τοπωνυμιῶν καὶ ὀνομάτων, ὑπῆρξεν ὁ Α. Κυπριανός (1862) καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Α. Μηλιαράκης (1884). Ἀναγράφει ἔπειτα γενικὰς βιβλιογραφικὰς ἐργασίας καὶ μετὰ ταῦτα ἀσχολεῖται πρῶτον μὲ τὰ Τοπωνύμια.

Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ (σ. 306 - 320) ἐξετάζει τὰς κινήσεις, αἵτινες ἐγιναν εὐθὺς μετὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου διὰ τὴν μελέτην καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ξενικῶν τοπωνυμιῶν, ἀναγράφει τὰς συγκροτηθεῖσας πρὸς τοῦτο κατὰ καιροῦς τοπωνυμικὰς ἐπιτροπὰς καὶ τὸ ἔργον τῶν, ὡς καὶ τοὺς ἀσχοληθέντας μὲ τὴν μελέτην τῶν ἑλληνικῶν τοπωνυμιῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἀναγράφει γενικὰς τοπωνυμικὰς βιβλιογραφικὰς ἐργασίας.

Μετὰ ταῦτα (σ. 320 - 352) ἀκολουθεῖ ἡ ἀναγραφή τῆς τοπωνυμικῆς βιβλιογραφίας κατ' εἶδος. Τὰ τοπωνύμια διακρίνονται εἰς Προελληνικά, Ἑλληνικά (Ἀρχαῖα, Βυζαντινὰ, Νεοελληνικά), Ξένα (Σλαβικά, Φραγκικά, Ἀλβανικά, Τουρκικά, Βενετικά, Κουτσοβλαχικά). Πρὸ τῆς ἀναγραφῆς τῆς βιβλιογραφίας εἰς ἑκάστην τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ὁ σ. προτάσσει μικρὰν εἰσαγωγὴν, σχετικὴν πρὸς τὰς ἱστορικὰς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας τὰ ἀνωτέρω τοπωνύμια ἐτέθησαν ἐν Ἑλλάδι.

Εἰς τὸ Δεύτερον μέρος (σ. 352 - 424) ἀναγράφεται ἡ τοπωνυμικὴ βιβλιογραφία κατὰ περιφέρειας, δηλ. Πελοπόννησος (Λακωνία, Μεσσηνία, Ἥλεια, Ἀρκαδία, Τσακονία, Ἀχαΐα, Ἀργολίς, Κορινθία), Στερεὰ Ἑλλὰς (Ἀττικὴ, Βοιωτία, Φθιώτις, Φωκίς, Αἰτωλία, Ἀκαρνανία), Ἠπειρός, Θεσσαλία, Μακεδονία, Θράκη, Πρῶποντις, Μικρὰ Ἀσία (Πόντος, Καππαδοκία, Λοιπὴ Μικρὰ Ἀσία), Νῆσοι (Ἐπτανήσος,

Κύπρος, Κρήτη, Δωδεκάνησος, Κυκλάδες, Νήσοι Αιγαίου, Βόρειοι Σποράδες, Εύβοια, λοιπὰ νῆσοι), *Κάτω Ἰταλία*.

Β'. ΑΝΘΡΩΠΩΝΥΜΙΑ : Ἡ ἴδια διάταξις ὅλης ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ τμήμα τῶν ὀνομάτων. Προηγείται μία *Εἰσαγωγή*, σχετικὴ μετὰ τὴν ὀνοματοθεσίαν (145 - 155). Ἀναγράφονται αἱ *Πηγαι* διὰ τὴν μελέτην τῶν ἀνθρωπωνυμίων (155 - 162).

Ἀκολουθεῖ (σ. 163 - 166) βιβλιογραφία *γενικῶν μελετῶν* καὶ (σ. 166 - 168) *εἰδικῶν μελετῶν*. Τὸ κύριον μέρος διαίρεται καὶ ἐδῶ εἰς δύο τμήματα, ἦτοι Ἀνθρωπωνυμικαὶ μελέται κατ' εἶδος (σ. 168 - 279), δηλ. *Προελληνικά* (ἀνθρωπωνύμια), Ἑλληνικά (Ἀρχαῖα, Βυζαντινά, Νεοελληνικά, Παρωνύμια, Πατρωνυμικά, Μητρωνυμικά, Ἀνδρωνυμικά, Ὄνόματα δούλων, Χριστιανικὴ ἐπίδρασις, Ὄνόματα Παναγίας, Ἁγίων, Βυζαντινοὶ - Νεοελληνικοὶ οἰκοί), *Σέβα* (Φραγκικά, Βενετικά), Ἑθνικά Α'. Ἑλλάδος (Γενικά, Ἐπὶ μέρους, Ἑλλην - Γραικός - Ρωμῶς, Ζυγιῶται, Κρυπτοχριστιανοί, Σαρακατσάνοι, Τσάκονες), Β'. *Ξενόγλωσσα* (Ἀλβανοί, Ἀμπαδιῶται, Ἀτσιγγάνοι - Τσιγγάνοι - Γύφτοι, Βλάχοι ἢ Κουτσοβλάχοι, Βούλγαροι, Γιουρούκοι, Γκαγκαούζοι, Γοτθογραικοί, Ἑβραῖοι, Ἐξερῖται, Ἰνδογερμανοί, Μαρδαῖται, Μαυρορεῖται, Μηλιγοί, Πομάκοι, Σλάβοι - Σκλάβοι - Σκλαβασιάνοι, Τοδρκοί, Τουρκοκρήτες, Τουρκόκωλοι - Τουρκόπουλοι), Γ'. *Ψευδώνυμα*. Πρὸ τῆς σχετικῆς δι' ἕκαστον τῶν ἀνωτέρω βιβλιογραφίας ἀναγράφεται καὶ μία μικρὰ ἱστορικὴ εἰσαγωγή.

Τὸ ἐπόμενον τμήμα περιλαμβάνει (σ. 278 - 290) *ἀνθρωπωνυμικὰς μελέτας* κατὰ περιφερείας, ἦτοι *Πελοπόννησος* (Λακωνία, Μεσσηνία, Ἠλεία, Ἀρκαδία, Τσσκονία, Ἀχαΐα, Ἀργολίς, Κορινθία), *Στερεὰ Ἑλλάς* (Ἀττικὴ, Βοιωτία, Φθιώτις, Φωκίς, Αἰτωλία, Ἀκαρνανία), *Ἡπειρος*, *Θεσσαλία*, *Μακεδονία*, *Θράκη*, *Μικρὰ Ἀσία* (Πόντος, Καππαδοκία, Λοιπὴ Μικρὰ Ἀσία), *Νῆσοι* (Ἐπτανῆσα, Κύπρος, Κρήτη, Δωδεκάνησα, Κυκλάδες, Νήσοι Αἰγαίου, Βόρειοι Σποράδες, Εύβοια, Λοιπὰ Νῆσοι), *Κάτω Ἰταλία*.

Ἀκολουθοῦν *Προσθετέα* (σ. 303 - 306). Βραχυγραφίαι *Περιοδικῶν* (σ. 307 - 322) καὶ *Πίνακες* (σ. 322 - 369) (Συγγραφέων, Τοπωνυμίων, Ὄνομάτων, Λέξεων καὶ Πραγμάτων - Καταλήξεων).

Ἡ ἀνωτέρω ἐργασία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ πάντα περὶ τὰ τοπωνύμια καὶ ἀνθρωπωνύμια ἀσχολούμενον. Ὁμοίᾳ αὐτῆς δὲν ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι.

10. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Δελτίον ἀναλυτικῆς γλωσσικῆς βιβλιογραφίας 1961, Ἀθηνᾶ 66 (1962), σ. 464 - 479.

Ὁ σ. δίδει ἐνταῦθα βραχείαν περίληψιν τοῦ περιεχομένου πενήκοντα γλωσσικῶν πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ 1961 εἴτε αὐτοτελῶς εἴτε εἰς διάφορα ἐπιστημονικὰ περιοδικά.

Μεταξὺ τούτων περιλαμβάνονται καὶ τινὰ περιοδικὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὰ ὁποῖα δημοσιεύουν ἐνδιαφέροντα τὴν γλωσσικὴν ἐρευναν ἄρθρα.

11. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Ἐκθεσις γλωσσικοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ ἔτους 1960, Λεξικογραφικὸν Δελτίον [τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν] 9 (1963), 93 - 129.

Ὁ σ., κρίνων τὰ ὑποβληθέντα χειρόγραφα εἰς τὸν διαγωνισμόν τῆς ἐν Ἀθῆναις Γλωσσικῆς Ἑταιρείας, προβαίνει εἰς διαφόρους γλωσσικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ὕλικου τούτου, τοῦ ἀναφερομένου εἰς διάφορα γλωσσικά ἰδιώματα τῆς Ἑλλάδος.

12. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Διαλεκτικά ἐκ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Πόντου, Ἄρχεϊον Πόντου 26 (1964), 267 - 289.

Ὁ σ. ἀναγράφει διαλεκτικούς ποντιακούς τύπους, οἱ ὅποιοι ἀπαντοῦν εἰς τὰ ἐγγραφα τῆς μονῆς Βαζελῶνας τοῦ Πόντου, μεταξύ τῶν ἐτῶν 1245 - 1702. Τὰ διαλεκτικά στοιχεῖα εἶναι λέξεις, καταλήξεις, ρηματικοὶ τύποι, ἀντωνυμῖαι, ρηματικά παράγωγα, ὀνόματα καρπῶν δένδρων, Τοπωνύμια, Ἐθνικά, ἐπώνυμα ἐκ παρωνυμίων, ὀνόματα βαπτιστικά, συντακτικά φαινόμενα, σημασιολογικά, φρασεολογικά κλπ.

13. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Γλωσσικὴ βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1960 - 1964, Ἄθηνᾶ 68 (1965), 262 - 332.

Ὁ σ., συνεχίζων τὴν γλωσσικὴν βιβλιογραφίαν, τὴν ὁποίαν ἐδίδεν εἰς παλαιότερους τόμους τῆς «Ἄθηνᾶς», καταγράφει ἐνταῦθα 987 λήμματα γλωσσικῶν πραγματειῶν, δημοσιευθεισῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔτη.

14. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Γλωσσογεωγραφικά. Περὶ τὰ Παραταινάρια τῆς Μάνης Τοπωνύμια. Ἄθηνᾶ 68 (1965), 169 - 248.

Ὁ σ. ἐξετάζει σειρὰν ὄλην τοπωνυμίων τῆς περιοχῆς τοῦ Ταινάρου, τινὰ τῶν ὁποίων καὶ παλαιότερον εἶχεν ἐξετάσει καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ μελετήσας τὴν σειρὰν αὐτὴν Α. Κουτσιλιέρης, Πλάτων 10 (1958) 240 - 249, οὐδὲν νέον προσφέρει, καθ' ὅσον τὸ πλεῖστον τῶν παρατηρήσεων του εἶναι ἀντιγραφή τῶν γνωμῶν ἄλλων καὶ αὐτοῦ τοῦ Δ. Βαγιακάκου, τοὺς ὁποίους ὁ Α. Κουτσιλιέρης οὐδαμῶς ἀναφέρει.

15. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ Δ. Β., Τοπωνυμικά. Ἡ ἔτυμολογία τοῦ τοπωνυμίου *Βουτιᾶνοι*, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Λακωνικά» 3 (1966), τεύχ. 15 (σ. 75 - 77), 16 (σ., 119 - 121) [σελ. 14].

Ὁ σ., μετὰ μικρὰν εἰσαγωγὴν περὶ τῆς ἀξίας τῶν τοπωνυμίων, διαιρεῖ τὸ θέμα του εἰς τὰ κάτωθι ἐπὶ μέρους τμήματα, τὰ ὁποῖα λεπτομερῶς ἐξετάζει, ἦτοι : Μνεῖα τοῦ τοπωνυμίου. Οἱ περὶ τοῦ τοπωνυμίου γράψαντες. Ἡ ἔτυμολογία τοῦ τοπωνυμίου. Ὡς πρὸς ταύτην δέχεται ὅτι προέρχεται ἐξ οἰκογενειακοῦ ἐπων. *Βουτᾶς* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -*ῖανοι*.

16. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ι. Π., Τοπωνυμικά τῆς Εὐρυτανίας, Φιλολογικὴ Πρωτοχρονιά 1962, σ. 136 - 140. [Α' Τοπωνύμια τῆς Κοινότητος Ἁγίας Τριάδος τ.δ. Κτημενίων. Β' Τοπωνύμια τῆς Κοινότητος Δομνανῶν τ.δ. Κτημενίων].

Ὁ σ. παρέχει κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν τὰ τοπωνύμια τῶν ἀνω δήμων μετὰ τινῶν παρατηρήσεων καὶ ἐνίοτε μετὰ τῆς ἔτυμολογίας τινῶν ἐξ αὐτῶν.

17. BONFANTE G., Γλωσσικαὶ σχέσεις μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας, *Rivista di Cultura Classica e Medioevale Roma*, VII (1965), 164 - 180. [= Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 16 (1965/6), 417 - 433].

Ὁ σ. παρατηρεῖ ὅτι δύο ἦσαν οἱ μεγάλοι δρόμοι διὰ τῶν ὁποίων εἰσέδυσεν εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς ὄλην τὴν Δύσιν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ὁ εἰς εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς κατὰ τὰ ἦθη καὶ τὸ πνεῦμα ἐξελληνισθείσης ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας καὶ ὁ ἄλλος εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐξ Ἀνατολῆς δούλων, τῶν

ἐμπόρων, τῶν Ἑβραίων, εἶτα δὲ τῶν Χριστιανῶν. Ἡ αὐτοκρατορία διηρέθη εἰς δύο τμήματα, τὸ ἐν λατινόγλωσσον καὶ τὸ ἄλλο ἐλληνόγλωσσον. Ἡ αὐτοκρατορία τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἔφερεν ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας τὴν ἐλληνικὴν κυριαρχίαν καὶ τὴν ἐλληνικὴν διοίκησιν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Οἱ πολλαπλοὶ δεσμοὶ τῶν δύο λαῶν εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τὴν γλωσσικὴν μεταξὺ τῶν σχέσιν.

Ὁ σ. παραθέτει λατινικὰς λέξεις καὶ ἐκφράσεις, τὰς ὁποίας χαρακτηρίζει ὅτι εἶναι προσωπίδες λατινικαὶ εἰς πρόσωπον ἐλληνικόν. Ἐν συνεχείᾳ ὑποδεικνύει ὁμοιότητας ὡς πρὸς τὴν δομὴν μεταξὺ τῆς ἐλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς ἢ τῶν λατινογενῶν γλωσσῶν. Τὰ φωνηεντικὰ συστήματα τῆς ἐλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς ἐβάδισαν μὲ ὁμοίον βῆμα. Διὰ πολλῶν παραδειγμάτων ἐπισημαίνει τὴν ἀμοιβαίαν ἐπίδρασιν τῆς ἐλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς καὶ πρὸ παντὸς τῆς ἐλληνικῆς ἐπὶ τῆς λατινικῆς.

Ἡ ἐλληνικὴ ἐπίδρασις ἐρμηνεύει τὰς κλείστας τῶν καινοτομιῶν, τὰς ὁποίας αἱ νεοελληνικαὶ γλώσσαι ἐν τῷ συνόλῳ τῶν παρουσιάζουν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ λατινικά. Ἐκεῖνη δὲ ἦτις μεταξὺ τῶν ρωμανικῶν γλωσσῶν παρουσιάζει τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν ἐλληνισμῶν, τόσον εἰς τὸ λεξιλόγιον, ὅσον καὶ εἰς τὴν φθογγολογίαν, τὴν μορφολογίαν καὶ τὴν σύνταξιν εἶναι ἡ Ἰταλικὴ καὶ δὴ ἡ νότιος Ἰταλική. Ἡ Ἰταλικὴ γλῶσσα προήλθεν ἀπὸ σύνθεσιν τῆς λατινικῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς.

18. ΒΟΣΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ Θ., Ἀντιλεξικόν ἢ Ὄνομαστικόν τῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσης, Ἀθήναι. Ἐκδόσις Δευτέρα 1962, σσ. κδ'+1138.

Ὁ σ. ἐπιχειρεῖ γενικὴν ἀπογραφὴν τοῦ λεκτικοῦ πλοῦτου τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, καθαρειούσης καὶ δημοτικῆς καὶ μίαν λογικὴν διάταξιν τῆς ὕλης, τὴν ὁποίαν διαιρεῖ εἰς 1.500 κεφάλαια κατὰ τρόπον ἐννοιολογικόν. Προτάσσονται αἱ ἐπὶ μέρους ἐννοιαὶ καὶ παρατίθενται κατόπιν αἱ ἀντίστοιχοι συνώνυμοι καὶ συγγενικαὶ λέξεις.

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος, σ. 1 - 705, περιλαμβάνεται ἡ κατὰ κεφάλαια παράθεσις τῆς ὕλης, εἰς δὲ τὸ δεύτερον, σ. 709 - 1138, ἀναγράφεται τὸ εὑρετήριον τῶν χρησιμοποιοθηθειῶν λέξεων.

19. ΒΡΑΝΟΥΣΗ ΕΡΑΣ Λ., «Κομισκόρτης ὁ ἐξ Ἀρβάνων». Σχόλια εἰς χωρίον τῆς Ἄννης Κομνηνῆς, Ἐκδόσεις Ἐταιρείας Ἑπειρωτικῶν Μελετῶν, Ἰωάννινα 1962, σσ. 29.

Ἡ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὸ χωρίον τῆς Ἄννης Κομνηνῆς (Ἀλεξιάς Δ', 8, 4), ἐν ᾧ λέγεται ὅτι ὁ Ἀλέξιος κατὰ τὴν πρώτην ἐπιδρομὴν τῶν Νορμανδῶν (1081) «ἀνέθετο τὴν ἐπίλοιπον πόλιν (τοῦ Δυρραχίου) τῷ ἐξ Ἀρβάνων ὀρμωμένῳ Κομισκόρτῃ».

Ἐξετάζουσα τὰ μέχρι σήμερον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων περὶ τοῦ χωρίου τούτου λεγόμενα ἐκφράζει ἀντίθετον γνώμην καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ λέξις κομισκόρτης κακῶς ἐξελήφθη ὡς κύριον ὄνομα, διότι ἐνταῦθα ἐννοεῖται ὁ ἀξιωματοῦχος τοῦ βυζαντινοῦ στρατοῦ κόμισ τῆς κόρτης. Ἐπειτα ἡ φρ. ἐξ Ἀρβάνων δὲν σημαίνει ἐξ Ἀλβανῶν ἢ ἐξ Ἀρβανιτῶν, ὡς κυρίως ὑποστηρίζουν οἱ Ἀλβανολόγοι, ἀλλὰ δηλοῖ καὶ γνωστὴν γεωγραφικὴν καὶ διοικητικὴν περιοχὴν Ἀρβανον ἢ Ἀρβανα. Δηλ. ὁ κομισκόρτης τοῦ Ἀρβάνου δὲν εἶναι ἐγχώριος ἄρχων

ἢ φύλαρχος ἢ τοπάρχης Ἀλβανός, ἀλλὰ ἀξιώματοῦχος τοῦ βυζαντινοῦ στρατοῦ, ὀπηρετῶν εἰς τὴν διοικητικὴν περιοχὴν Ἀρβανον πλησίον τοῦ Δυρραχίου.

20. CHADWICK J., Ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ γραφή, Ἐπιστ. Ἐπετ. Φιλολ. Σχολ. Πανεπιστ. Ἀθηνῶν 12 (1961/62), 515 - 530.

Ὁ σ. ἐν ἀρχῇ ἐλέγχει τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδότου, καθ' ἣν οἱ ὄπαδοί τοῦ Φοίνικος Κάδμου «εἰσηγάγον διδασκάλια ἐς τοὺς Ἕλληνας καὶ δὴ καὶ γράμματα, οὐκ ἔοντα πρὶν Ἑλλήσιν», καὶ παρατηρεῖ ὅτι εἶναι ἀπίθανος ἡ εἰσαγωγή ἀλφαβήτου πρὶν ἀπὸ τὸν 9 αἰ. Ἡ εἰσαγωγή τοῦ Ἑλλήν. ἀλφαβήτου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἴχε προηγηθῇ τῶν χρόνων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Τῶν χρόνων ὁμοῦς ἐκείνων καὶ ἐνωρίτερον ἀνευρέθησαν εἰς τὰς Θήβας ἀγγεῖα ἐπιγεγραμμένα εἰς τὴν Μινωικὴν γραφὴν Β, ἣτις ὁμοίαζε πρὸς τὴν τῶν ἀνακτόρων τῆς Κνωσοῦ τῆς Κρήτης. Ἡ γραφὴ τῆς Κρήτης διακρίθη εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν Ἱερογλυφικὴν (2.000 π.Χ.), εἰς Γραμμικὴν Α (1800 - 1450 π.Χ.) καὶ εἰς Γραμμικὴν Β (1400 π.Χ. περίπου). Αἱ πινακίδες τῆς Πύλου (1200 π.Χ.) παρουσιάζουν τὴν αὐτὴν γραφὴν μὲ τὴν τῶν τῆς Κνωσοῦ.

Ἀναφέρονται ἐν συνεχείᾳ οἱ ἀσχοληθέντες μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πινακίδων Α. Ἐβανς, Γ. Σούντβαλ, Κ. Κτιστόπουλος, Μπέννεντ, ἡ Ἄλις Κῶμπερ καὶ ὁ Μ. Βέντρις, ὅστις παρεδέχθη ὅτι ἡ γλῶσσα τῶν πινακίδων εἶναι ἑλληνικὴ. Σημειώνει τὴν προσπάθειαν τοῦ Βέντρις καὶ τὴν ἰδικὴν του διὰ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἡ Γραμμικὴ Β' περιέχει περίπου 90 σημεῖα, χρησιμοποιούμενα διὰ νὰ καταγράφωνται αἱ λέξεις, εἶναι δηλ. συλλαβικὴ ὡς ἡ μεταγενεστέρα τῆς Κύπρου. Διὰ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Βέντρις καὶ τῶν ἰδικῶν του ἐν συνεχείᾳ ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ πινακίδες μετὰ γραμμικῆς γραφῆς Β' περιέχον ἑλληνικὴν γλῶσσαν, οἱ δὲ δημιουργήσαντες τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν εἶναι Ἕλληνες. Τὰ νέα εὐρήματα τῶν Μυκηθῶν καὶ τῆς Κρήτης δικαιολογοῦν τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γραφὴ ἔχει συνεχῆ καταγεγραμμένην ἱστορίαν ἐπὶ τριάκοντα τέσσαρας αἰῶνας. Ἐπισημαίνονται αἱ δυσκολίαι τῆς ἀναγνώσεως ἕνεκα τῆς ἑλλείψεως ἐπαρκοῦς καὶ ἀρτίου ὕλικου. Ὡς πρὸς τὴν Γραμμικὴν Α' καὶ τὴν συγγενῆ γραφὴν τῆς Κύπρου εἰς τὴν ὑστάτην ἐποχὴν τοῦ χαλκοῦ ἢ πιθανώτερα γνῶμη εἶναι ὅτι αὗται σχετίζονται μετὰ τῶν πρώτων γλωσσῶν τῆς Ἀνατολῆς (Χεττιτικῆς).

21. CHADWICK J., Ἡ γέννησις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, Ἐπιστ. Ἐπετ. Φιλολ. Σχολ. Πανεπιστ. Ἀθηνῶν 12 (1961/2), 531 - 544.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὴν γέννησιν τῆς Ἑλλ. γλώσσης, παρατηρεῖ ὅτι αὕτη ὑπῆρχε πολὺ πρὸ τοῦ Ὀμήρου καὶ εὐκόλως ἀναγνωρίζεται ὡς ἑλληνικὴ, εἰς ἀρκετὸν δὲ βαθμὸν πρέπει νὰ ταυτισθῇ ἡ προϊστορικὴ μετὰ τῆς κλασσικῆς γλώσσης. Τὴν ἑλλήν. γλῶσσαν πρὸ τοῦ Ὀμήρου δυνάμεθα νὰ ἐξιχνιάσωμεν πέντε καὶ πλέον αἰῶνας πρὸ αὐτοῦ διὰ τῶν μυκηθναϊκῶν πινακίδων, αἱ ὁποῖαι εἶναι γεγραμμένα εἰς προϊστορικὴν διάλεκτον τῆς Ἑλληνικῆς (Αἱ τῆς Πύλου περὶ τὸ 1200 π.Χ., αἱ τῶν Μυκηθῶν ἐνωρίτερον καὶ αἱ τῆς Κνωσοῦ περὶ τὸ 1400 π.Χ.). Ἐξετάζονται μετὰ ταῦτα τὰ τοπωνύμια, τὰ ὁποῖα διακρίνονται εἰς δύο σειράς, τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μεσαιωνικά καὶ νεώτερα. Τῶν ἀρχαίων εἶναι ἀγνωστος ἡ σημασία. Πρὶν ὁμιλήσωμεν οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἑλληνιστί, ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἔθνος ξενόγλωσσον ἢ μᾶλλον ἔθνη προελληνικά. Αἱ προελληνικαὶ τοποθεσίαι συσχετίζονται μὲ τὰς κατεφικημένας τοποθεσίας τῆς πρώτου Ἑλλαδικῆς ἐποχῆς, δηλ. τοῦ δευτέρου ἡμίσεως τῆς 3ης π.Χ. χι-

λιετ. πιθανόν να υπήρχον έλληνοφώνοι εις την Έλλάδα περι τὸ 2500 π.Χ., ἀφοῦ τὸ 1400 ὠμιλεῖτο ἡ ἑλλην. γλῶσσα εις τὴν Κνωσὸν. Ἡ ἑλλ. γλῶσσα ἐξιχνιάζεται μέχρι τοῦ 1600. Οἱ Ἕλληνες, οἱ κατακτήσαντες τὴν Κνωσὸν τὸν 15ον αἰ., πρέπει νὰ προήλθον ἀπὸ τὴν ἡπειρωτικὴν Ἑλλάδα. Τὴν εἰσοδὸν τοῦ νέου ἔθνους τὴν τοποθετοῦν περὶ τὸ 2100 π.Χ. ἰδίως εις τὴν Ἀργολίδα. Ἀπὸ τοῦ 7ου μέχρι τοῦ 4ου αἰ. ἔχομεν τὰς ἀρχαιώτερας διαλεκτικὰς ἐπιγραφάς. Ὁ σ. ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζει γενικώτερον τὰς ἀρχαίας διαλέκτους, ἰδιαιτέρως δὲ τὴν Ἀρκαδικὴν, ἡ ὁποία συγγενεῖται μὲ τὴν Κυπριακὴν. Ἡ κἀθοδὸς τῶν Δωριέων ἐγίνε μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ περὶ τὸν 11ον αἰ. καὶ κατέκλυσε τὰς περιοχὰς ὅπου ὠμιλεῖτο ἡ γραμμικὴ Β' (Μυκῆναι - Πύλος - Κνωσός). Τὴν κίνησιν τῶν χαρακτηρίζει ἡ ἐκτόπισις ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος· ἐξετάζει μετὰ ταῦτα τὴν θεωρίαν τοῦ Κρέτσημ, καθ' ἣν ἡ ἐξέλιξις τῆς ἑλλ. γλώσσης ἐγένετο ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, τρία δὲ διαδοχικὰ κύματα μεταναστῶν (Ἴωνες, Ἀχαιοί, Δωριεῖς) κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς χιλιετηρίδος εἰσέδυσαν εις τὴν Ἑλλάδα. Μετὰ ταῦτα ὁ σ. προβαίνει εις παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν διαλέκτων. Προβάλλει τὴν ὑπόθεσιν ἄλλων ὅτι ἡ κοιτίς τῶν Ἑλλήνων ἦτο ἡ κοιλάς τοῦ Δουνάβεως, ἀλλὰ δὲν δέχεται αὐτὴν καὶ ὑποθέτει ὅτι μᾶλλον ἤρχισεν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα διαμορφουμένη ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος. Ἄν τοῦτο εἶναι ἀληθές, τότε οἱ περὶ τὸ 2000 π.Χ. εἰσδύσαντες εις τὴν Ἑλλάδα δὲν ἦσαν τῶ ὄντι Ἕλληνες, ἀλλὰ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι ὠμίλουσαν κάποιαν ἰνδοευρωπαϊκὴν διάλεκτον. Οὗτοι ἐγκατεστάθησαν πρῶτον εις τὴν Ἀργολίδα καί, ὅταν ἐνίκησαν τὸν προϋπάρχοντα πληθυσμὸν, ἐπέβαλον εις αὐτὸν τὴν γλῶσσαν τῶν. Ἡ μετάδοσις τῆς νέας γλώσσης εις ἄλλοφώνους καὶ ἡ σύγχυσις τῆς ἰνδο - εὐρωπαϊκῆς καὶ τῆς προελληνικῆς, ἡ ὁποία ἐγένετο εις τὴν Ἑλλάδα διαρκούσης τῆς Μεσοελλαδικῆς ἐποχῆς (2000 - 1600 π.Χ.), ἐγέννησαν τὴν ἑλλην. γλῶσσαν. Τὰς κλασσικὰς διαλέκτους θὰ ἔχουν προκαλέσει ὄχι τρία ὑποθετικὰ κύματα εἰσβολῶν, ἀλλ' ἡ διάδοσις τῆς νέας γλώσσης εις κατοίκους διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι ἀρχικῶς ὠμίλουσαν διαφόρους γλώσσας.

Αἱ δυτικαὶ λοιπὸν διάλεκτοι τῆς ἑλληνικῆς δυνατόν νὰ ἐξηγηθοῦν ὡς ὀφειλόμεναι εις τὴν διάδοσιν τῆς ἑλλ. γλώσσης εις ἄνθρώπους ὀμιλοῦντας μίαν ἄγνωστον γλῶσσαν, ἴσως ἀρχαίαν ἰλλυρικὴν. Οὕτως ἀναιρεῖ τὴν θεωρίαν τοῦ Κρέτσημ. Κατὰ τὸν Chadwick, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐγεννήθη διὰ τῆς ἀναμειξῆς δύο διαφόρων γενῶν καὶ ἡ ἐκπληκτικὴ ἐπιτυχία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εις τὸν ἀρχαῖον κόσμον ἴσως νὰ ὀφείληται εις τὸ τυχαῖον τοῦτο γεγονός. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα περιέχει στοιχεῖα προερχόμενα ἐκ δύο πηγῶν, ὁ δὲ πλοῦτος καὶ ἡ ζωτικότης τῆς ἔδωσαν εις αὐτὴν τὴν δυνατότητα νὰ ἐπιζῆ σχεδὸν τετρακισχίλια ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεώς τῆς, ὄχι εις ξένην χώραν ἀλλὰ ἐδῶ εις τὴν Ἑλλάδα.

22. CHADWICK J., Γραμμικὴ Β, ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ γραφή. Ἐκδόσις Κακούλιδη, Ἀθήναι 1962, σσ. XVI + 176.

Ἡ μελέτη αὕτη εἶναι ἐπιτομὴ τοῦ βιβλίου Documents in Mycenaean Greek, τοῦ γραφέντος ὑπὸ τοῦ M. Ventris καὶ J. Chadwick.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον ὁ σ. παρουσιάζει τὴν ἐξαιρετικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ Μ. Βέντρις καὶ τὴν προϊστορίαν τῆς ἀσχολίας του μὲ τὴν γραμμικὴν γραφήν. Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον ἐκθέτει τὰς ἐρεῦνας τοῦ Evans εις τὴν Κνωσὸν. Εἰς

τὸ τρίτον κεφάλαιον ἐκτίθενται αἱ μέθοδοι ἐργασίας πρὸς ἀποκρυπτογράφειν ἀγνώστων κειμένων καὶ αἱ προσπάθειαι διαφόρων ἐρευνητῶν. Ἐκ τῶν πορισμάτων τινῶν ἐκ τούτων, ἐν οἷς καὶ τοῦ Ἑλλήνου Κτιστοπούλου, ὀρμηθεὶς ὁ Βέντρις ἐπέ-
τυχε τὴν ἀποκρυπτογράφειν.

Εἰς τὸ δ' κεφάλαιον ἐκτίθενται αἱ παρατηρήσεις τοῦ Βέντρις, ὅστις διέγνω-
σεν ὅτι ἡ γραμμικὴ Β' ἀνήκει εἰς τὸ συλλαβικὸν σύστημα καὶ τὸ ἀριθμητικὸν
σύστημα αὐτῆς ἦτο τὸ δεκαδικόν.

Εἰς τὸ ε' κεφ. ἀναγράφονται τὰ συμπεράσματα αὐτοῦ ὅτι ἡ γλῶσσα τῆς Γραμ-
μικῆς Β' ἦτο κατὰ 500 ἔτη παλαιότερα τῆς Ὀμηρικῆς, ἦτο δὲ ἀρχαϊκὴ ἑλληνικὴ,
γεγραμμένη βραχυγραφικῶς.

Ἐκτίθεται ἡ συνεργασία Ventris καὶ Chadwick εἰς τὸ ἄρθρον: Ἐνδείξεις
ἑλληνικῆς διαλέκτου εἰς τὰ μυκηναϊκὰ ἀρχεῖα, ἐνθα ἐδόθησαν τὰ χαρακτηριστικὰ
τῆς μυκηναϊκῆς διαλέκτου. Εἰς τὸ ε' κεφ. παρατίθενται τὰ στοιχεῖα δι' ὧν ἐπιβε-
βαιούται ἡ ὀρθότης τῆς ἀναγνώσεως τῶν πινακίδων τῆς γραμμικῆς Β'. Οἱ Ventris
καὶ Chadwick ἐξέδωκαν κατόπιν τὸ βιβλίον τῶν Documents in Mycenaean Greek,
ὅπου παρουσιάζουν 300 πινακίδας ἐκ Κνωσοῦ, Πύλου καὶ Μυκηνῶν καὶ κατα-
γράφουσι 630 μυκηναϊκὰς λέξεις μετὰ τῆς σημασίας τῶν. Εἰς τὸ ζ' κεφ. γίνεται
ἀναπαράστασις τῆς ζωῆς εἰς τὴν Μυκηναϊκὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὸ η' κεφ. ὁ σ. ἐκθέτει
τὴν ἀνάγκην τῆς μελέτης τῶν δύο ἄλλων ἀγνώστων γραφῶν, δηλ. τῆς Γραμμικῆς
Α' καὶ τῆς Κυπρομινωϊκῆς. Ἐν τέλει ὁ σ. ἀποκρούει ἐπικρίσεις καὶ ἀμφιβολίας
κατὰ τῆς ἐρμηνείας τοῦ Ventris καὶ παραθετεῖ ἐννέα κείμενα τῶν πινακίδων τῆς
Πύλου καὶ Κνωσοῦ μετὰ τὴν μεταγραφήν καὶ ἐρμηνείαν αὐτῶν, ὡς καὶ πίνακα 87
συμβόλων τῆς γραμμικῆς γραφῆς Β. (Κρίσ. Π. Γεωργίου, *Ἰλάτων* 14
(1962) 488 - 494).

23. CHADWICK J., Μυκηναϊκὰ γλωσσικά, Ἑλληνικά, 19 (1966), 92 - 104.

Ἡ παροῦσα μελέτη εἶναι ἀπάντησις εἰς ὅσα παρετήρησεν ὁ Α. Τσοπανάκης
(Ἑλληνικά 18 (1964) 170 - 189) εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ σ. γραφέντα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἔκ-
δοσιν τῆς μελέτης του. Βλέπε καὶ ἀριθμ. 190.

24. ΓΕΩΡΓΑΚΑ Δ., Μορέας - Μορίας. Τὸ Μεσαιωνικὸ καὶ νεώτερο ὄνομα τῆς Πελοποννήσου, Πελοποννησιακὴ Πρωτοχρονιά 1962, σ. 99 - 102.

Ὁ σ., ἀποκρούων παλαιότερας ἐτυμολογίας τοῦ Τοπωνυμίου, ὡς τὴν τοῦ
Γ. Χατζιδάκη ἐκ τοῦ *μορέα* ἢ, καὶ τοῦ Α. Χατζῆ ἐκ τοῦ *Μορεάς* (*Ἰχθὺς - Μορεάς*),
παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐτυμολογία τοῦ Μορέας ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς τὸ προσηγορικόν
ἢ *μόρος* (= μουριά), ἐξ οὗ τὸ περιληπτικὸν *μορεὺς* καὶ ἐκ τούτου τὸ *Μορεάς* καὶ
Μοριάς, ἐπιλέγει δὲ ὅτι *Μορεάς* κατ' ἀρχὰς ἐλέγετο ἡ τοποθεσία τῆς ἀρχαίας Δύ-
μης, ἐπειτα ἡ βορειοδυτικὴ περιοχὴ τῆς Πελοποννήσου καὶ τέλος ὀλόκληρος ἡ
Πελοπόννησος.

25. ΓΕΩΡΓΑΚΑ Δ., Ἄλυς. Τὸ ὄνομα τοῦ μακροτέρου ποταμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀ- σίας. Ἀρχεῖον Πόντου 20 (1964), 131 - 137.

Ὁ σ., ἀσχολούμενος μετὰ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ὀνόματος Ἄλυς, ὅπερ ὡς ὄνο-
μα ποταμοῦ ἀπαντᾷ ἤδη ἀπὸ τοῦ 5 π.Χ. αἰ., παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ Ἰνδοευρω-
παϊκὸν ἐπιθ. *salus (= ἑλλην. ἄλύς), ὅπερ ὡς οὖσ. ἐλέχθη ἄλυς.

26. GEORGACAS D., Place and other names in Greece of various Balkan origins. Part II. Zeitschrift für Balkanologie, 3 (1965), Wiesbaden, σ. 77 - 100.

Ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐτυμολογίαν τῶν λ. Βάβω, βάλτος, Μπάλτα, Βελούχι - Μπελούσι, Βιρός, Δολοί (Δολιανός, Δολιανά), Πατόκι, Ράδος, Ρομίρης, Σιράκος, Ζαπάντης, Μπράτης, Τσιτσιανά, Κράβαρης, Καντρέβα.

27. ΓΕΩΡΓΑΚΑ Δ., Τὰ τοπωνύμια τῆς Ἀργολίδος καὶ τῶν Μυκηνῶν καὶ ἡ ἱστορία τοῦ τόπου, Πεπολονησιακὴ Πρωτοχρ. 1965, σ. 159 - 167.

Ἐνταῦθα ἐξετάζονται τὰ Σλαβικά, Ἰταλικά καὶ Τουρκικά τοπωνύμια τῆς Ἀργολίδος, καθὼς καὶ τινὰ τῶν Μυκηνῶν, ὡς τὰ : Χαρβάτι, Σάρα, Ἅγιο - Λιάς ἢ Προφήτ' Ἡλίας, Γουβιά, Κοκορέτσα.

28. GEORGACAS D., Place and other names in Greece of various Balkan origins, Zeitschrift für Balkanologie, 4 (1966), 26 - 56.

Ὁ σ. ἐξετάζει ἐνταῦθα τὸ ἔθνον τῶν λ. Γριζη τοῦ, — *Pisani, Πιζάνης, Μπιζάνης* — *Venturi, Σφεντούρης, Σφραντζής* — *Albanian Suffix - isto and Βεριστιά, Suffix - ISHTË* — *Βεριστιά, Albanian Suffix - ZË. Toponyms in -ZË and Gr. Alb. - ÉZA Καλογρέζα* — *Κούκης : Κρ(ι)εκούκης, Κρ(ι)εκούκι, Κούκας : Κρεκούκας* — *Γάρδι* — *Λούμπα, Λουμπίτσα* — *Ρέντα, Ρέντης* — *Μερζές* — βραγιά and Place Names.

29. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ Κ., Ἑλληνικά τοπωνύμια εἰς τὰς ἐνεπιγράφους πινακίδας τοῦ ἐν Πύλῳ Μυκηναϊκοῦ ἀνακτόρου, Πλάτων 15 (1963), 303 - 305.

Ὁ σ. ἐξετάζει ἐνταῦθα τὰ τοπωνύμια *Me-ta-ra (Μέταρα), A-ke-re-wa (Ἀχιλλεῖα)* καὶ *ka-ra-do-ro (Χάραδρος)*. Ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζει τὴν συσχέτισιν τῶν ἀναγνωσθέντων τοπωνυμίων πρὸς τὴν Ὀμηρικὴν παράδοσιν.

30. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ Κ., Ἡ μελέτη τῶν ἑλληνικῶν ἀνθρωπιστικῶν γραμμάτων, ἔκδοσις Β' Ἀθήναι 1964, σσ. 213.

Τὸ βιβλίον τοῦτο περιλαμβάνει τὰ κάτωθι κεφάλαια : Ἐκοπὸς τῆς σπουδῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων. Μεθοδολογικὴ θεμελίωσις καὶ οὐσιαστικὸ περιεχόμενον τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Ἡ σχέση τῆς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας πρὸς τὴν ἐπιστήμην τοῦ πνεύματος. Συνοπτικὴ ἐπισκόπησις τῆς ἐπιστήμης τῆς φιλοσοφίας τῆς γλώσσας (ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ φιλοσοφία τῆς γλώσσας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα — κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους — στὴ σύγχρονη ἐποχὴ μας). Ἡ τέχνη τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν.

Τὰ ἀνωτέρω κεφάλαια ἀναλύονται δι' ἄλλων ἐπὶ μέρους, ὥστε ἡ διαπραγματεύσις καθίσταται ἐπαγωγικὴ καὶ πλήρης

31. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, Τὸ γλωσσικὸν ἴδιωμα Γέρμα Καστοριάς, Θεσσαλονίκη 1962, σσ. 440. [Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Ἄριθμ. 23].

Τοῦ βιβλίου προτάσσεται Πρόλογος ὑπὸ τοῦ καθηγ. Ν. Ἀνδριώτη καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ συγγραφέως. Ἐν συνεχείᾳ (σ. 1 - 353) δημοσιεύεται ἀλφαβητικὸν ἰδιωματικὸν λεξιλόγιον τοῦ χωρίου Γέρμα (πρῶην Λοσνίτσα), κληθέντος οὕτω, διότι ἐκεῖ, τὴν 16 Ἰουλίου 1907, ἐφονεύθη ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Γέρμα τῆς Μάνης Καπετᾶν

Νικόλαος Τσοτάκος ἢ καπετάν Γέρμας. Ὁ σ. ἐν συνεχείᾳ καταγράφει ἰδιωματικῶς καὶ τὰ ὀνόματα (βαπτιστικά καὶ ἐπωνύμα).

Ἰδιαίτερον τμήμα (σ. 363-433) ἀποτελοῦν αἱ Γραμματικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος.

Ἐνταῦθα ἐξετάζεται τὸ Φθολογικόν, τὸ Τυπικόν καὶ τὸ Ἐτυμολογικόν τοῦ ἰδιώματος. Ἡ μελέτη παρέχει πλουσιώτατον ὕλικόν.

32. GEYER FRITS, Τοπογραφία καὶ ἱστορία τῆς νήσου Εὐβοίας μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Ἀνδρέου Α. Ζαμπάλου, Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν 9 (1962), 18 - 124.

Ὁ σ., στηριζόμενος εἰς πλουσιώτατον ὕλικόν ἐκ τῶν ἀρχαίων κειμένων, συνθετεῖ τὴν τοπογραφίαν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Εὐβοίας μέχρι τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον. Ἐνταῦθα μελετῶνται, ὄρη, ποταμοί, ὁ Εὐρῖπος, τὰ ὀνόματα τῆς νήσου, τὰ προϊόντα τῆς νήσου, ὁ πληθυσμὸς, ἡ ἱστορία. Ἡ Χαλκίς, ἡ Ἐρέτρια, Ἐρετρικοὶ ἄνθρωποι, Κύμη, Ἰστιαία, Αἰθῆρως Αἰγαί, Ἀρτεμίσιον, Ἐλύμνιον, Ὀροβίαι, Κήρινθος, Αἱ πόλεις ἐπὶ τοῦ Κηναίου (Ἀθηναὶ Διάδες, Δίον), Κάρυστος, Στῦρα, Δύοτος, Γεραιστός.

33. ΓΙΑΝΝΟΥΛΙΔΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ, Μᾶζα - MS - Ἀμαζόνες, Πλάτων 15 (1962), 350 - 366.

Ἡ σ. ἐξετάζει τὴν προέλευσιν τοῦ ὀνόματος Ἀμαζών. Ἀναφέρει ὅλας τὰς σχετικὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ ἐπιχειρεῖ τὴν ἐκ τοῦ Ἰνδοευρωπαϊκοῦ «μᾶζα» ἐρμηνείαν τοῦ ὀνόματος διὰ τοῦ προθετικοῦ α. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἑτυμολογίας αὐτῆς ἡ σ. εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ προβῇ καὶ εἰς ποικίλας ἄλλας παρατηρήσεις καὶ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν σημασίαν τῶν γραμμάτων Μ καὶ S τῆς σφηνοειδοῦς γραφῆς.

34. ΓΚΙΝΗ ΔΗΜ., Σημασιολογικὰ ἐκ μεταβυζαντινῶν νομικῶν κειμένων, Ἀθηνᾶ 67 (1963/64) 1964, 370 - 376.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὴν σημασίαν τῶν λέξεων : ἀδικία, ἀδιόρθωτος, ἀναλογῶ, ἀρχή, ἀτυχία, ἀτυχος, γλῶσσα, ἐγκαλεστής, ἐδικοσύνη, ἐργάζομαι, ζεστός, ἡμερολογεῖα, κανισκεύω, κάτω ὄντες, μεσαῖοι, μυστηριακή, παρακάνουσι, παραμοιράζω, πειρασμός, πριτά, προηγουμένως, προπιάνω, σημάδι, τίποτες τρανός, χαριστίκι.

35. ΓΡΙΣΠΟΥ ΠΑΝΟΥ, Ἐρευνα φυτωνομικῆ τῶν Κυκλάδων Νήσων, Ἐπετηρίς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν 4 (1964), 543 - 594.

Ὁ σ., μετὰ μίαν μικρὰν εἰσαγωγὴν (σ. 443 - 547), δίδει εἰς τὸ Πρῶτον μέρος (σ. 548 - 565) τὰ δημῶδη ὀνόματα τῶν φυτῶν κατὰ εἶδη ἀλφαβητικῶς. Προηγεῖται τὸ Λατινικὸν ὄνομα καὶ ἀκολουθεῖ τὸ δημῶδες εἰς τὰς νήσους. Εἰς τὸ Δεύτερον μέρος (σ. 566 - 581) δημοσιεύει τὰ δημῶδη ὀνόματα τῶν φυτῶν ἀλφαβητικῶς καὶ ἀκολουθεῖ τὸ λατινικόν. Εἰς τὸ Τρίτον μέρος (σ. 582 - 594) ἀναγράφονται βοτανικαί, ὄλοχρηστικαί, λαογραφικαὶ καὶ ἄλλαι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν φυτωνομίων. Ἡ μελέτη εἶναι λίαν κατατοπιστικὴ καὶ ὑποδειγματικὴ πρὸς σύνταξιν ἀναλόγου ἐξ ἄλλων περιφερειῶν τῆς Ἑλλάδος.

36. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΑΠ., Κοραΐς και Κοδρικᾶς, Ἡ μεγάλη φιλολογικὴ διαμάχη τῶν Ἑλλήνων 1815 - 1821. Ἐν παραρτήματι : Τὰ κείμενα τῆς διαμάχης. Ἀθήναι 1966, σσ. 730.

Ὁ σ. ἐκθέτει διὰ μακρῶν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς μελέτης (σ. 9 - 192) τὴν ὄξειαν φιλολογικὴν διαμάχην Κοραΐη καὶ Κοδρικᾶ με ἐπίμαχον ἐπιφανειακῶς θέμα τὰς ἰδέας τῶν περὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀναλύονται ἐνταῦθα τὰ αἷτια καὶ ἐκτίθενται τὰ ἐκτυλιχθέντα ἐπεισόδια μεταξὺ τῶν δύο ὑπὸ τὸν Κοραΐην καὶ Κοδρικᾶν φιλολογικῶν παρατάξεων κατὰ χρονολογικὴν τάξιν. Τὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια τοῦ πρώτου μέρους εἶναι : Οἱ προηγηθέντες ἀγῶνες τοῦ Κοραΐη (σ. 9 - 24), Παναγιώτης Κοδρικᾶς, ὁ Ἀθηναῖος Φαναριώτης (σ. 25 - 42), Αἱ πρώται ἐπαφαὶ καὶ ἐχθρότητες (σ. 43 - 60), Ἡ «ἐπιστολὴ» τοῦ Κοδρικᾶ καὶ αἱ ἀπαντήσεις (σ. 61 - 78), Ἡ μάχη τῶν φυλλαδίων - λιβέλλων (σ. 77 - 108), Ἡ «μελέτη» τοῦ Κοδρικᾶ καὶ αἱ «διατριβαὶ» τοῦ Κοραΐη (σ. 109 - 128), Ἡ διαμάχη «Λογίου Ἑρμοῦ» καὶ «Καλλιόπης» (σ. 129 - 150), Ἡ ὄξεϊα φάσις τῶν παραμονῶν τοῦ ἀγῶνος (σ. 151 - 170), Αἱ σχέσεις Κοραΐη - Κοδρικᾶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν (σ. 171 - 192).

Ὡς παράρτημα — δεύτερον μέρος — δημοσιεύονται (σ. 195 - 716) τὰ κείμενα τῆς διαμάχης, τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς εἴκοσι καὶ τρία, ἦτοι : Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κοδρικᾶ πρὸς τοὺς ἐκδότας τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» (σ. 195 - 205), Ἡ ἀπάντησις τῶν νέων ἐκδοτῶν τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» πρὸς τὸν Παναγιώτην Κοδρικᾶν (σ. 205 - 238), Ἡ ἐξόρμησις τοῦ ἡγέτου εἰς τὸν κατὰ τοῦ Κοδρικᾶ ἀγῶνα (σ. 238 - 273), Ἡ «ἀπολογία τῶν ἐν Πίζῃ Ἑλλήνων» (σ. 274 - 299), Ὁ δεύτερος κατὰ τοῦ Κοραΐη λιβέλλος (σ. 299 - 355), Ἡ «διατριβὴ αὐτοσχέδιος» κατὰ τοῦ Κοδρικᾶ (σ. 355 - 441), Ἡ «Τράγου κατάργησις» (σ. 441 - 449), Ἡ «Ἐχολαστικοκατάργησις» (σ. 449 - 484), Ἐκ τῆς μελέτης τῆς Κοινῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου (σ. 484 - 531), Ὁ περὶ τῶν πατριαρχικῶν πρὸς Κοδρικᾶν ἐπιστολῶν «διάλογος Ἀθανασίου - Νικολάου» (σ. 531 - 545), Τὰ Ἑρμολογικὰ (σ. 546 - 573), Ἡ «ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὴ πρὸς Λόγιον Ἑρμῆν» (σ. 574 - 587), Ἡ πρώτη ἐπίθεσις τῆς «Καλλιόπης» (σ. 588 - 591), Νέα σφοδρὰ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» (σ. 591 - 596), Ἡ ἀπάντησις τῆς «Καλλιόπης» εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἔργου τοῦ Κοδρικᾶ ἐπίκρισιν τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» (σ. 596 - 605), Μία ἐπιστολὴ «Θεσσαλονικέως», νέα ἀντεπίκρισις τῆς «Καλλιόπης» (σ. 605 - 609), Ὁ Κομμητᾶς προτρέπει συνδιαλλαγὴν καὶ ὁμόνοιαν (σ. 609 - 621), Ἐπιστολιμαῖα ἀπάντησις εἰς τὰς συστάσεις τοῦ Βερνάρδου (σ. 622 - 650), Ἡ ὑπὸ τοῦ Μητᾶ υπεράσπισις τοῦ Κοδρικᾶ (σ. 651 - 660), Ἡ κατὰ τοῦ Κοδρικᾶ καὶ «Καλλιόπης» ἐπιστολὴ τοῦ «Δ.Α.Κ. Ζακυνθίου» ἐκ Ταϊγαρόκου» (σ. 660 - 678), Ἡ κατὰ Κοδρικᾶ καὶ Σταγειρίτου ἐπιστολὴ «ἐκ Βουκουρεστίων» (σ. 678 - 692), Νέα ἐπίθεσις κατὰ Κοδρικᾶ καὶ «Καλλιόπης» (692 - 698), τὰ αἷτια καὶ αἱ εἰδῆ τῆς φιλολογικῆς διαμάχης τῶν Ἑλλήνων (σ. 698 - 717).

Μέγα μέρος τοῦ περιεχομένου τῶν ἀνωτέρω μαχητικῶν διατριβῶν ἀναφέρεται εἰς γλωσσικὰ ζητήματα. Τὰ δημοσιεύόμενα φυλλάδια εἶναι σήμερον σπανιώτατα, τινὰ δὲ ἀναδημοσιεύονται διὰ πρώτην φοράν. Πάντως, ἡ συνολικὴ δημοσίευσις αὐτῶν παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς πλήρους κατανοήσεως τοῦ ἱστορουμένου θέματος καὶ δίδει σαφῆ τὴν ἑκτασιν τῆς διαμάχης. Ὁ σχετικὸς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὑπομνηματισμὸς διαφωτίζει πλεῖστα σκοτεινὰ σημεῖα τῶν κειμένων.

Τὸ ἔργον κοσμοῦν δεκατέσσαρες φωτογραφίαι προσώπων καὶ κειμένων. Ἡ ὅλη μελέτη εἶναι λίαν διαφωτιστικὴ.

37. ΔΕΜΕΡΤΖΗ ΔΗΜ., Συλλογή τοπωνυμίων τῆς νήσου Εύβοίας, Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν 11 (1964), 174 - 251.

Ὁ σ. καταγράφει ἀλφαβητικῶς καὶ κατὰ ἐπαρχίας (καὶ κατὰ δήμους καὶ κοινότητας) τὰ τοπωνύμια τῆς νήσου. Εἶναι ἀληθῶς πλουσιωτάτη συλλογή.

38. ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ ΙΩ., Περὶ ἀγνοίας, Πλάτων 14 (1962), σ. 402 - 415.

Ὁ σ. διὰ τῆς παρούσης ἐργασίας του δίδει μίαν εἰκόνα τοῦ τρόπου συντάξεως ὑπ' αὐτοῦ πολυτόμου λεξικογραφικοῦ ἔργου. Τὰ ἐπὶ μέρους τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι : Ὅρισμοὶ καὶ ἐννοιαὶ τῆς ἀγνοίας, Εἶδη ἀγνοίας, Ἡ ἀσύγνωστος ἀγνοία, Ἡ συγνωστή ἀγνοία, Ἡ ἀκούσιος ἀγνοία, Ἡ ἐκούσιος ἀγνοία, Ὅρια ἀγνοίας, Ἀγνοία καὶ ἀμάθεια, Ἀγνοία καὶ γνῶσις, Ἀγνοία καὶ πλάνη, Ἀγνοία καὶ κρίσις, Ἀγνοία καὶ θαυμασμός, Ἀγνοία καὶ ἐπιστήμη, Ἀγνοία καὶ ἠθικὴ, Ἡ ἀγνοία θεολογικῶς, Ἡ ἀγνοία καὶ ὁ νόμος, Τὰ ἐκ τῆς ἀγνοίας ἐπακολουθήματα, Θεραπεία τῆς ἀγνοίας, Ἀγνοίας χαρακτηριστικά.

Μεθ' ἑκάστον τῶν ἐπὶ μέρους κεφαλαίων ἀναγράφονται τὰ σχετικὰ χωρία τῶν συγγραφέων ἀνευ ὁμῶς σχετικῶν παραπομπῶν.

39. ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ ΙΩ., Περὶ Λόγου. Ἐν Ἀθήναις 1964, σσ. 414.

Ὁ σ., ἀποθησαυρίσας ἐνταῦθα χιλιάδας χωρίων ἀρχαίων συγγραφέων, διαιρεῖ τὸ θέμα του εἰς πολλὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια, ὡς : Ὁ λόγος κατὰ διαφόρους ἐπισκέψεις, ὁ λόγος καθόλου, ἡ θεία προέλευσις τοῦ λόγου, ὁ θεῖος λόγος, περὶ τῶν τοῦ λόγου μερῶν, διαίρεσις τοῦ λόγου, λόγου ἀρεταί - κακίαι, ἀξία τοῦ λόγου, ἡ δύναμις τοῦ λόγου, ἡ περὶ τὸν λόγον ἄσκησις, ἡ τέχνη τοῦ λόγου, ἡ τοῦ λόγου χρῆσις, ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου, οἱ Ἕλληνες καὶ ὁ λόγος, ὁ λόγος αἰσθητικῶς ἢτοι καλλολογικῶς, ἀποδεικτικῶς, γραμματικῶς, ἠθικῶς, θεολογικῶς, λογικῶς, παιδαγωγικῶς, ὁ λόγος καὶ αἱ αἰσθήσεις, ὁ λόγος καὶ ὁ ἀκροατῆς, ὁ λόγος καὶ ὁ ἄνθρωπος, — καὶ ἡ ἀρετὴ, — καὶ ὁ βίος, — καὶ τὸ εἶδέναι, — καὶ τὸ ἔργον, — καὶ οἱ θεοί, — καὶ ὁ καιρὸς, ὁ λόγος ὑπὸ μαθηματικὴν ἔποσιν, ὁ λόγος καὶ αἱ μοῦσαι, ὁ λόγος ἐν σχέσει πρὸς τὰς νοητικὰς καὶ σκεπτικὰς δυνάμεις, ὁ λόγος καὶ τὰ πάθη, καὶ ἡ παιδεία, — καὶ οἱ πολλοί, — καὶ τὰ πράγματα, — καὶ ἡ πρᾶξις, — καὶ ἡ σιωπὴ, — καὶ ἡ σοφία, ὁ λόγος ὑπὸ ρητορικὴν ἔποσιν, ὁ λόγος καὶ ἡ πολιτεία, ὁ λόγος ὑπὸ συγγραφικὴν ἔποσιν, ὁ λόγος καὶ αἱ καλαὶ τέχναι, ὁ λόγος καὶ ἡ φιλοσοφία, ὁ λόγος καὶ ἡ ψυχὴ, διάφοροι συγγενεῖς σχέσεις τοῦ λόγου καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ ἀντιπαράδοσις.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω κεφάλαια ἐξετάζονται κατὰ πρωτότυπον τρόπον ἐπὶ τῇ βάσει χωρίων διαφόρων συγγραφέων, χωρὶς νὰ σημειοῦνται αἱ παραπομπαί.

40. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΜΕΝΕΛΑΟΥ, Ἐπιθεωρητοῦ Μουσουλμανικῶν Σχολείων, Λεξικὸν Ἑλληνο - Τουρκικόν, Τουρκο - Ἑλληνικόν, μετὰ συντόμου Ἑλληνικῆς καὶ Τουρκικῆς γραμματικῆς. Sözlük Yunancadan - Türkçeye, Türkçeden - Yunancaya, Θεσσαλονίκη 1962, σσ. 431.

Ὁ σ. προέβη, ὡς λέγει εἰς τὸν πρόλογον, εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἔκδοσιν τοῦ παρόντος λεξικοῦ διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἔργον τῶν κρατικῶν διδασκάλων, οἱ ὅποιοι ὑπηρετοῦν εἰς τὰ μουσουλμανικὰ σχολεῖα πρὸς ἀποδοτικωτέραν διδασκαλίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τοὺς μουσουλμάνους ἀπ' ἑνός, καὶ διὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς

μουσουλμάνους διδασκάλους διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ σ. ἐν ἀρχῇ (σ. 9 - 11) δίδει σύντομον γραμματικὴν - στοιχεῖα μόνον ἐπὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ πίνακας κλίσεως ρημάτων τῆς τουρκικῆς γλώσσης, ἔπειτα (σ. 13 - 166) τὸ *Ἑλληνο - Τουρκικὸν Λεξικόν*, εἰς ὃ καταγράφει ἑλληνικὰς λέξεις καὶ δίδει διὰ λατινικῶν χαρακτήρων τὴν ἀντίστοιχον τουρκικὴν.

Μετὰ ταῦτα ἀκολουθεῖ τὸ *Τουρκο - Ἑλληνικὸν Λεξικόν*. Ἐν ἀρχῇ (σ. 167 - 193) παρέχει στοιχεῖα τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς τουρκιστί, ὡς καὶ πίνακας κλίσεως ρημάτων καὶ ἐν συνεχείᾳ (σ. 195 - 417) τὸ *Τουρκο - Ἑλληνικὸν λεξικόν*. Ἐπειτα (σ. 418 - 421) δημοσιεύει πίνακας ἐρωτηματικῆς ἐκφορᾶς τοῦ ρήματος καὶ τέλος (σ. 422 - 431) καταγράφει τὰ *παροράματα*.

41. EIDENBIER HANS, Sogenannte christliche Tabuwörter im Griechische. *Miscellanea Byzantina Manacensia* 5. München 1966, σσ. 128.

Ὁ σ. ἀσχολεῖται ἐν ἐκτάσει μὲ τὴν σημασίαν τῶν λέξεων : *φομίον - ἄρτος*, *κρασίον - οἶνος*, *σφάριον - ἰχθύς*, *νερόν - ὕδωρ* καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν διαφορῶν τύπων αὐτῶν.

42. FAURE P., Noms de montagnes crétoises, *Bulletin de l'Association G. Budé* 1965, 426 - 446.

Ὁ σ. εἰς μίαν λίαν ἐμπεριστατωμένην μελέτην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γραπτῶν πηγῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας μελετᾷ τὰ ὀνόματα τῶν ὄρέων τῆς Κρήτης, τῶν ὁποίων παραθέτει πλήρη ὀνοματολογίαν.

43. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ Ν. ΙΩ., Ἀρχεῖον Σάμου, τόμ. ἕκτος, Ἀθῆναι 1957 - 1962, σσ. 207.

Εἰς τὸν τόμον τοῦτον πλὴν τῶν ἄλλων ἐργασιῶν περιλαμβάνονται καὶ αἱ : Ν. Ι. Ζαφειρίου, Συμβολὴ εἰς τὸ Σαμιακὸν Γλωσσάριον, σ. 31 - 201 (*ἀβάνι - στέουση*), τὸ ὁποῖον ὁ σ. ἐδημοσίευσεν εἰς τοὺς προηγουμένους τόμους τοῦ Ἀρχείου, καὶ Ν. Δημητρίου, Συμβολὴ εἰς ἐκκλησιαστικὰς λέξεις καὶ φράσεις ποῦ ἀναφέρουν οἱ Σαμιῶτες συχνὰ στὶς ὁμιλίαις των, σ. 202 - 205.

44. ΖΕΡΖΕΛΙΔΗ Γ., Ὁ ἥλιος στὰ μνημεῖα τοῦ λόγου τῆς Ἄνω Ματσούκας, Ἀρχεῖον Πόντου 26 (1964), 117 - 130.

Ὁ σ. ἐξετάζει τοὺς τύπους τῆς λ. *ἥλιος*, τὰ παράγωγα καὶ τὰ σύνθετα ἐξ αὐτῆς εἰς παροιμίας, παροιμιώδεις φράσεις, ἐκφράσεις γενικῶς, ἄρας, ὄρκους, αἰνίγματα, παραδόσεις, ἔθιμα καὶ δίστιχα. Τὰ μνημεῖα τοῦ λόγου ἀποδίδονται εἰς τὴν διάλεκτον τῆς Ἄνω Ματσούκας.

45. ΖΕΡΖΕΛΙΔΗ Γ., Οἱ παραγωγικὲς καταλήξεις στὴν Ποντιακὴ διάλεκτα, Ἀρχεῖον Πόντου 27 (1965), 288 - 301.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν χρῆσιν παραγωγικῶν τινῶν καταλήξεων τῆς Ποντιακῆς διαλέκτου. Οὕτω 1) ἡ κατάλ. *-έν(ιν)*, κατὰ τὸν σ., εἶναι παραγωγικὴ τῶν περιεκτικῶν οὐσιαστικῶν καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχ. παραγωγ. κατάλ. *-ών*. 2) Ἡ κατάλ. *-έσ(ιν)*, *-έδ(ιν)*, *-ήδ(ιν)* εἶναι ἡ μεσαιωνικὴ *-ήσιος*, *-έσιος* ἐκ τῆς λατιν. *-ensis*. 3) Ἡ κατάλ. *-άντων* ἐκ τῆς νεοελλην. *-ἄδες>-ἄδοι>-άντοι, -άντων*,

- 4) Ἡ καταλ. -όη δηλωτ. τοπωνυμίων ἀπεκόπη τὸ πρῶτον ἐκ συνθέτου *Οινόγη* > *Οινόη* καὶ εἶναι ἐνδεικτικὴ τῶν γνωρισμάτων τοῦ πρωτοτύπου ὀνόματος.
46. ΖΕΥΓΩΛΗΣ - ΓΛΕΖΟΥ ΔΙΑΛΕΚΤΗΣ, Παροιμίες ἀπὸ τὴν Ἄπειρανθο τῆς Νάξου, Ἀθῆναι 1963, σσ. 357. [Λαογραφία, Παράρτημα 6].
Ἡ σ., ἀκούραστος μελετητὴς τοῦ ἰδιώματος τῆς Ἄπειρανθου τῆς Νάξου, παραλλήλως πρὸς τὸ πλουσιώτατον γλωσσικὸν ὕλικόν τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσε (10.000 σελίδας) καὶ παρέδωκεν εἰς τὸ Κέντρον Συντάξεως τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἠσχολήθη καὶ μετὰ τὴν λαογραφίαν τοῦ χωρίου τῆς.
Τμῆμα τοῦ λαογραφικοῦ ἔργου τῆς εἶναι αἱ παροιμίαι. Ἀντὶ προλόγου (σ. 3-16) προτάσσει τὰ *Προοίμια*, δηλ. τὸν εἰσαγωγικὸν τρόπον τῆς παροιμίας. Τὸ σημεῖον τοῦτο εἶναι πλουσιώτατον καὶ γίνεται γνωστὸν διὰ πρώτην φοράν. Ἀκολουθοῦν αἱ παροιμίαι κατὰ λῆμμα, συμφώνως πρὸς τὸ σύστημα τοῦ Ν. Πολίτου. Μετὰ τὴν παροιμίαν ἀναγράφεται ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν αὕτη λέγεται, ἐνίοτε δὲ καὶ σχετικὸς ἰδιωματικὸς λόγος. Παραλλήλως ἐρμηνεύονται αἱ ἰδιωματικαὶ λέξεις. Εἰς τὸ τέλος ἀναγράφει Συμπληρωματικὰ *Προοίμια* καὶ *Συμπληρωματικὸν Λεξιλόγιον*. Τὴν συλλογὴν διακρίνει ἡ πληρότης καὶ ἡ ἀκριβὴς γλωσσικὴ ἀπόδοσις, διὰ τοῦτο ἀποβαίνει καὶ γλωσσικὸν μνημεῖον ἀσφαλὲς διὰ τὸν μελετητὴν τοῦ Νάξιακοῦ ἰδιώματος τῆς Ἄπειρανθου.
47. ΗΜΕΛΛΟΥ ΣΤ., Γλωσσογεωγραφικά τινα ἐκ Νάξου, Ἀθῆναι 67 (1964), 33 - 46.
Ἡ σ. ἐξετάζει φωνητικὰ τινα φαινόμενα εἰς τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τῶν Ἄνω Μερῶν (Κεραμωτὴ, Κύρωνος, Σκαδό, Μέση, Κωμακὴ, Ἀπόλλων) καὶ Φιλωτίου τῆς Νάξου. Κυρίως ἐξετάζει τὴν προφορὰν τῶν φθόγγων λ καὶ γ, τὴν ἀπουράνωσιν καὶ ἀποβολὴν τοῦ ἀκολουθοῦντος τὸν φθόγγον λ συνιζανομένου ι, τὴν προφορὰν τοῦ φθόγγου κ καὶ τὸ *ρωτακισμὸν* εἰς τὸ χωρίον Φιλωτίον.
48. ΘΑΒΩΡΗ Α. Ι., Τοπωνύμια ἀπὸ τὸ Λιβᾶδι τῆς Χαλκιδικῆς. Ἀνάτυπον ἀπὸ τὰ «Χρονικά» τῆς Λαογραφικῆς καὶ Ἱστορικῆς Ἑταιρείας Χαλκιδικῆς, Θεσσαλονίκη 1963, τεύχος 5, σσ. 14.
Ἡ σ. δημοσιεύει τοπων. τοῦ χωρίου Λιβᾶδι τῆς Χαλκιδικῆς, τὰ ὁποῖα συνεκέντρωσεν ὁ ἴδιος καὶ παραλλήλως ἐτυμολογεῖ αὐτά, ὅπου παρίσταται ἀνάγκη. Κυρίως ἀποβλέπει διὰ τῆς ἐργασίας του αὐτῆς νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν συλλογὴν καὶ μελέτην τῶν τοπωνυμίων τῆς περιοχῆς τῆς Χαλκιδικῆς.
49. THABORES A. I. (ΘΑΒΩΡΗΣ Α. Ι.), Etymologica. 1. Μάννα. 2. Κουραμᾶνα. 3. ἀρχινῶ, ἀρχινίζω, Byz. Zeitschrift, 55 (1962), 241 - 252.
Ἡ σ. ἐπὶ τῇ βάσει πλουσίου ὕλικου ἀσχολεῖται μετὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῶν ἀνωτέρω λέξεων.
50. ΘΑΒΩΡΗ Α. Ι., Τὸ Βελβεντό, ἡ ἱστορία τοῦ ὀνόματος καὶ ἡ ἐτυμολογία του, Μακεδονικά 6 (1964), 173 - 195.
Ἡ σ. ἐν ἀρχῇ (σ. 73 - 180) ἐξετάζει τὴν ἱστορίαν τοῦ ὀνόματος καὶ παραθέτει τοὺς τύπους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι γνωστὸν τὸ τοπωνύμιον. Ἡ παλαιότερα χρονολογούμενη μνεία αὐτοῦ εἶναι εἰς τὸν κώδικα τῆς μονῆς Ζάμπορδας (1692). Εἰς

τὸ δεύτερον τμήμα τῆς μελέτης (σ. 180 -188) ἀναφέρει τὰς προταθείσας παρὰ διαφόρων ἐτυμολογίας μεταξύ τῶν ὁποίων ἐπικρατεῖ ἢ ἐκ τοῦ λατινικοῦ Beneventum (ὄνομα πόλεως τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας) (bonus eventus = καλὴ τύχη).

Ἐν συνεχείᾳ (σ. 188 - 195) ὁ σ. δέχεται τὴν ἐτυμολογίαν αὐτὴν καὶ αἰτιολογεῖ γλωσσολογικῶς καὶ ἱστορικῶς τὴν προέλευσίν της. Σημειώνει δὲ ὅτι ἡ ὀνοματοθέτησις πρέπει νὰ ἐγίνε πρὸ τοῦ 9 αἰῶνος.

51. ΘΑΒΩΡΗ Α. Γ., Ὁ ἀπόλυτος ὑπερθετικὸς βαθμὸς μερικῶν ἐπιθέτων στὴ νέα Ἑλληνικὴ, Ἑλληνικά 19 (1966), 16 - 47, 254 - 304.

Ὁ σ. διαιρεῖ τὸ θέμα εἰς δύο τμήματα. Α'. Ἐκφράσεις Α. Ἐπίθετο (καὶ μετοχὴ) + οὐσιαστικόν, σ. 19 - 46. Β'. Ἐκφράσεις Β καὶ Γ. Προέλευση. Ἀκολουθοῦν γενικαὶ παρατηρήσεις καὶ συμπεράσματα καὶ παραστατικὸς πίναξ τῶν τριῶν ἐκφράσεων. Εἰς τὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια τῶν τμημάτων αὐτῶν ὁ σ. εἶναι διεξοδικὸς κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν, χρησιμοποιοῦν πλουσιώτατον ὑλικόν. Οὕτω, ἐξετάζει: Ἐκφράσεις μὲ ἐπίθετον καὶ συγκεκριμένον οὐσιαστικόν, ἐκφράσεις μὲ μετοχὴν εἰς -μένος καὶ συγκεκριμένον οὐσ., ἐκφράσεις μὲ ἐπίθετον καὶ ἀφηρημένον οὐσ., ἐκφράσεις μὲ μετοχὴν καὶ ἀφηρ. οὐσ., ἐκφράσεις μὲ ἐπίθετον καὶ ἀγνωστον λέξιν. Ὅμοιως ἐκφράσεις μὲ οὐσιαστικόν καὶ οὐσιαστικόν, ἐκφράσεις ὅπου τὸ οὐσ. μὲ ἐπιθ. ἔννοϊαν εἶναι συγκεκριμένον, ἢ μὲ ἐπιθ. ἔννοϊαν εἶναι ἀφηρημένον. Ἐκφράσεις ὅπου τὸ οὐσ. εἶναι κατηγορούμενον. Ἐκφράσεις μὲ συγκεκριμένα οὐσιαστικά ἢ μὲ ἀφηρημένα ἢ μὲ διαφόρους λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἐκφράζουν ὑπερθετικὸν βαθμὸν ἐπιθέτων.

52. ΘΑΒΩΡΗ Α. - ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ ΑΛΚΗΣ, Ἐκλογή Ἑλληνικῆς Γλωσσολογικῆς καὶ Λαογραφικῆς βιβλιογραφίας τῶν ἐτῶν 1950 - 1965, Θεσσαλονίκη 1966, σσ. 139.

Οἱ σ., ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Πρώτου Διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν Βαλκανικῶν Σπουδῶν καὶ τῆς ΝΑ Εὐρώπης, καταγράφουν κατ' ἐκλογὴν τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔτη δημοσιευθείσας ἐν Ἑλλάδι Γλωσσικὰς καὶ Λαογραφικὰς μελέτας. Ἡ βιβλιογραφία αὕτη παρέχει μίαν εἰκόνα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐν Ἑλλάδι κινήσεως εἰς τὰ ἀνωτέρω θέματα καὶ εἶναι λίαν βοηθητικὴ εἰς πάντα ἐρευνητὴν Ἕλληνα καὶ ξένον.

53. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ Θ., Φαρασιώτικες παραδόσεις, Μῦθοι, Παραμῦθια. Λαογραφία, 21 (1963/64), 269 - 336.

Ὁ σ. καταγράφει εἰς τὸ ἴδιωμα τῶν Φαράσεων τὰ κείμενα τὰ ὁποῖα ἀποδίδει παραλλήλως καὶ εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν. Ὡς γλωσσικὰ μνημεῖα εἶναι ἐνδιαφέροντα.

54. ΘΕΟΧΑΡΙΔΟΥ Γ. Γ., Μόρουνατς, τὸ δῆθεν σλαβικόν ὄνομα τῆς Καβάλας, Μακεδονικά 6 (1964/5), 75 - 89.

Τὸ τοπων. μαρτυρεῖται τὸ 1347 εἰς Σλαβικόν εὐαγγέλιον τῆς μονῆς Χελανταρίου (Grskoi zemliu daze do Morountsa gradà, rekse Christopòlia = τὴν ρωμαϊκὴν γῆν μέχρι τῆς πόλεως τοῦ Μόρουνατς, ἤγουν τῆς Χριστουπόλεως). Οἱ βούλγαροι ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ Σλαβικόν ὄνομα τῆς Καβάλας εἶναι Μόρουνατς.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὰς πηγὰς καὶ τὰς σχετικὰς περὶ τοῦ τοπωνυμίου μελέτας,

παρατηρεί ότι ήδη τῷ 1212 μαρτυρεῖται ἐπισκοπὴ Μογεπος τῆς περιφερείας τῶν Φιλίππων. Τὴν ὀνομασίαν ταύτην διετήρησε τὸ μικρὸν μέχρι πρὸ τινος ἐξωθι τῆς Καβάλας ὑπάρχον χωρίον Μορέν. Ἡ ἐπισκοπὴ Μογεπος ἐμφανίζεται εἰς τοὺς χρόνους τῆς Φραγκοκρατίας, λαβούσα τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς ἐπισκοπῆς Σμολένων. Τὸ ἀνωτέρω Σλαβικὸν σημεῖωμα προέρχεται ἐκ χρόνων πολὺ μεταγενεστέρων τῆς Φραγκοκρατίας.

Ὁ σ. ἐν συνεχείᾳ, ἐξετάζων πόθεν τὸ ἔτυμον τῆς λ. Μογεπος, παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο εἶναι λατινικόν, ἔχον τὴν ἀρχὴν του εἰς τοὺς Μορίνους, κατοίκους τῆς Φλάνδρας, οἵτινες, ὡς σταυροφόροι τῆς Δ' Σταυροφορίας, ἀκολουθήσαντες τὸν Βαλδουίνον τῆς Φλάνδρας, ἐγκατεστάθησαν μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ Βυζ. Κράτους (1204) ἐξωθι τῆς Χριστουπόλεως, ἡ δὲ συσταθεῖσα ἐκεῖ ἐπισκοπὴ ἐκλήθη ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῶν ὀνόματος.

Ὁ σ. συνεχίζων ἐξετάζει τὰ κατὰ τὸ θέμα Σμολένων καὶ Ἐπισκοπὴν Σμολένων καὶ παρατηρεῖ ὅτι οἱ Σλάβοι Σμολεᾶνοι ἦσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Βυζαντινῶν ἀπὸ τοῦ 688, ἠττηθέντες δὲ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων (837) συνεπτύχθησαν εἰς τὴν περιοχὴν Χριστουπόλεως, ὅπου, ἐκχριστιανισθέντες, ἐσημάτισαν καὶ ἐπισκοπὴν Σμολένων, ἣτις μέχρι τοῦ 13ου αἰ. ἀνεφέρετο εἰς τοὺς καταλόγους ἐπισκοπῶν τῆς μητροπόλεως Φιλίππων. Ἀλλὰ τὸ θέμα καὶ ἡ ἐπισκοπὴ Σμολένων ἐξαφανίζονται πρὸ τῆς Φραγκοκρατίας, διότι δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸ Χρυσόβουλλον Ἀλεξίου Γ' (1198).

Ἐπομένως ἡ ἐπισκοπὴ Μογεπος οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς αὐτά, οὔτε γλωσσικὴν οὔτε τοπικὴν καὶ φυσικὰ οὐδεμίαν Σλαβικὴν ἀρχὴν τοῦ τοπωνυμίου ὑπάρχει.

55. ΘΕΣΠΡΩΤΟΥ ΚΟΣΜΑ - ΨΑΛΙΔΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Γεωγραφία Ἀλβανίας καὶ Ἠπειροῦ ἐξ ἀνεκδότου χειρογράφου τοῦ Κοσμᾶ Θεσπρωτοῦ μετὰ τοπογραφικὰ σχεδιογράμματα καὶ γεωγραφικοὺς χάρτας τοῦ ἰδίου. Προλεγόμενα Ἀθ. Χ. Παπαχαρίση, Ἰωάννινα 1964, σσ. 125.

Τὸ κείμενον ἐνδιαφέρει διὰ τὰ ἐν αὐτῷ σημειούμενα τοπωνύμια τῆς Ἠπειροῦ.

56. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩ., Μελέτη τοπωνυμικῆ τῆς νήσου Κέω. Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν 3 (1963), 167 - 345.

Ὁ σ. εἰς τὰ προλεγόμενα (σ. 167 - 172) ἀσχολεῖται μετὰ τὴν ἀνάγκην τῆς συλλογῆς τῶν τοπωνυμίων καὶ ὀνομάτων ἐν Ἑλλάδι. Εἰς τὴν Εἰσαγωγὴν (σ. 172 - 187) μετὰ μίαν ἱστορικὴν ἀναδρομὴν περὶ τῆς νήσου Κέω δίδει μίαν εἰκόνα τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τῆς νήσου καὶ ἀναφέρει τοὺς ἀσχοληθέντας μετὰ τὰ τοπωνύμια αὐτῆς.

Ἀκολουθεῖ τὸ πρῶτον μέρος (187 - 211), ὅπου ἐξετάζει τὰ ἀρχαῖα τοπωνύμια καὶ κατόπιν τὸ δεῦτερον μέρος (211 - 328), εἰς τὸ ὁποῖον μελετᾷ τὰ σημερινὰ τοπωνύμια τῆς νήσου κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν. Ἐπεται χάρτης τῆς νήσου καὶ κείμενα ἀρχαίων ἐπιγραφῶν. Ἀπὸ τῆς σ. 333 - 342 παραθετεῖ εἰδολογικὸν πίνακα τῶν τοπωνυμίων καὶ κλείει τὴν μελέτην του μετὰ τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν.

57. ΚΑΒΒΑΔΑ Δ. Σ., καθηγ. Πανεπιστημίου, Εἰκονογραφημένον Βοτανικὸν - Φυτολογικὸν Λεξικόν, Ἀθῆναι τόμ. Ζ', σσ. 3067 - 3576 [Πελαγονίσιον - Σέδον], τόμ. Η', σσ. 3579 - 4088 [Σέδον - Φεστούκια], τόμ. Θ', σσ. 4091 - 4343 [Φεστούκια - Ὠχεῶμα].

Ἀκολουθεῖ (σ. 4345 - 4569) τὸ εὐρετήριο τῶν Λατινικῶν καὶ Ξενικῶν ὀνομάτων τῶν φυτῶν καὶ τῶν παρασίτων αὐτῶν καὶ σ. 4570 - 4584 κυριώτερα παροράματα καὶ παραλήψεις.

Διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἰς τὸ ὅποιον περιλαμβάνονται καὶ τὰ δημόδη ὀνόματα τῶν ἑλληνικῶν φυτῶν καλύπτεται μέγα ἐπιστημονικὸν κενὸν εἰς τὴν χώραν μας.

58. ΚΑΗΑΝΕ ΗENRY AND RENÉE, Carestia. French and Provençal Lexicography. Essays Presented to Honor Alexander Herman Schutz, Ohio, 1964, σ. 118 - 122.

Οἱ σ. ἀσχολοῦνται μὲ τὴν σημασίαν τῆς λ. *charistela* (ἢ *charistia*).

59. ΚΑΗΑΝΕ ΗENRY AND RENÉE, Four Graeco - Romance Etymologies, Romance Philology, 19 (1965), 261 - 268.

Οἱ σ. ἐξετάζουν τὴν ἔτυμολογίαν τοῦ τοπων. *Napa* (Νάπα), τῶν λ. *niche* (τρύπα, φαλέα), *pileggio* (δίοδος) καὶ *frigate* (φριγάδα).

60. ΚΑΛΙΤΣΗ Κ., Εὔας ἐπιγραφή, Ἀρχαιολ. Ἐφημερίς 1960 [1963], 1 - 3 [ἀνάτυπον].

Εἰς ἐπιγραφήν, ἀνευρεθεῖσαν εἰς τὸ πρὸ τῆς Θυραϊτικῆς πεδιάδος ἀντέρισμα τοῦ Πάρωνος «Ἑλληνικὸ ἢ Τειχιό», ἀναγιγνώσκεται ὁ τύπος ΕΥΑΤΑΝ [Εὔατᾶν γεν. πληθ. = Εὔατῶν: κατοίκων τῆς κόμης Εὔας]. Ὁ σ., ἀσχολούμενος μὲ τὸ ἔτυμον τῆς λ. *Εὔα*, τὸ πρῶτον ἔτυμολογουμένης, παραδέχεται ὅτι αὕτη ἐσχηματίσθη ἐκ θέματος *ευ-*, προελθόντος καθ' ἑτεροίωσιν ἐκ τοῦ *αι-* (ρίζα *αι-*), ἐξ οὗ καὶ τὸ ρῆμα *εὔω* = φλογίζω, ξηραίνω. Ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης παράγεται καὶ τὸ ὄνομα *εὔστρα* (τόπος ὅπου οἱ ἀρχαῖοι περιέφλεγον τοὺς χοίρους ἢ ὁ περικεκαυμένος στάχυς) καὶ ὁ *Εὔρος* (ὁ νοτιανατολικὸς ἄνεμος διὰ τὴν ξηραντικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα).

Κατὰ τὸν σ., *Εὔα* σημαίνει «ξηρὸς τόπος» καὶ οὐδεμία σχέσις τῆς λέξεως ὑπάρχει πρὸς τὰ ἐπιφωνήματα *εὔα*, *εδοῖ*, *εὔαν*.

61. ΚΑΛΙΤΣΗ Κ., Ἡ Θυραία κατὰ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ τὸ ἔτυμον αὐτῆς, Πλάτων 16 (1964), 219 - 235 (καὶ ἀνάτυπον σσ. 19).

Ἡ μελέτη διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα. Εἰς τὸ πρῶτον ὁ σ., ὑποβάλλων εἰς ἔλεγχον καὶ κρίσιν τὰ σχετικὰ χωρία τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τὰς γνώμας τῶν νεωτέρων περὶ *Θυρέας* [Θυραίας κατὰ τὸν συγγραφέα] γραψάντων, ἀποφαίνεται ὅτι *Θυραία* πόλις δὲν ὑπῆρξεν.

Εἰς τὰ χωρία τῶν ἀρχαίων συγγραφέων πρόκειται οὐχὶ περὶ πόλεως, ἀλλὰ περὶ χώρου (ὡς ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος 1, 82, 6 - 8 «περὶ χώρου καλουμένου Θυρέης»), καὶ σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ «*Θυραῖαις*», περιελάμβανε δὲ τὴν μεταξὺ Ἁγίου Ἀνδρέου καὶ Ἀστρου ἐκτεινομένην εὐφορον πεδιάδα.

Εἰς τὸ δευτέρον μέρος ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὸ ἔτυμον τῆς λ. καὶ ἀποφαίνεται ὅτι ἢ διὰ τοῦ ε γραφῆ (*Θυρέα*) εἶναι πλημμελής. Προτείνει τὴν δι' αἰ γραφήν (*Θυραία*) ἔτυμολογῶν τὸ τοπων. ἐκ τῆς λ. *θρέον*, δηλ. *Θυραία* (γῆ ἐνθα ἀφθονοῦν τὰ θρέα) καὶ διὰ μετάθεσιν τοῦ ρ, *Θυραία*. Τὴν διὰ τοῦ αἰ γραφήν παραδίδουν καὶ τινες τῶν κωδίκων.

Διὰ τὴν γραφήν ταύτην ἐπικαλεῖται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐν τῇ

μάχη 547 π.Χ. κατά τὸν τόπον τοῦτον ἀγωνισθέντων Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν Ἀργείων. Οὗτος ἐκαλεῖτο Ὁθρυάδης ἀντὶ Ὁ Θρυάδης (ἐσχηματίσθη δηλ. ἐκ συνεκφορᾶς μετὰ τοῦ ἄρθρου).

Ἐκ τοῦ *Θυραία* ἐσχηματίσθη καὶ *Θυραϊαίτις* ὡς ἐκ τοῦ *Τεγέα - Τεγεαίτις*.

62. ΚΑΛΙΤΣΗ Κ., Τὰ Ἀνιγραῖα τοῦ Παυσανίου καὶ ἡ θέσις τῶν Θυραϊατικῶν κομῶν, Ἀρχαιολογ. Ἑφημερίς 1965 [1966], σ. 10-18.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὰ χωρία τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ παρακολουθῶν τὴν πορείαν τοῦ Παυσανίου, ἀποκροεῖ τὴν γνώμην τῶν νεωτέρων μελετητῶν περὶ τῆς θέσεως τῶν Θυραϊατικῶν κομῶν «*Ἀθήνη*», «*Νηρίς*» καὶ «*Εὔα*» καὶ ἀποφαίνεται ὅτι αὗται ἐκείντο ἀπὸ τῆς σημερινῆς θέσεως «*Τσόροβα*» (ἀντερείσματος τῆς Ζαβίτσης ἐπὶ τοῦ ὁποίου διεξήχθη ἡ μάχη Ἀργείων καὶ Σπαρτιατῶν 547 π.Χ.) μέχρι τῆς θέσεως «*Ἑλληνικό*».

Τὴν *Νηρίδα*, ἔχων ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἡσυχίου *Νηρίδας* τὰς κοίλας πέτρας, τοποθετεῖ εἰς τὰ νῦν Κάτω Δολιανά, αἵτινα καλοῦνται καὶ *Σπηλιές*.

Ἐπὶ πλεόν παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἀγνωστον μέχρι σήμερον ἐτυμολογικῶς ὄνομα *ἀνιγραῖα* ἀποδεικνύεται ἐπιθέτον, σημαίνον *λυπηρά*, *θλιβερά*, τὸ δὲ ὄρος ἐκαλεῖτο *ἀνιγράν* - *ανιγραῖα* [ἐδάφη, μέρη· πβ. τὸ ἀρχ. ἐπιθ. *ανιγρός*], σημαίνον τὰ *λυπηρά*, *θλιβερά* ἐδάφη, διότι ἐκεῖ ἠττήθησαν οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τὴν ἀνωτέρω μάχην.

63. KALITSUNAKIS JOANNES, Grammatik der neugriechischen Volkssprache, Ἐκδόσις Τρίτη Berlin 1963 [Sammlung Götschen, Band 756/756a].

Ἡ τρίτη αὕτη ἐκδόσις τῆς ἀνωτέρω γραμματικῆς περιλαμβάνει πλουσιωτάτην βιβλιογραφίαν (σ. 5 - 30), ἀναφερομένην εἰς περιοδικὰ καὶ αὐτοτελεῖς μελέτας, καὶ δίδει σαφῆ τὴν εἰκόνα τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπιστημονικῆς κινήσεως ἐπὶ τῶν γλωσσολογικῶν θεμάτων.

64. ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ ΙΩ., Ζεὺς ἐλάστερος. Χαριστήριον εἰς Ἀναστάσιον Κ. Ὁρλάνδον, τόμ. Α. Ἀθήναι 1965, σ. 145 - 147.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὴν σημασίαν τῆς λ. ἐλάστερος Ἡ λ. ὡς νέον ἐπιθέτον τοῦ Διὸς εὑρέθη εἰς ἐπιγραφὴν τοῦ 5 π.Χ. αἰῶνος, ἵνα δηλώσῃ ὅτι ὁ Ζεὺς διενεργεῖ τὸ μέγα καὶ καταπληκτικὸν κοσμικὸν φαινόμενον τῆς μεταβολῆς τοῦ σκότους, τῆς μεταβολῆς τῆς νυκτὸς εἰς φῶς καὶ ἡμέραν.

Ὁ σ. παραλλήλως ἐξετάζει καὶ γραμματικῶς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐπιθέτου ἀναφέρων καὶ ἄλλα ἐκ τοῦ ἐλαύνω παρόμοια σύνθετα.

65. ΚΑΛΛΕΡΗ ΙΩ., Ἀνάλεκτα λεξικογραφικά, Λεξικογραφικὸν Δελτίον 9 (1953), 46 - 66.

Ὁ σ. ἐνταῦθα ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐτυμολογίαν καὶ τὴν σημασίαν τῶν λ. *γλαρός* - *βλαρός* - *βλασερός*, *βήσ(σ)αλο* - *βότσαλο*, *βερβερίζω* - *βαρβαρίζω*, *λιβρός* - *λευρός* - *εὐλερον*.

66. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ ΒΡΑΣΙΔΑ, Τὸ λεξικὸ τῆς πιάτσας. Λαογραφικὸν λεξιλογικὸν ἀπάνθισμα. Ἐκδόσις δευτέρα, βελτιωμένη καὶ ἐπιρρυθμμένη, Ἀθήναι 1962, σσ. 175.

Ὁ σ. καταγράφει ἀλφαβητικῶς λέξεις τῆς κοινῆς ὁμιλουμένης, τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦν μὲ εἰδικὴν σημασίαν ἄνθρωποι ὀρισμένης τάξεως, κυρίως οἱ τοῦ ὑποκόσμου. Εἶναι ἓν λεξικὸν τῆς νεοελληνικῆς «ἀργκῶ», τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει πλοῦτος ἐκφράσεις καὶ γλωσσολογικῆς ἱκανότητος.

67. ΚΑΡΑΝΑΣΤΑΣΗ Α., Ἡ Φωνητικὴ τῶν ιδιωμάτων τῆς νήσου Κῶ. (Ἐναῖσιμος ἐπὶ διδακτορικῆ διατριβῇ). Ἐν Ἀθήναις 1963, σσ. 100 [ἀνάτυπον ἐκ τοῦ 10 (1963) τόμου τοῦ Λεξικογραφικοῦ Δελτίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν].

Ὁ σ., μετὰ τὸν πρόλογον (σ. 3 - 6 καὶ τὴν βιβλιογραφίαν (σ. 7 - 11), εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θεματός του. Ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ (σ. 13 - 20) κατόπιν γενικῶν τινῶν παρατηρήσεων ἐξετάζει τὰς σχέσεις τῶν ιδιωμάτων τῆς Κῶ πρὸς τὰ λοιπὰ ιδιώματα τῆς μέσημβρινῆς Νεοελληνικῆς, τὰ ιδιώματα τῆς Κῶ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ καὶ τὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῶν ιδιωμάτων τῆς Κῶ.

Τὸ Πρῶτον μέρος (σ. 21 - 49) ἀναφέρεται εἰς τὰ *φωνήεντα* καὶ τὰς παθήσεις αὐτῶν (ἀφαίσεις, πρόθεσις, τροπὴ, συναλοιφὴ ἔκκρουσις, στένωσις, συγκοπή, ἀνάπτυξις, μετάθεσις). Ἰδιαιτέρως ἐξετάζεται ἡ ποσότης τῶν φωνηέντων καὶ ὁ τόνος, γνωρίσματα τὰ ὅποια διακρίνουν τὸ ἴδιωμα τῆς Κῶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ δωδεκανησιακὰ καὶ νεοελληνικὰ ιδιώματα. Εἰς τὸ Δεύτερον μέρος (σ. 50 - 77) ἐξετάζει τὰ *σύμφωνα*, τὰς παθήσεις τῶν ἀφώνων, τὴν πρόθεσιν, ἀφαίρεσιν καὶ ἐπένησιν συμφώνων, καὶ τὰς διαφοροὺς μεταβολὰς τῶν συμφωνικῶν φθόγγων. Εἰς ἰδιαιτερον κεφάλαιον ἐξετάζονται τὰ συμφωνικὰ συμπλέγματα, τὸ τελικὸν *ν* καὶ αἱ φωνητικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὰ σύμφωνα ἐκ ψυχολογικῶν αἰτιῶν. Τελευταίως ὁ σ. διαλαμβάνει περὶ τῶν διπλῶν συμφώνων καὶ τελειώνει τὴν ἐργασίαν του μὲ τὴν παράθεσιν ιδιοματικῶν κειμένων (σ. 78 - 82) καὶ πίνακος τοπωνυμίων καὶ λέξεων (σ. 83 - 96).

68. ΚΑΡΑΝΑΣΤΑΣΗ Α., Ἐκθεσις γλωσσικοῦ διαγωνισμοῦ τῶν ἐτῶν 1962 - 1963, Λεξικογραφικὸν Δελτίον [τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν], 9 (1963), 153 - 160.

Ὁ σ., κρίνων τὰ ὑποβληθέντα χειρόγραφα εἰς τὸν διαγωνισμόν τῆς ἐν Ἀθήναις Γλωσσικῆς Ἑταιρείας, προβαίνει εἰς διαφοροὺς γλωσσικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ὕλικου τούτων, τοῦ ἀναφερομένου εἰς διάφορα γλωσσικὰ ιδιώματα τῆς Ἑλλάδος.

69. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ ΣΩΤ. ΑΛ., πρῶτοπρεσβυτέρου, Γλωσσάριον τοῦ ιδιώματος τῆς Σύμης, τεύχος Α, Α - Γ. Ἐπιμελεῖα Ἀναστ. Καραναστάση - Ἀλεξ. Καρανικόλα, Ἀθηναί 1962 σσ. 77. (Γλωσσ. σ. 7 - 76).

Εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην καταγράφεται ἀλφαβητικῶς ἐν γλωσσάριον τοῦ ιδιώματος τῆς Σύμης, ὅπως ἀκριβῶς εἶχεν ἐτοιμάσει αὐτὸ ὁ συγγραφεὺς. Ὁ ἐπιμελητὴς τῆς ἐκδόσεως προσθέτει εἰς ὑποσημειώσεις μόνον τὴν ἐτυμολογίαν λέξεων τινῶν, μὴ κοινῶν, διὰ νὰ γίνῃ περισσότερο ἀντιληπτὴ ἡ σημασία τῶν, ὅσον δὲ κρίνει σκόπιμον χρησιμοποιεῖ καὶ λατινικοὺς χαρακτήρας πρὸς πλήρη φωνητικὴν ἀπόδοσιν τοῦ ιδιώματος. Εἰς τὸ γλωσσάριον, πλὴν τῆς ἐρμηνείας τῆς λέξεως, καταγράφονται καὶ σχετικαὶ ιδιοματικαὶ φράσεις ἢ παροιμίαι ἢ στίχοι ὁσμάτων. Παρέχεται πρὸς τούτοις καὶ ὕλικὸν ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς νήσου.

70. ΚΑΣΙΓΟΝΗ ΑΓΓ., Νεοελληνικό ὀρθογραφικὸ Λεξικὸν (Δημοτικῆς), Ἀθήνα 1962, σσ. 31.

Ὁ σ., ἔχων ὡς βάσιν τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη, παρέχει ἐν ἀρχῇ (σ. 4 - 6) ὀρθογραφικοὺς κανόνας πρὸς ὀρθὴν γραφὴν τῆς δημοτικῆς γλώσσης, καὶ εἶτα (σ. 7 - 31) λεξιλόγιον λέξεων καὶ καταλήξεων, ὅπως αὗται καθορίζονται καὶ γράφονται εἰς τὴν ἐν λόγῳ γραμματικῇ, εἰς σελίδας τῆς ὁποίας ἐνίοτε καὶ παραπέμπει.

71. ΚΕΝΤΗ Κ., Ἱστορία καὶ τοπωνύμια Λατσιῶν, Κυπριακὰ Σπουδαί 26 (1962), 147 - 163.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὰ κατὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ ἀνωτέρω χωρίου καὶ ἐν συνεχείᾳ καταγράφει καὶ ἐπιμολογεῖ τὰ τοπωνύμια τῆς περιοχῆς διαιρῶν αὐτὰ εἰς διαφόρους κατηγορίας.

72. ΚΕΣΣΟΓΛΟΥ Γ. Ι., Τὸ νεοελληνικὸ κλιτικὸ σύστημα, Ἑλληνικά 18 (1964), σ. 120 - 143.

Ὁ σ. ἐξετάζων τὸ νεοελληνικὸν κλιτικὸν σύστημα, τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη κατ' ἀρχὰς καὶ ὕστερον ὑπὸ τοῦ Α. Τσοπανάκη (χωρισμὸς τῶν οἰκιστικῶν εἰς ἑξ κλίσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κοινῶν καταλήξεων εἰς διαφόρους πτώσεις), χαρακτηρίζει τοῦτο πολὺπλοκον καὶ προτείνει τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρχαίου κλιτικοῦ συστήματος τῶν τριῶν κλίσεων καὶ εἰς τὴν νεοελληνικῇ. Ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἐνικοῦ πρέπει νὰ κανονίξη τὴν κλίσιν τοῦ ὀνόματος. Οὕτω καὶ εἰς τὰ Νεοελληνικά ἡ πρώτη κλίσις περιέχει ἄρσ. εἰς -ας καὶ -ης καὶ θηλ. εἰς -α καὶ -η. Ἀναλόγως τῆς κλίσεως τῶν εἰς τὸν πληθ. τὰ ὀνόματα τῆς α' κλίσεως χαρακτηρίζονται εἰς ἰσοσύλλαβα, ἀνισοσύλλαβα καὶ εἰς ἀρχαϊκόκλιτα. Εἰς αὐτὰ δεόν νὰ προστεθοῦν καὶ ἄρσ. εἰς -ους, καὶ -ες καὶ θηλ. εἰς -ου καὶ -ε.

Ἡ δευτέρα κλίσις τῆς Νεοελληνικῆς περιέχει ὀνόματα ἄρσ. θηλ. εἰς -ος καὶ οὐδ. εἰς -ο, -ι, -υ. Ὅλα αὐτὰ σχηματίζουν τὴν γεν. εἰς -ου. Τέλος ἡ τρίτη κλίσις περιέχει μόνον οὐδέτερα ὀνόματα α) ἰσοσύλλαβα καὶ β) ἀνισοσύλλαβα.

Ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζει τὴν χρῆσιν τοῦ τελικοῦ ν καὶ παρέχει παραστατικὸν πίνακα τῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων α) κατὰ Μ. Τριανταφυλλίδη β) κατὰ Α. Τσοπανάκη καὶ γ) ἰδικὸν του. Ἀκολουθοῦν παραδείγματα κλίσεως ὀνομάτων μετὰ σχετικῶν παρατηρήσεων.

73. ΚΛΗΡΙΑΔΗ Ν., Κυπριακὰ παραμῦθια. Μέρος Γ'. Διηγήσεις μετὰ δράκου, Κυπριακὰ Σπουδαί 26 (1962) [Παράρτημα, σσ. 18].

Ὁ σ. δημοσιεύει εἴκοσι τέσσαρα παραμῦθια εἰς τὴν Κυπριακὴν διάλεκτον καὶ τὸ σχετικὸν λεξιλόγιον τῶν ἰδιωματικῶν λέξεων τῶν κειμένων.

74. ΚΛΗΡΙΑΔΗ Ν., Πόθεν ἢ ὀνομασία τοῦ χωρίου Πελέντρι. Β'. Πού βρισκόταν τὸ χωριὸν Λαμπαδοῦ. Γ'. Εἶναι τρεῖς οἱ Ἅγιοι Δημήτριοι στὴν Κύπρον; Κυπριακὰ Σπουδαί, 27 (1963), 121 - 135.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὸ ἔτυμον τοῦ ὀνόματος τοῦ χωρίου Πελέντρι, νομίζει ὅτι τοῦτο εἶναι φυτάνυμον ἐκ τοῦ φυτοῦ Φελάδριον. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος προσδιορίζει τὴν θέσιν τοῦ χωρίου Λαμπαδοῦ. Ὁ σ., ἐπὶ τῇ βάσει ἱστορικῶν καὶ τοπωνυ-

μικῶν, δεδομένων προσπαθεῖ νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸ τρίτον θέμα τῆς ἀνωτέρου μελέτης.

75. ΚΟΚΟΛΑΚΗ ΜΙΝΩΣ Μ., Μορφολογία τῆς κυβευτικῆς μεταφορᾶς. (Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας, Ἀριθ. 31), τύποις Π. Δρούκα - Ν. Κόνσολα, Ἀθῆναι 1965, σελ. 1 - 117.

Ὁ συγγραφεὺς ἐπισημαίνει, ταξινομεῖ κατ' εἶδος καὶ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ ἐρμηνεύει περὶ τὰ 300 χωρία ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς καὶ λατινικῆς γραμματείας, εἰς τὰ ὅποια χρησιμοποιοῦνται μεταφορικῶς ἰδέαι, φράσεις καὶ τεχνικοὶ ὅροι ἐκ τῆς *κυβείας* πρὸς ἐξαρσιν ἐπισφαλῶν καταστάσεων καὶ παραβόλων ἐνεργειῶν ἢ πρὸς ἀπεικόνισιν τῆς ζωῆς ἐν γένει ὡς διὰ κύβων παιδιᾶς. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ τυχαίου παράγοντος ἐρευνῶνται ὡσαύτως εὐάριθμα χωρία ὑπαινισσόμενα τὸν παράλληλον ψυχαγωγικὸν κόσμον τῆς *πεττείας*. Ἐκ τῆς ἐπισκοπῆσεως καθίστανται φανεραὶ ἡ αὐξουσα δημοτικότης τοῦ θέματος ἀπὸ τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος καὶ ἐξῆς, καὶ ἡ ποικιλία τῶν μεταφορικῶν σχημάτων, ἰδίως εἰς τὴν δραματικὴν λογοτεχνίαν καὶ τοὺς ἱστορικοὺς. Ἐν κατακλείδι παρακολουθεῖται ἡ ἐπιβίωσις τοῦ κυβευτικοῦ συμβολισμοῦ κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους.

76. ΚΟΛΙΑ Γ., Ἦσκησεν ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ὁ Α' ἐξελληνιστικὴν πολιτικὴν ἔναντι τῶν Σλάβων; Ἐόρτιος Τόμος Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἐπὶ τῇ 1100ετηρίδι, ἐν Θεσσαλονίκῃ 1966, σσ. 235 - 239.

Ὁ σ. ἐπιχειρεῖ τὴν ἐρμηνεῖαν τῆς λ. *γραικώσας* ἐκ τῶν Τακτικῶν Λέοντος τοῦ Σοφοῦ (Migne, PG 107, στ. 969), ἐνθα περὶ Βασιλείου Α' λέγεται ὅτι «τῶν Ρωμαίων αὐτοκράτωρ Βασίλειος τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν ἔπεισε μεταστῆναι καὶ γραικώσας...». Οἱ μέχρι σήμερον ἀσχοληθέντες μετὰ τὴν ἐρμηνεῖαν τῆς λέξεως ἤρμήνευσαν αὐτὴν διὰ τοῦ *ἐξελληνίσας*. Ὁ σ., ἀπορρίπτων τὴν ἐρμηνεῖαν αὐτὴν, παρατηρεῖ ὅτι τὸ ρ. *γραικῶ* (οὐχὶ *γραικῶ* — οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μετὰ τὸ *Γραικός*) δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν λατ. λ. *grex - grecis* = ποίμνιον, ἀγέλη καὶ ἐπομένως δὲν σημαίνει *ἐξελληνίζω* (ἐκ τοῦ *Γραικός* = Ἕλλην), ἀλλὰ *σινάγω, συναθροίζω*.

77. ΚΟΛΙΤΣΗ ΑΝΔ. Μ., Περὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων καὶ ἐπωνύμων τῶν Κυπρίων (διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ) Ἐν Ἀθήναις 1965, σσ. 115. [Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας].

Ὁ σ., μετὰ τὴν βιβλιογραφίαν (σ. 11 - 15) καὶ τὴν εἰσαγωγὴν (σ. 17 - 23), διαίρει τὴν μελέτην του εἰς τὰ ἐξῆς κεφάλαια: Α'. *Κύρια ὀνόματα* (σ. 24 - 47). Ἐνταῦθα παρατηρεῖ ὅτι ταῦτα προέρχονται ἀπὸ ὀνόματα ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κύκλου, ἀπὸ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ ὀνόματα, ἀπὸ ὀνόματα ἐκ βυζαντινῶν νεωτέρων προσωπικοτήτων (τίτλων, ἀξιωματῶν κλπ.), ἀπὸ ὀνόματα ἐκ τῆς ἐλευθερᾶς ἀντιλήψεως τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν ξένων ὀνομάτων. Β'. *Οἱ διάφοροι σχηματισμοὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων* (σ. 47 - 62). Ἐνταῦθα παραθέτει τὰς καταλήξεις διὰ τῶν ὁποίων σχηματίζονται τὰ ἀρσενικά καὶ τὰ θηλυκὰ εἴτε ὡς βασικά ὀνόματα, εἴτε ὡς μεγενθυντικά ἢ ὑποκοριστικά. Γ'. *Τοιςμὸς. Συγκοπαι* (σ. 63 - 69). Ἐνταῦθα ἐξετάζονται ποικίλοι μετασχηματισμοὶ τῶν ὀνομάτων. Δ'. *Ἐπώνυμα* (σ. 69 - 92). Ὑπὸ διάφορα ἐπὶ μέρους κεφάλαια ὁ σ. πραγματεύεται τὸν σχηματισμὸν τῶν ἐπωνύμων ἐκ κυρίων ὀνομάτων, ἐξ ἐθνικῶν, ἐξ ἐπαγγελμάτων, τίτλων καὶ ἀξιωματῶν (πολιτικῶν, στρα-

τιωτικών, θρησκευτικών), ἐκ παρωνυμίων δηλούντων ποικίλας σημασίας. Τὸ τμήμα τοῦτο εἶναι πλούσιον εἰς σχηματισμούς καὶ καταφαίνεται ὅτι τὸ παρωνύμιον εἶναι ἡ κυρία βᾶσις τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἐπωνύμου. Ἀκολουθεῖ πίναξ καταλήξεων (σ. 93) καὶ πίναξ ὀνομάτων (σ. 94 - 115).

78. ΚΑΛΛΙΟΠΟΥΛΟΥ Γ., Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς μορφολογίας τῆς Ἐπικῆς διαλέκτου, Πλάτων 14 (1962), 416 - 435.

Ἐπὶ μέρους θέματα τὰ ὅποια ἐξετάζει ὁ σ. εἶναι : Ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ γένεσις τῆς ἐπικῆς διαλέκτου. Τὰ φωνήεντα, τὰ ἡμίφωνα F, j, Αἱ δίφθογγοι, Ἐναλλαγή συμφώνων, ἐναλλαγή πνευμάτων, διπλασιασμός συμφώνων, μεταπτώτικα φαινόμενα, συναίρεσις, ὑφαίρεσις, ἄρθρον, κλίσεις, ἐπίθετα, ρῆμα, ἀπαρέμφατον. Ἡ μελέτη γίνεται διὰ τῆς παραθέσεως ἱκανῶν παραδειγμάτων ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ἐν τῇ ἐπικῇ διαλέκτῳ ἐπικρατοῦν οἱ τύποι τῆς ἀρχαίας ἰωνικῆς, παραλλήλως ὁμοῦ ὄφιστᾶται καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς αἰολικῶν τύπων.

79. ΚΟΜΠΟΡΟΖΟΥ Φ. Α., Τοπωνυμικά τῆς Ὀλυμπίας, Πελοποννησιακὴ Πρωτοχρονιά, 1962, σ. 341 - 346.

Ὁ σ., καταγράφων τὰ τοπωνύμια τῆς σημερινῆς Ὀλυμπίας, διακρίνει αὐτὰ εἰς τὰ ἐκ τῆς ἀρχαιότητος μαρτυρούμενα, εἰς ὅσα ἔχουν μεσαιωνικὴν ἢ σλαβικὴν τὴν προέλευσιν, εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Μορέως παραδιδόμενα, εἰς τὰ ἔχοντα ἐπίσης τουρκικὴν τὴν προέλευσιν καὶ εἰς ὅσα σχηματίζονται ἀπὸ ἐπωνύμου ἢ ἀνδρωνυμικά, ἢ ἀπὸ διαφόρου ἄλλας αἰτίας. Τῶν τοπωνυμίων ἐπιχειρεῖ καὶ τὴν ἐτυμολογίαν. Καταγράφει αὐτὰ ἀνευ τοῦ ἀρθροῦ καὶ χωρὶς ἀλφαβητικὴν τάξιν.

80. ΚΟΜΠΟΡΟΖΟΥ Φ. Α., Τὰ τοπωνύμια τῆς Μεσσηνίας, Πελοποννησιακὴ Πρωτοχρονιά 1963, σ. 339 - 350.

Ὁ σ. καταγράφει ἀλφαβητικῶς τοπωνύμια τῆς Μεσσηνίας, τὰ ὅποια χωρίζει εἰς ἑλληνικά καὶ ξενικῆς ἐπιδράσεως. Προσπαθεῖ νὰ ἐτυμολογήσῃ αὐτὰ καὶ νὰ δίδῃ συναφεῖς ἱστορικᾶς μαρτυρίας ἢ ἀνάλογα τοπωνύμια ἐξ ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος.

81. ΚΟΝΟΜΗ Ν., Κυπριακὰ παραμύθια, Λαογραφία 20 (1962), 303 - 408.

Ὁ σ. δημοσιεύει (σ. 303 - 394) ἕνδεκα παραμύθια εἰς τὸ Κυπριακὸν ἰδίωμα, τὸ ὁποῖον ἀποδίδει μετὰ μεγίστης ἀκριβείας. Ἐν συνεχείᾳ (σ. 394 - 408) παραθέτει ἐρμηνευτικὸν γλωσσάριον μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιστημονικότητος συντεταγμένον.

82. ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΥ ΛΑΖ., Ὄνόματα τοπειῶν καὶ περιφερειῶν τῶν τριῶν περιοχῶν τῆς νήσου Νισύρου, Νισυριακά 1 (1963), 136 - 160.

Ὁ σ. δημοσιεύει ἀλφαβητικῶς τὰ τοπωνύμια καὶ κεχωρισμένως τὰ τοπωνύμια ἐκάστης τῶν περιοχῶν Μανδρακίου Ἐμπορείου καὶ Νικῶν. Εἰς ἐνία τῶν τόπων παρέχει ἐν ὑποσημείωσει ἐτυμολογικὰς ἢ ἄλλας παρατηρήσεις.

83. ΚΟΝΤΟΣΟΠΟΥΛΟΥ Ν. Γ., Διάγραμμα τῆς φωνητικῆς τῆς Βενετικῆς διαλέκτου. Θησαυρίσματα Β', Βενετία 1963, σελ. 143 - 153.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς μελέτης ταύτης ἠσχολήθη μὲ τὴν διάλεκτον τῆς πόλεως

της Βενετίας πρὸς διαπίστωση τῶν ἰδιαζόντων χαρακτηριστικῶν αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν φωνητικὴν, ἔνεκα τῶν ὁποίων αἱ δάνειαι ἐκ τῆς ἰταλικῆς λέξεως τῆς γλώσσης ἡμῶν παρουσιάζουν πολλάκις τὸν τύπον οὐχὶ τῆς κοινῆς ἰταλικῆς γλώσσης, ἀλλὰ τὸν βενετικὸν διαλεκτικόν. Βάσει τῶν προσωπικῶν του παρατηρήσεων καὶ τῶν μελετῶν Ἰταλῶν γλωσσολόγων μᾶς παρουσιάζει τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικά τῆς βενετικῆς διαλέκτου, διαιρεῖ δὲ ταῦτα εἰς α) τὰ κοινὰ μετὰ τῶν λοιπῶν βορειο-ἰταλικῶν διαλέκτων ἔναντι τῆς κοινῆς ἰταλικῆς, β) τὰ κοινὰ μετὰ τῶν λοιπῶν διαλέκτων τῆς περιοχῆς Veneto καὶ γ) τὰ καθαρῶς βενετικά. Εἰς ὑποσημειώσεις ἀναφέρει παραδείγματα τινὰ ἰταλικῶν δανείων τῆς ἑλληνικῆς, παρουσιαζομένων ὑπὸ τὸν βενετικὸν διαλεκτικὸν τύπον πρὸς διασάφησιν τῶν ἀναφερομένων βενετικῶν διαλεκτικῶν διαφορῶν.

84. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ Σ., Περιεκότησαν τὰ πρόσωπα, Ἀθήναι 1966, σσ. 29.

Ὁ σ., παραθέτων τὰς πληροφορίας τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν περικόπην τῶν Ἑρμῶν καὶ ἑξατάζων λεπτομερῶς αὐτὰς ἐν σχέσει πρὸς τὸ γεγονός, προτείνει ὡς ἐξῆς τὴν διόρθωσιν τοῦ σχετικοῦ χωρίου τοῦ Θουκυδίδου (6, 27 - 28 : *μᾶ νυκτὶ οἱ πλείστοι περιεκότησαν τὰ πρόσωπα, καὶ τοὺς δρᾶσαντας, ἦδη οὐδεὶς*) εἰς : *μᾶ νυκτὶ οἱ πλείστοι περιεκότησαν. Τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς δρᾶσαντας ἦδει οὐδεὶς.*

85. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ Γ., Μορφολογικαὶ ἐξελίξεις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, Ἐπιστ.

Ἐπετηρ. Φιλολογ. Σχολῆς Πανεπιστ. Ἀθηνῶν, 15 (1964/5), 9 - 22.

Ὁ σ. ἐξετάζει ἐνταῦθα τὰς μορφολογικὰς ἐξελίξεις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸ ὄνομα καὶ παραδέχεται ὅτι αὐταὶ εἶναι προϊόν ἐπαφῆς προφορικῆς καὶ λογίας παραδόσεως καὶ ἱστορικῆς ἐξελίξεως. Ἐπὶ πλέον ὁ σ. παρατηρεῖ ὅτι ἀντὶ δύο γλωσσῶν (καθαρευούσης καὶ δημοτικῆς) ἔχομεν δύο κλιτικὰ συστήματα τῆς αὐτῆς γλώσσης. Ἐνταῦθα ἡ κατηγορία τῆς πτώσεως ἐπεβλήθη καὶ κατέστησε δευτερευούσης σημασίας τὴν κατηγορίαν τοῦ γένους.

Διακρίνει δηλ. τὰ ὀνόματα εἰς *τρέπτωτα* καὶ *δέπτωτα* ἀντὶ εἰς ἀρσενικά, θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα. Ἐπομένως ἡ σχέση δημοτικῆς καὶ καθαρευούσης δὲν εἶναι εἰς τὸν λεξικολογικὸν δανεισμόν, ἀλλ' εἰς τὸ βαθύτερον οὐσιώδες στοιχείον τῆς ἐπιδράσεως τοῦ κλιτικοῦ συστήματος τῆς μὲν ἐπὶ τῆς δέ.

86. ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ, Περὶ τῶν Βλάχων τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν

Α'. Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Κουτσοβλάχων, Θεσσαλονίκη 1964, σσ. 94. Β'. Ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς ἱστορίας τῶν Κουτσοβλάχων ἐπὶ Τουρκοκρατίας, 1966, σσ. 120. [Δημοσιεύματα τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἀριθμ. 22, 23].

Εἰς τὸν α' τόμον ὁ σ. ἐν τῷ προλόγῳ καὶ τῇ εἰσαγωγῇ του τοποθετεῖ τὸ πρόβλημα τῆς καταγωγῆς τῶν Κουτσοβλάχων. Ἐπειτα (σ. 16 - 20) γράφει περὶ τῆς ἔτυμολογίας τοῦ ὀνόματος *Βλάχος*. Ἀκολουθοῦν τὰ κεφάλ.: τὸ Κουτσοβλαχικὸν ὡς ἔθνολογικὸν πρόβλημα (σ. 21 - 37), τὸ Κουτσοβλαχικὸν πρόβλημα ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως ἐν τῷ εὐρύτερῳ πλαίσιῳ τῶν Ρωμανικῶν γλωσσῶν (σ. 38 - 51), (ὀλίγα περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ρωμανικῶν γλωσσῶν — ἡ ἐκλατινισμὸς τῶν λαῶν τῶν δυτικῶν χωρῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, ἡ διάδοσις τῆς δημόδους λατινικῆς εἰς

τὴν χερσονήσον τοῦ Αἴμου καὶ ἡ γένεσις τῆς Βλαχικῆς καὶ Κουτσοβλαχικῆς — ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου τῆς διαμορφώσεως τῆς κουτσοβλαχικῆς γλώσσης καὶ αἱ συνθηκαὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας συνετελέσθη αὐτή — Στοιχεῖα καὶ πορίσματα ἐκ τοῦ ἔτυμολογικοῦ λεξικοῦ τῆς κουτσοβλαχικῆς τοῦ Κ. Νικολαΐδου). Κρίσεις ἐπιτινῶν δισταμένων ἀπόψεων περὶ τῆς προελεύσεως τῶν Κουτσοβλάχων — Μετατόπισις τῶν Κουτσοβλάχων ἐκ τῶν κοιτίδων αὐτῶν καὶ αἱ παραλλαγαὶ τοῦ ὄρου «Βλάχος». Συμπεράσματα - Λεξιλόγιον τῆς Κουτσοβλαχικῆς γλώσσης. Χάρτης ἐγκαταστάσεως τῶν Βλάχων εἰς τὰς ὄρεινὰς περιοχὰς τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου.

Εἰς τὸν β' τόμον ἐξετάζονται τὰ ἐξῆς : Ἡ ἀστική τάξις παρὰ τοῖς Κουτσοβλάχοις, Οἱ ἀγῶνες τῶν Κουτσοβλάχων ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος.

Τὸ τμήμα τοῦτο εἶναι κυρίως ἱστορικόν. Ὡς παράρτημα ἀναγράφει τὸν Γενικὸν κανονισμὸν τῆς Ὁρθοδοξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος Κρουσόβου (1967 καὶ 1912).

87. ΚΡΕΚΟΥΚΙΑ Δ. Α., Τὰ δημόδη ὀνόματα τῶν φυτῶν τῶν Ἐπαρχιῶν Πάργας καὶ Μαργαριτίου, Πλάτων 16 (1964), 62 - 91.

Ὁ σ. παραθέτει ἀλφαβητικὸν κατάλογον τῶν ὀνομάτων τῶν φυτῶν τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν, δίδων παραλλήλως τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ λατινικὸν αὐτῶν ὄνομα.

88. ΚΡΕΚΟΥΚΙΑ Δ. Α., Τὰ προγλωσσικά τοῦ καιροῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν, τὴν μεσαιωνικὴν καὶ τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα (Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίῳ), Ἀθήναι 1966, σσ. ΧVΙ + 148.

Ὁ σ., ἐπὶ τῇ βάσει ὕλικου ἐκ τῶν κειμένων, ἀλλὰ καὶ ἐκ προφορικῆς παραδόσεως ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐξετάζει τὸ θέμα του, τὸ ὁποῖον διαιρεῖ εἰς τὰ ἐξῆς ἐπὶ μέρους κεφάλαια : Α'. Προγλωσσικά τοῦ καιροῦ ἀπὸ τὰς φωνὰς καὶ τὰς κινήσεις τῶν πτηνῶν. Β'. Ἀπὸ τὸν χερσαῖον ζωικὸν κόσμον καὶ τὰ ἀμφίβια. Γ'. Ἀπὸ τοὺς ἰχθύς καὶ ἄλλα ἔνυδρα ζῷα. Δ'. Ἀπὸ τὴν παρατήρησιν τῶν φυτῶν. Ε'. Ἀπὸ τὰς ἀνθρωπίνας ἐνεργείας καὶ παθήσεις. ΣΤ'. Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ φαινόμενα τῆς φύσεως. Ζ'. Ἀπὸ τὴν ἐπικρατοῦσαν καιρικὴν κατάστασιν καθ' ὄρισμένας ἡμέρας τοῦ ἔτους. Τοιαύτας παρατηρήσεις ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα παραδίδει ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Θεόφραστος.

Γλωσσικὸν ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ μελέτη ἔνεκα τῆς ἀναγραφῆς τῆς σχετικῆς λογίας καὶ δημῶδους ὀρολογίας, ὡς καὶ τῶν σχετικῶν ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων.

Ὁ σ. παραθέτει ἐν ἀρχῇ πλουσίαν βιβλιογραφίαν, ἐν τέλει δὲ πίνακα λέξεων, πραγμάτων καὶ τοπωνυμίων.

89. ΚΡΗΤΙΚΟΥ Π. Ι., Αἱ Καλὺνδαι, ἡ Λέρος καὶ ὁ μητροπολίτης Διονύσιος, Παρνασσός 4 (1962), 125 - 134.

Ὁ σ., ἐκθέτων δι' ὀλίγων βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ ἐπισκόπου Λέρνης (Λέρου) Διονυσίου καὶ λαμβάνων ἀφορμὴν ἐξ ἐπιστολῆς αὐτοῦ τὴν ὁποίαν καὶ δημοσιεύει σχετικῶς πρὸς τὰ ὀνόματα τῆς νήσου, ἐξετάζει τὰ ὀνόματα τῆς Λέρου ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος (τύπους καὶ ἔτυμολογίαν). Ἡ πρώτη μαρτυρία τοῦ ὀνόματος Λέρος εἶναι παρὰ Φωκυλίδην (6 αἰ. π.Χ.) τοῦ δὲ Λέρνη εἰς χρυσόβουλλον τοῦ 1259 καὶ παρὰ Σουΐδα καὶ Φωτίῳ. Δέχεται ὅτι τὸ ὄνομα εἶναι προελληνικόν.

Ἐπειδὴ παρ' Ὀμήρῳ ἀναφέρεται ὁ τύπος *Καλύβαι* ὡς ὄνομα νήσων εἰς τὰς ὁποίας τινὲς τῶν γεωγράφων καταλέγουσιν καὶ τὴν Λέρον, ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο.

Πιστεύει ὅτι ἐννοοῦνται ἡ Λέρος, ἡ Κάλυμνος καὶ ἡ Πάτμος ἢ καὶ τινες ἄλλαι τῶν Σποράδων. Διὰ τὸ ἔτυμον τῆς λ., σημειῶνων τὰς προταθείσας ἔτυμολογίας, φρονεῖ ὅτι, ἂν τὸ ὄνομα δὲν εἶναι προελληνικόν, πρέπει νὰ σχετισθῇ τοῦτο πρὸς τὸ *Καλαί Ὑδναί* (τοῦ τελευταίου μὲ τὴν φυτικὴν ἐννοίαν).

90. ΚΡΗΤΙΚΟΥ Π. Γ., Ἐκ φυτῶν Τοπωνυμικαὶ Ἐτυμολογίαι, Λαογραφία 20 (1962) 543 - 551.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὰ τοπωνύμια τῆς Λέσβου : *Κράτηγος* (Κράτ'γος ἢ, Κράτ'γου, Κράτηγο, Κράτιγο), *Βατερᾶ*, *Βατοῦσα*, *Σιδουῦσα*, *Φτεροῦντα*, *Μεραΐνια*, *Συκαμνιά*, *Κυδῶνα*, *Πλωμάριον*. Ταῦτα ἔτυμολογεῖ ἐξ ἀντιστοιχῶν ὀνομάτων φυτῶν τῶν ἐν λόγῳ περιοχῶν.

91. ΚΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Κ. Δ., Ὄνόματα «ΜΑΡΙΚΑ» καὶ Κρητομικηναϊκά, Χαρτιστήριον εἰς Ἀναστάσιον Ὀρλάνδον, τόμ. Α' (1964), 23 - 26.

Ὁ σ. ἀναγράφει ὀνόματα, γεγραμμένα εἰς σφηνοειδῆ γραφήν, ἅτινα ἀναγινώσκονται ἐν καταλόγῳ γυναικείων ὀνομάτων τοῦ Ἀρχείου τοῦ ἀνακτόρου τῆς πόλεως Μαρὶ (M. B i r o t, Un recensement de femmes au royaume de Maré, Syria 35, σ. 9 - 26). Περί τούτων λέγει ὅτι ὁμοιάζουν καθ' ὅλα ἢ κατὰ μέρος πρὸς λέξεις ἀνευρισκομένας εἰς ἐπιγραφὰς πινακίδων τῆς Κρητομικηναϊκῆς γραμμικῆς γραφῆς Β (ἢ Α) καὶ προβαίνει εἰς σχετικὰς παρατηρήσεις

92. ΚΩΝΣΤΑ Κ. Σ., Λαογραφικὰ τῆς Σκλαβιῆς καὶ τοῦ Ξεσηκωμοῦ, Λαογραφία 21 (1963 - 1964), 3 - 88.

Ὁ σ. ἀναγράφει ποικίλον λαογραφικὸν ὕλικόν (παροιμίας, φράσεις, παρωνύμια, παραδόσεις, μύθους, προλήψεις ἔθιμα, παιχνίγια, κλπ.), τὸ ὅποιον ἔχει τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ εἰς τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

93. ΚΩΣΤΑΚΗ Θ. Π., Ἐκφραστικὰ μέσα γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τοῦ χρόνου στὰ Τσακωνικά, Λαογραφία 20 (1962), 27 - 65.

Ὁ σ., μὲ πλῆθος ἰδιωματικῶν ὄρων καὶ φράσεων τῆς Τσακωνικῆς διαλέκτου ἀποδιδομένων παραλλήλως καὶ εἰς τὴν κοινὴν Ἑλληνικὴν, ἐκθέτει τὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἐννοίας τοῦ χρόνου εἰς τὴν Τσακονίαν. Τὰ ἐπὶ μέρος κεφάλαια εἶναι : *Τὸ μερόνυχτο* (*μερονηούτε*), *ἡ ὥρα* (*οὔρα*), *ἡ ἡμέρα* (*ἀμέρα*), *ἡ νύχτα* (*νιούτα*), *ὁ ἥλιος* (*ἥλιε*), *τὸ φεγγάρι* (*φεγγάξο*), *τὰ ἀστρα* (*ἄσα*), *ὁ ἴσκιος* (*ἂ ἀπίτσα*), *Ἡ γεωργικὴ καὶ ποιμενικὴ ζωὴ*, *Τὰ πουλιὰ* (*πουλία*), *Κοινωνικὴ ζωὴ*, *μεγαλύτερες χρονικὲς περίοδοι*. Τὴν μελέτην κλείει (σ. 60 - 65) πίναξ τῶν ἰδιωματικῶν λέξεων.

94. ΚΩΣΤΑΚΗ Θ. Π., Ἐκθεσις γλωσσικοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ ἔτους 1959, Λεξικογραφικὸν Δελτίον [τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν] 9 (1963), 77 - 92.

Ὁ σ., κρίνων τὰ ὑποβληθέντα χειρόγραφα εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῆς ἐν Ἀθή-

ναις Γλωσσικής Ἐταιρείας προβαίνει καὶ εἰς γλωσσικὰς ἐπὶ τοῦ ὕλικου τούτου παρατηρήσεις.

95. COSTAKIS ATHANASE, *Le parler grec d'Anakou*. (Centre d'études d'Asie Mineure dirigé par Madame Meïro Merlier. Cappadoce 11, Athènes 1964, pp.

98. Ὁ σ. δίδει τὴν γραμματικὴν τοῦ ἰδιώματος τῆς Ἀνακοῦς τῆς Καππαδοκίας. Τὸ φωνητικόν, τὸ τυπικόν καὶ τὸ ἐτυμολογικόν καλύπτουν τὸ περιεχόμενον τῆς μελέτης. Ἐξετάζεται πρὸς τούτους ἡ ἐπίδρασις τῆς Τουρκικῆς γλώσσης εἰς τὴν διάλεκτον τῆς Ἀνακοῦς καὶ παρατίθενται εἰς τὸ τέλος ἰδιωματικά κείμενα μετὰ μεταφράσεως αὐτῶν εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν καθὼς καὶ πίναξ λέξεων.

96. ΚΩΣΤΑΚΗ Θ. Π., *Οἱ Γεωργατζάδες τοῦ Κοσμᾶ καὶ ἡ γλῶσσα τους*, Πελοποννησιακά 6 (1965), 43 - 91.

Ὁ σ. δίδει ἐν ἀρχῇ σχετικὴν βιβλιογραφίαν (σ. 43 - 45) καὶ προβαίνει εἰς γενικὰς τινὰς παρατηρήσεις περὶ τῶν συνθηματικῶν γλωσσῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκει καὶ ἡ γλῶσσα τῶν κτενάδων τοῦ Κοσμᾶ. Ἐξετάζει τὰ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν καὶ τὰ τῆς τέχνης τῶν (46 - 61), ἐν συνεχείᾳ καταγράφει τὸ συνθηματικόν Λεξιλόγιον αὐτῶν (σ. 62 - 70) καὶ προβαίνει εἰς σχετικὰς παρατηρήσεις (σ. 70 - 79). Τὴν μελέτην συμπληρῶνουν κείμενα με ἀπόδοσιν εἰς τὴν κοινὴν ἑλληνικὴν (σ. 80 - 88) καὶ εὑρετήριον λέξεων (σ. 89 - 91).

97. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ Σ., *Ἱστορικὰ σημειώματα. Β'*. Ἡ προέλευσις τῆς στρατιωτικῆς σημασίας τῆς λέξεως *Θέμα* παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς, Ἑλληνικά 17 (1962) 246 - 251.

Ὁ σ. ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς λ. *Θέμα*, ἣτις ἐδήλωσε τὰς στρατιωτικὰς ἅμα καὶ πολιτικὰς ἐπαρχίας εἰς τὰς ὁποίας διηρέθη βαθυδὸν τὸ κράτος ἔνεκα στρατιωτικῶν ἀναγκῶν. (Παλαιότερα μελέτη του ἐν Ἐπετ. Ἐταιρ. Βυζ. Σπουδῶν 23, σ. 392 - 394).

Ὁ σ., ἐκ τῆς παραλλήλου σημασιολογικῆς ἐξετάσεως τῶν στρατιωτικῶν λέξεων *λόχος*, *στρατόπεδον*, *cohors* ὀρμώμενος, παρατηρεῖ ὅτι ἡ λ. *θέμα*, ἰσοδύναμος ἀρχικῶς κατὰ τὴν σημασίαν πρὸς τὴν λ. *κοίτη*, ἐδήλωνεν ἀρχικῶς μὲν τὸ κατάλυμα τῶν ζῶων ἢ ἀνθρώπων καὶ δὴ καὶ στρατιωτῶν (στρατῶνα), βραδύτερον δὲ καὶ τὴν εὐρυτέραν γεωγραφικὴν περιοχὴν, τὴν ἐπαρχίαν, ὅπου κατηλιζοντο διάφοροι στρατιωτικαὶ μονάδες, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα παρατίθεται κατὰ γενικὴν, οἷον *θέμα τοῦ ὀγκίου*, *θέμα τῶν βουκελλαρίων* κλπ.

Ὁ σ. ἐν συνεχείᾳ ἀντικρούει καὶ γνώμην τοῦ Dölger (καὶ εἶτα τὴν ἰδίαν τοῦ Ἰ. Καραγιαννοπούλου) καθ' ἣν οὗτος, ὀρμώμενος ἐκ γραφειοκρατικοῦ λεξιλογίου, παρετήρησεν ὅτι ἡ λ. *θέμα* προέρχεται ἐκ τῆς λ. *θέσις* (= δέσμη ἐγγράφων ἀποτεθειμένη εἰς θήκας γραφείου). Δηλ. οἱ κατάλογοι τῶν στρατιωτῶν τῶν καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν ἀπέκειντο εἰς τὸ λογοθέσιον τῶν στρατιωτῶν κατὰ τοιαύτας θέσεις. Ἐκ τοῦ μεταπλασμοῦ δὲ τῶν εἰς -ις, εἰς -μα, ὡς *στάσις* - *στάμα*, *θέλησις* - *θέλημα* ἐγένετο καὶ *θέσις* - *θέμα*.

98. LAMPSIDIS OD., *Un dialecte qui se meurt: le dialecte grec du Pont - Euxin* (Asie Mineure), *Communications et rapports du premier Congrès Interna-*

tional de Dialectologie générale, Louvain - Bruxelles 1960, Louvain 1864, Première Partie p. 182 - 186.

Πρόκειται περί ανακοινώσεως τοῦ σ. εἰς τὸ Α' Διεθνὲς Διαλεκτολογικὸν συνέδριον εἰς τὰς Βρυξέλλας (1960). Δίδων τὴν γεωγραφικὴν τοποθέτησιν τοῦ Πόντου καὶ μίαν βραχείαν ἱστορικὴν του διαδρομὴν, ἐξετάζει δι' ὀλίγων τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ καὶ δίδει τὰ κυριώτερα ἀρχαῖκά της γνωρίσματα. Ἐν τέλει σημειώνει τὸ ἐπιτελεσθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν Μελετῶν ἔργον (Ἀρχεῖον Πόντου - Ἐκδόσεις - Βιβλιογραφία) πρὸς διάδοσιν τῆς γλώσσης ὡς καὶ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν μελέτην αὐτῆς.

99. ΛΑΜΨΙΔΟΥ ΟΔ., Ποντιακά παραμῦθια, Ἀρχεῖον Πόντου 27 (1965), 207 - 243.

Ὁ σ. δημοσιεύει ἑνὲα παραμῦθια εἰς Ποντιακὴν διάλεκτον, προερχόμενα ἐκ διαφόρων περιοχῶν τοῦ Πόντου καὶ συγχρόνως γλωσσικὰ ἐρμηνεύματα τῶν ιδιωματικῶν στοιχείων τῶν ἀνωτέρω κειμένων.

100. LAVAGNINI BRUNO, Ἡ νέα Ἑλληνικὴ ὡς διεθνῆς γλῶσσα, Παρνασσός 4 (1962), 5 - 11.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τῆς Νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὰς φιλοσοφικὰς Σχολὰς ὅλων τῶν χωρῶν παραλλήλως καὶ ἰσοτίμως πρὸς τὰ κλασσικὰ καὶ τὰ βυζαντινά, ἀναφέρεται διὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ εἰς παλαιότεραν ἐργασίαν τοῦ Gustave d'Eichthal (1804 - 1886), De l'usage pratique de la langue grecque, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος προέτεινε τὴν χρῆσιν τῆς ἑλληνικῆς ὡς διεθνούς, διότι εἶναι une langue ayant tous les caractères remplissant toutes les conditions d'une langue universelle. Ὡς τοιαύτην ἐθεώρει τὴν ὑπερκαθαρεύουσαν.

Τὴν ἀποστολὴν ὁμοῦ αὐτὴν τῆς ἑλληνικῆς εἶχεν ἐπισημάνει παλαιότερον, τῷ 1770, ὁ Βολταῖρος εἰς μίαν ἐπιστολὴν του πρὸς τὴν Αἰκατερίνην τῆς Ρωσίας. Τὸ ἴδιον θέμα, ἀγνοῶν τὰ ἀνωτέρω, ἔθιξε καὶ ὁ Α. Σικελιανός τῷ 1947 εἰς τὸ Montreux εἰς συνέδριον δι' ἓν σχέδιον παγκοσμίου ὁμοσπονδίας.

101. ΛΙΑΝΙΔΗ ΣΙΜΟΥ, Τὰ παραμῦθια τοῦ Ποντιακοῦ Λαοῦ. Ἐκλογή. Κείμενα - Νεοελληνικὴ μετάφραση - Κατάταξις, Ἀθῆναι 1962, σσ. 457 [Ἐπιτροπὴ Ποντιακῶν Μελετῶν. Περιοδικοῦ «Ἀρχεῖον Πόντου» 5].

Ὁ σ. ἐκδίδει τριάκοντα πέντε παραμῦθια ἐκ διαφόρων περιοχῶν τοῦ Πόντου εἰς τὸ γλωσσικὸν ἴδιωμα τῶν περιοχῶν μὲ παράλληλον ἀκριβῆ μετάφρασιν αὐτῶν εἰς τὴν κοινὴν νεοελληνικὴν.

Τμήματα τῆς μελέτης εἶναι εἰσαγωγὴ (σ. 5 - 11), πίναξ τῶν ιδιωματικῶν φθόγων τῆς Ποντιακῆς διαλέκτου (σ. 12), Κείμενα παραμυθίων (σ. 14 - 439), Πίναξ ιδιωματικῶν ἐκφράσεων (σ. 441 - 450), Χάρτης τοῦ Πόντου (σ. 451), Πίναξ πηγῶν καὶ συλλογῶν (σ. 453), Παροράματα (σ. 454) καὶ Περιεχόμενα (σ. 455 - 457).

Ἡ ἐκδοσις αὕτη εἶναι πιστὴ καταγραφή τοῦ ιδιωματικοῦ λόγου τοῦ Πόντου καὶ ἀποβαίνει βασικὸν βοήθημα διὰ τὸν μελετητὴν τῆς Ποντιακῆς διαλέκτου. Βλ. καὶ κρίσιν Δ. Β. Βαγιακάκου, Ἀθῆναι, 66 (1962), σ. 451 - 454.

102. ΛΟΓΟΘΕΤΟΥ Κ., Ξενισμοὶ καὶ ἀκυρολογίαι, Πλάτων 14 (1962) 3 - 19, 15 (1963) 3 - 35.

Ὁ σ. ἐξετάζει πληθὺν λέξεων καὶ φράσεων ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ, αἵτινες ἢ χρησιμοποιοῦνται πλημμελῶς ὡς πρὸς τὴν σημασίαν αὐτῶν ἢ λέγονται κατὰ ξενικὴν μίμησιν καὶ ἀποφεύγονται αἱ πρὸς τοῦτο κυριολεκτοῦσαι ἀντίστοιχοι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσῃς.

103. ΜΑΚΡΥΜΙΧΑΛΟΥ ΣΤ. ΙΩ., Ἐνα πρόβλημα τῆς γραφομένης Νεοελληνικῆς — Ἡ ὀρθὴ προφορά καὶ ἡ γραπτὴ ἀπόδοσις τριῶν φθόγγων τῆς συγχρόνου Κοινῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσῃς, Ἀθήναι 1962, σσ. 35.

Ἐνταῦθα περιλαμβάνεται τὸ καίμενον τῆς προτάσεως τὴν ὁποίαν ἐπέβαλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν περὶ τῆς ὀρθῆς γραφῆς τῶν φθόγγων b, d, g, τῆς Νεοελληνικῆς (βλ. Πρακτ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν 35 (1950) 247 - 252 καὶ Ἀθηνᾶ 65 (1961), 354) καὶ αἱ σχετικαὶ περὶ τοῦ θέματος γνῶμαι ἄλλων (ἐπιστολαί, δημοσιεύσεις εἰς ἐφημερίδας). Τὴν πρότασιν ταύτην ἔκρινεν ὁ Β. Φόρης, Παρνασσός 3 (1961) 585 - 590 καὶ ἀπήντησεν ὁ Στ. Μακρυμίχαλος, Παρνασσός 4 (1962) 309 - 312.

104. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞ., Ἠπειρος. Λαογραφικά, Ἠθογραφικά, Ἐθνολογικά. Πρόλογος Π. Η. Πουλίτσα. Ἀθήναι τόμ. Α' (1961) σσ. 207, τόμ. Β' (1964), σσ. 295.

Εἰς τὸ δίτομον τοῦτο ἔργον τοῦ σ. περιλαμβάνεται ποικίλη ὕλη, κυρίως ἱστορικὴ, ἀλλὰ καὶ λαογραφικὴ καὶ γλωσσικὴ. Τὸ ἔργον κοσμεῖται διὰ πολλῶν εἰκόνων, πολλαὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἐγχρωμοὶ καὶ εἰκονίζουσι τὴν τοπικὴν ἐνδυμασίαν τῶν διαφόρων διαμερισμάτων τῆς Ἠλείου.

105. ΜΑΝΕΣΗ ΣΤ., Τροπὴ τῶν συμφώνων ΤΣ καὶ ΤΖ εἰς Σ καὶ Ζ εἰς τὰ νότια ἰδιώματα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς, Λεξικογραφικὸν Δελτίον [Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν] 10 (1963), 97 - 179 [Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ].

Ὁ σ. ἐν τῇ εἰσαγωγῇ (σ. 98 - 104) καταγράφει τὰ πορίσματα εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξεν ὡς πρὸς τὴν ὀργανικότητα τοῦ φαινομένου τούτου, δηλ. τὰς μορφὰς ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀπαντᾷ ἡ τροπὴ αὕτη καὶ τὴν τοπικὴν ἑκτασιν αὐτῶν.

Εἰς τὸ Α' κεφ. (σ. 104 - 110) ἐκθέτει τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας περὶ τοῦ φαινομένου τούτου παρατηρήσεις, εἰς τὸ Β' (110 - 149) τὴν ἀκριβῆ τοποθέτησιν τοῦ φαινομένου, ἧτοι παραδείγματα τσ>σ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν μέσῳ λέξεως, παραδείγματα (τ)τς>(ξ)-ξ ὁμοίως ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν μέσῳ λέξεως.

Εἰς τὸ Γ' κεφ. (σ. 149 - 159) ἐπιχειρεῖ ἐρμηνεῖαν τοῦ φαινομένου. Ἐνταῦθα ἐξετάζεται ἡ φύσις τῶν φθόγγων τσ, τς καὶ αἱ αἰτίαι τῆς μεταβολῆς αὐτῶν. Εἰς τὸ Δ' κεφ. (σ. 160 - 164) ἐκθέτει τὴν χρησιμότητα τῆς γενομένης ἐρεῦνης καὶ τελειώνει τὴν ἐργασίαν του μὲ τὴν σχετικὴν Βιβλιογραφίαν (σ. 167 - 171) καὶ Πίνακας ὀνομάτων, τοπωνυμίων καὶ λέξεων (σ. 171 - 179).

106. ΜΑΝΕΣΗ ΣΤ., Ἐκθεσις γλωσσικὸν διαγωνισμοῦ τοῦ ἔτους 1961, Λεξικογραφικὸν Δελτίον [τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν] 9 (1963), 131 - 152.

Ὁ σ., κρίνων τὰ ὑποβληθέντα εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Γλωσσικῆς Ἐταιρείας χειρόγραφα, προβαίνει καὶ εἰς διαφόρους ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ τούτου ὕλικου παρατηρήσεις.

107. ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ Β., Έτυμολογικόν, ήτοι παραγωγή και σύνθεσις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἀθήναι 1966, σσ. 62.
Περιληπτικόν ἀλλὰ μεθοδικώτατον βοήθημα διὰ τοὺς σπουδαστάς, συντεταγμένον κατὰ τρόπον ἐπιστημονικόν ἐπὶ τῇ βάσει συγχρόνου βιβλιογραφίας.

108. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ Μ. Γ., Ἐνα παλιό (1420;) ἰδιωτικὸ γράμμα σὲ Κρητικὴ διάλεκτο. Τὰ παράπονα τοῦ ξενιτεμένου Μανουὴλ Χαντακίτη γιὰ τὴν ἀπονοιά τοῦ πατέρα του, Κρητικὴ Προποχρονιά, Ἀθήνα 1962, σ. 35 - 39.

Ὁ σ. ἐν ἀρχῇ σημειώνει τὴν ἀξίαν διὰ τὴν ἐπιστήμην τῶν παλαιῶν ἐπιστολῶν εἴτε τῶν λογίων εἴτε ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων, ἐπειτα ἐκθέτει μερικὰς παρατηρήσεις διὰ τὰ Κρητικὰ σύμβολα ἀπὸ τὸν 13 - 17 αἰ., τὰ ὅποια ὑπάρχουν εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Βενετίας καὶ τέλος ἐκδίδει ἐκ τῶν Ἀρχείων τῆς Βενετίας μίαν ἰδιωτικὴν ἐπιστολὴν, ἀναγομένην περίπου εἰς τὸ ἔτος 1420 καὶ γεγραμμένην εἰς τὴν τότε Κρητικὴν δημώδη γλῶσσαν.

109. ΜΑΝΩΛΙΔΟΥ ΛΕΩΝ. Π. Κατασκευὴ καὶ ἐφαρμογὴ (πειραματικὴ καὶ κλινικὴ). Τέστ ὁμιλητικῆς ἀκουομετρίας εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Διατριβὴ ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ. Θεσσαλονίκη 1966, σσ. 157.

Λίαν ἐνδιαφέρον καὶ πρωτότυπον εἰς τὴν γλῶσσαν μας βιβλίον ὄχι μόνον διὰ τὸν ἰατρὸν (ὠτορινολαρυγγολόγον), ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν γλωσσολόγον. Τὰ γενικώτερα κεφάλαια αὐτοῦ εἶναι : Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις τῶν μεθόδων ἐξετάσεως τῆς ἀκοῆς. Φυσικὴ καὶ φωνητικὴ βάση τῆς ὁμιλητικῆς ἀκουομετρίας (φυσικὴ τῆς ἀκοῆς - φυσικὴ τῶν ἤχων τῆς ὁμιλίας - φυσικοακουστικαὶ βάσεις τῆς ὁμιλητικῆς ἀκουομετρίας). Ἡ ἐξέτασις τῆς ἀκοῆς διὰ τῆς ὁμιλητικῆς ἀκουομετρίας. Καθορισμὸς τοῦ ἐξεταστικοῦ ὕλικου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. (Ἡ ὑφὴ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης - ἐπιλογή τοῦ κειμένου - προεργασία τῆς ἀποδελτιώσεως - μεταγραφή τῶν τύπων καὶ καταμέτρησις τῶν φθόγγων - κατασκευὴ τέστ - πίναξ τῶν 5 ομάδων τοῦ τέστ).

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο εἶναι λίαν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν φωνολογίαν, διότι καθορίζεται ἡ ὑφὴ τῶν φθόγγων καὶ τοῦ νεοελληνικοῦ τονισμοῦ. Ἔτερα κεφάλαια εἶναι ἡ μέτρησις τῆς ἀκουστικῆς ἰκανότητος καὶ τῆς ἀπωλείας τῆς ἰκανότητος τῆς διακρίσεως διὰ τῆς ὁμιλητικῆς ἀκουομετρίας, ἡ ἀξία τῆς ὁμιλητικῆς ἀκουομετρίας, διερεῦνησις τῆς ἀξίας αὐτῆς καὶ παραδείγματα ἐφαρμογῆς.

Τὴν μελέτην συνοδεύουν παραστατικοὶ γραφικοὶ πίνακες. Ὁ σ. ἐκθέτει τὰ συμπεράσματά του καὶ ἀναγράφει εἰς τὸ τέλος κλουσιωτάτην βιβλιογραφίαν.

Κρίσις : Β. Φόρη, Ἀπὸ τῆ Φωνολογία εἰς τὴν Ὠτολογία Ν. Ἔστιά 77 (1965), σ. 577 - 582.

110. ΜΑΡΙΝΑΤΟΥ ΣΠ., Θώρακες καὶ qe-ro₂ εἰς τὰς Μυκηναϊκὰς πινακίδας. Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 37 (1962) 72 - 79.

Ὁ σ. προβαίνει εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἰσογραμμάτων τῶν λεγομένων «πινακίδων τῶν θωράκων» τῆς Πύλου καὶ «πινακίδων τῶν ἀρμάτων» τῆς Κνωσοῦ.

Ἐπὶ τῶν ἰσογραμμάτων τῆς Πύλου ἀναγινώσκονται αἱ λέξεις to-ra-ke (θώρακες) καὶ ko-ru-to (κόρυθος), o-ra-wo-ta (οπαβota) [= οπ-άορτα - άορ-τήν - άείρειν - άναρτάν].

Εἰς τὰ ἰδεογράμματα τῶν πινακίδων τῆς Κνωσοῦ ἡ λ. θώρακες δὲν ὑπάρχει. Ἡ λεξικὴ γραφή τοῦ ἰδεογράμματος δίδεται διὰ τοῦ qe-ro₂ (κερω). Τὸ κρᾶνος λέγεται koru, ἀναγράφονται ἐπίσης e-ro-pi - (ἐρωπίω). Ταῦτα εἶναι ἄγνωστα εἰς Πύλον.

Ὁ σ., ἐξετάζων συγκριτικῶς ταῦτα, ἀποφαίνεται ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω πινακίδων αἱ μὲν τῆς Πύλου ἀνήκουν εἰς τὸν 13ον π.Χ. αἰ., αἱ δὲ τῆς Κνωσοῦ εἰς ἐποχὴν περὶ τὸ 1400 π.Χ. Ἐν συνεχείᾳ ὁ σ. ὑποθέτει ὅτι ἡ λ. qe-ro₂ πιθανῶς ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ὀμηρικὴν λ. γυάλα (q^hero₂ - γυέλω - γυάλω).

111. MASSON OL., I. Notes d'Onomastique Chyriote. II. Remarques sur quelques noms de l'ancienne Parhos a l'époque Hellénistique, Κυπριακαὶ Σπουδαὶ 27 (1963), 1 - 8.

Ὁ σ. ἐξετάζει κυπριακὰ ὀνόματα θηλυκὰ εἰς -ιον (Ἀρίστιον, Φάνιον, Σάμιον κ.λπ.) καὶ εἰς -ώ (Τιμώ, Κρατὼ κ.ά.), ὡς καὶ τὰ ὀνόματα Ἀγαπήνωρ, Εὐαγόρατις, Ὀνάμβροτος.

112. MASSON OL., Notes d'onomastique Chyriote, Κυπριακαὶ Σπουδαὶ 28 (1964) 3 - 12.

Ὁ σ. εἰς τὴν τρίτην αὐτὴν σειρὰν τῶν τοπωνυμικῶν τοῦ περὶ Κύπρου μελετῶν ἐξετάζει τὰ ἑξῆς : Le nom Κύπριος dans le monde grec. — Le noms en Κυπρο- ou -κυπρος à Chypre.

113. ΜΑΥΡΗ ΝΙΚ. Γ., Δωδεκανησιακὴ Βιβλιογραφία. Τόμος Πρῶτος, Ἀθῆναι 1965, σσ. 322.

Ὁ σ. κατὰ μεθοδικὸν τρόπον παρέχει τὴν βιβλιογραφίαν τῆς Δωδεκανήσου, καταγράφων 3221 λήμματα κατὰ κατηγορίας, κατὰ νήσους καὶ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν. Ὁλόκληρον τὸ ὕλικόν, ὑπερβαῖνον τὰς δέκα χιλιάδας λήμματα, θά δημοσιευθῆ εἰς τρεῖς τόμους. Ἡ περιγραφή τῶν λημμάτων ἐγένετο ἐξ αὐτοψίας καὶ τοῦτο εἶναι ἐχέγγυον τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῶν. Ἀπὸ σ. λστ' - ξγ' παρατίθενται αἱ βραχυγραφίαι τῶν περιοδικῶν, ἐφημερίδων βιβλιοθηκῶν κ.λ.π.

Ἡ ἐπὶ μέρους διάταξις τῆς ὕλης εἶναι ποικίλη κατὰ κεφάλαια.

Ἡ ὅλη βιβλιογραφία περιλαμβάνει ὡς ἐπὶ μέρους κεφάλαια τὰ κάτωθι : Βιβλιογραφίαι, Βιβλιοθήκαι, Γενικαὶ πραγματεῖαι, Γεωλογία, Χλωρίς, Πανίς, Ἐκκλησία, Λαογραφία, Γλωσσολογία, Τοπωνύμια, Ἐκπαίδευσις, Ἱατρικά, Νομικά, Οἰκονομία.

Ἡ μελέτη αὕτη εἶναι μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδος τῆς καὶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα διὰ τὴν σύνταξιν βιβλιογραφιῶν καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τῷ 1957.

114. ΜΕΛΑΝΟΦΥΔΟΥ Π., Τὸ ὄρος Ἄι - Κώστας τῆς Χαλδίας καὶ ἡ γύρω περιοχή. Ἀρχεῖον Πόντου 26 (1964), 186 - 192.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους τούτου, εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ καταγράψῃ καὶ τὸ τοπωνυμικόν τῆς περιοχῆς αὐτῆς.

115. ΜΕΝΤΖΟΥ ΜΑΡΙΑΣ, Ἡ λέξις «ξένος» σὲ ἐκκλησιαστικὰ κείμενα. Χάρις Κωνσταντίνω Ι. Βουρβέρη, Ἀθῆναι 1964, σ. 355 - 358.

Ἡ σ. ἐξετάζει τὴν σημασιολογικὴν ἐξέλιξιν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν λογοτεχνίαν τῆς λ. *ξένος*, ἥτις εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑμνογραφίαν λαμβάνει τὴν σημασίαν τοῦ «*ἐξωλογοῦ, ὑπερφυσικοῦ*» καὶ χαρακτηρίζει συχνὰ τὴν μορφήν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας.

Εἰς ἐκκλησιαστικά κείμενα ἡ λ. σημαίνει *ξένος ἀμέτοχος, ἀνάξιος τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐχθρὸς τῆς ἐκκλησίας* καὶ ταυτίζεται μετὰ τὸν *διάβολον*. Εἰς τὰ ἀπολογητικά κείμενα σημαίνει τὸν *ξένον ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμον*. Ἐνίοτε δηλοῖ καὶ τὸν *δυστυχημένον*. Ἡ σ. παραθέτει ἐπὶ τῶν σημασιῶν αὐτῶν καὶ σχετικὰ χωρία συγγραφέων.

116. ΜΕΡΤΖΙΟΥ Κ. Δ., Ποία ἦτο ἡ καθομιλουμένη τῶν Ἀθηναίων πρὸ τριῶν αἰῶνων, Ἀθηναϊκά 29 (1964), 35 - 40.

Ὁ σ. δημοσιεύει τὸ Γαλλο - Ἑλληνικὸν «Μικρὸν Λεξικὸν τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων γλώσσης, ὅπως ὀμιλεῖται καὶ προφέρεται τώρα ἐν Ἑλλάδι πρὸς χάριν τῶν περιέργων καὶ ἐκείνων ποὺ θὰ θελήσουν νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν χώραν ταύτην», τὸ ὁποῖον παραθέτει εἰς τὸν δεῦτερον τόμον τοῦ συγγράμματός του ὁ ἐπισκεφθεὶς τὸ 1676 τὰς Ἀθήνας ἰατρὸς Σπὸν. Τὴν σημασίαν τῶν λέξεων μεταφέρει ὁ Σπὸν διὰ λατινικῶν χαρακτήρων, σημειῶνει δὲ καὶ τὸ φαινόμενον τοῦ *ταϊτακιανοῦ*.

117. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Κ., Ὀμήρου ἱατρικά, Πλάτων 16 (1962), 145 - 176.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὰ κατὰ τὴν ἱατρικὴν ὡς αὕτη παρουσιάζεται εἰς τὰ Ὀμηρικὰ κείμενα, εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ καταρτίσῃ ἀλφαβητικῶς μίαν ἱατρικὴν καὶ μίαν ἀνατομικὴν ὁρολογίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐκ τῆς ὁρολογίας ταύτης, ἐκ τῆς φρασεολογίας, ἐκ τῆς περιγραφῆς τῶν χειρουργικῶν ἐπεμβάσεων καὶ ἄλλων θεραπευτικῶν τρόπων διαφαίνεται ἡ ἱατρικὴ μὀρφωσις κατὰ τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν.

118. ΜΠΙΡΗ Κ., Τοπωνύμια τῆς Τουρκοκρατίας εἰς τὸ λεκανοπέδιον τῶν Ἀθηνῶν, Ἀθηναϊκά τευχ. 30 (1965), 16 - 21.

Ὁ σ. συζητεῖ τὴν ὀρθὴν τοποθέτησιν τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων τῶν γύρω ἀπὸ τὰς Ἀθήνας λόφων τοῦ *Ἀγγέσμου*, τοῦ *Λυκαβηττοῦ* καὶ τοῦ *Βριληττοῦ* ἢ *Βριλησσοῦ*. Κατὰ τὸν σ. Ἀγγεσμος ἐκαλεῖτο ὁ νῦν λόφος τοῦ *Στρέφη*, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸν Πausανίαν, ἦτο καὶ ἄγαλμα τοῦ Ἀγγεσμίου Διός, *Βριλησσοῦ* δὲ τὰ νῦν *Τουρκοβοῦνια*, ἅτινα ἐκλήθησαν οὕτω κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν, διότι αἱ μὴ καλλιεργήσιμοι βραχώδεις ἐκτάσεις, ὑψώματα, ἐκαλοῦντο *Τουρκικά*, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ δημόσιον. Τὰ ἀνήκοντα ὁμῶς εἰς τὸν Σουλτάνον ἐλέγοντο *Βασιλικά*.

Ἐπὶ πλέον, ὁ σ. παρατηρεῖ ὅτι τὰ νῦν *Πασαλιμάνι* (ἀρχαῖον *Ζέα*) καὶ *Τουρκολιμάνο* (*Μουνηχία*) ἐκλήθησαν οὕτω, διότι ἡ περιοχὴ ἀνήκε κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν ἀποκλειστικῶς εἰς Τουρκικὴν στρατιωτικὴν ἀρχήν, τελοῦσαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξουσίαν τοῦ πασᾶ τῆς Εὐβοίας, ἐπὶ δὲ τῆς νῦν Καστέλλας ἦτο ἐγκατεστημένη Τουρκικὴ φρουρά.

119. ΜΠΟΓΚΑ ΕΥΑΓΓ. Α., Τὰ γλωσσικὰ ἰδιώματα τῆς Ἠπείρου (Βορείου, Κεντρικῆς καὶ Νοτίου) Ἀ' Γιαννιώτικο καὶ ἄλλα λεξιλόγια. Ἐκδόσεις Ἑταιρείας Ἠπειρωτικῶν Μελετῶν. Ἰωάννινα 1964, σσ. 101' + 460'.

Εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν περιέχονται : *Πρόλογος*, σ. ζ - ι, *Βιβλιογραφία*, ια' - ιδ' *Εἰσαγωγή*, σ. 1 - 6. *Φωνητικὸ καὶ Γραμματικὸν διάγραμμα γιὰ τὸ Γιαννιώτικο*

ιδίωμα, σ. 7 - 19. Ξένες λέξεις στην Ἡπειρο, σ. 20 - 24. Τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖο καταγράφονται καὶ κατατάσσονται τὰ λήμματα, σ. 25 - 26. Μέρος Πρώτο. Γλωσσάριο Γιαννιώτικο (καὶ λέξεις τῆς Κεντρικῆς καὶ Νοτίου Ἡπείρου), σ. 27 - 442. Βαπτιστικά ὀνόματα Γιαννιώτικα, σ. 443 - 446. Ζαγορίου 446 - 447, Δωδώνης 448. Δερβιζιάνων 449, Μετσόβου 449 - 450 Σαρακατσαναίων, σ. 450 - 451, Ἄρτης 451. Πίνακες ξένων λέξεων, σ. 452 - 457. Ἐρραιογιαννιώτικα, σ. 458 - 460. Κριτικὴ ὑπὸ Δ. Β. Οἰκονομίδου, Ἀθηνᾶ 67 (1964) 426 - 430.

120. ΜΠΟΓΚΑ ΕΥΑΓΓ. Α., Τὰ γλωσσικὰ ἰδιώματα τῆς Ἡπείρου, (Βορείου, Κεντρικῆς καὶ Νοτίου). Γλωσσάρια Βορ. Ἡπείρου, Θεσπρωτίας, Κόνιτσας κ.ἀ., Ἰωάννινα 1996, σσ. 263.

Ὁ σ. μετὰ τινὰς εἰσαγωγικὰς σημειώσεις παραθέτει : Α' Γλωσσάριον βορείου Ἡπείρου. Λέξεις ἐκ Πωγωνίου, ὀνόματα βαπτιστικὰ περιοχῆς Δελβίνου, Δρόπολης κ.ἀ. (σ. 5 - 74). Β' Γλωσσάριον Χιμάρας, Δρυμάδων, Παλιάσας (σ. 75 - 97). Γ' Γλωσσάριον Θεσπρωτίας (Φιλιατῶν, Παραμυθιάς, Μαργαριτίου, Σουλίου κ.ἀ.). Θεσπρωτικὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα (σ. 98 - 202). Δ' Γλωσσάριον ἡμιβορείου ἰδιώματος περιοχῆς Βούρμπιανης, Πυρσόγιαννης κ.ἀ. (σ. 203 - 204), Λεξιλόγιον (σ. 205 - 258).

121. ΜΠΟΥΡΑ ΝΕΣΤ., Περὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ γράμματος Κόππα (ϙ) ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, Πλάτων 15 (1964), 218 - 225.

Ὁ σ. ἀναφέρεται κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ γράμματος κόππα καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ εὐρεία διάδοσις τούτου κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ὅσον καὶ ἡ κατόπιν ἀποβολὴ αὐτοῦ ὀφείλονται εἰς καθαρὰς φωνητικὰ αἰτία καὶ συγκεκριμένως εἰς τινὰ λεπτὴν φωνητικὴν ἰδιότητα τοῦ ϙ ἤτις, ἐπειδὴ ἀργότερον δὲν ἐγένετο ἀντιληπτὴ, ἀπέβη αἰτία τοῦ πλήρους ταυτισμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ Κ.

Ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζει τὰς διαφόρους παραλλαγὰς, τὰς ὁποίας ἐμφανίζει ἡ παράστασις τοῦ συμβόλου τούτου εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἑλληνικὰ ἀλφάβητα, καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ὡς ἀριθμητικοῦ.

122. ΜΠΟΥΡΑ ΝΕΣΤ., Ἡ γλῶσσα τῶν ποιητῶν τῆς Ἀθηναϊκῆς Σχολῆς, Πλάτων 17 (1965), 124 - 185.

Ὁ σ. παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἀθ. Σχολὴ διεμορφώθη ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῶν λογίων τοῦ Φαναρίου καὶ τῶν κλασικιστικῶν καὶ ρομαντικῶν τάσεων τῶν χρόνων ἐκείνων. Ἡ προσπάθειά της πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, μολονότι ἐπέδρασεν ἀρνητικῶς ἐπὶ τοῦ ποιοῦ τοῦ λογοτεχνικοῦ ἔργου αὐτῆς, προσέφεραν ὁμῶς ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν, διότι ἀπεκάθαρε τὴν γλῶσσαν ὑπὸ τὰ τουρκικὰ στοιχεῖα.

Ὁ σ. ἐν συνεχείᾳ διακρίνει δύο περιόδους τῆς Ἀθ. Σχολῆς. Κατὰ τὴν πρώτην (1822 - 1850), οἱ λόγοι τῶν Ἀθηνῶν χρησιμοποιοῦν κατ' ἀρχὰς τὴν δημοτικὴν μετὰ λογίων στοιχείων, ἐν συνεχείᾳ δὲ τὴν καθαρεύουσαν μέχρι πλήρους ἐξαρχαϊσμοῦ αὐτῆς. Ἐθεώρησαν τὸν γλωσσικὸν ἀρχαϊσμόν ὡς τὴν μόνην ἴσιν πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ ἔθνους μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ποιηταὶ τῆς περιόδου αὐτῆς εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Παναγιώτης Σοῦτσος, ὁ Ἡλίας Τανταλίδης, ὁ Θ. Ὁρφάνιδης, ὁ Γ. Ζαλοκώστας, ὁ Ρ. Ραγκαβῆς κ.ἀ. Τὸ περιεχόμενον τῆς ποιήσεως εἶναι

σατιρικών, επικολυρικών και επικών. Παρατηρείται επιτήδευσις ύφους εις τὰ ἔργα τῆς καθαρειούσης. Κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον (1850-1877) αἱ ἀρχαίζουσαι τάσεις προωθοῦνται ὑπὸ τῶν ποιητικῶν διαγωνισμῶν, οἱ ὅποιοι ὁμῶς ἀρχίζουσι νὰ διευκολύνουν τὴν ἐμφάνισιν καὶ ἐπικράτησιν τῆς δημοτικῆς ἰδίᾳ διὰ τοῦ Βαλαωρίτου (1872).

Ποιηταὶ τῆς περιόδου αὐτῆς εἶναι ὁ Ἄχ. Παράσχος, ὁ Δημ. Παπαρρηγόπουλος, ὁ Ἐπ. Βασιλειάδης, ὁ Ἰ. Καρασούτας, ὁ Ἀλεξ. Βυζάντιος κ.ά.

Ἀπὸ φωνητικῆς, μορφολογικῆς καὶ συντακτικῆς ἀπόψεως ἡ γλῶσσα τῶν ἔργων τῆς Ἀθ. Σχολῆς ἀκολουθεῖ κατὰ βάσιν τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ. Ἡ μορφολογικὴ ἐξέτασις φθάνει ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μέχρι τῶν ἰδιωματικῶν δημοτικῶν τύπων. Ἡ ἐξέτασις τῆς γλώσσης παρουσιάζει γενικῶς δυσκολίας, διότι γίνεται χρῆσις καὶ τῆς καθαρειούσης κατὰ κύριον λόγον, ἀλλὰ καὶ τῆς δημοτικῆς. Τὸ τμήμα τοῦτο ὁ σ. ἐξετάζει διὰ πολλῶν παραδειγμάτων, τὰ ὅποια ἀναφέρονται εἰς τὸ ὄνομα, τὸ ρῆμα, τὴν παραγωγὴν, τὴν σύνθεσιν, τὸ λεξιλόγιον καὶ τὴν σύνταξιν.

123. ΜΠΟΥΡΑ ΝΕΣΤ., Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν εἰς -ῖ καὶ -ῖ ὀνομάτων τῆς ἀθεμάτου κλίσεως, Πλάτων 18 (1966), Ἀθήναι, σ. 199 - 205.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὸ κλιτικὸν σύστημα καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῶν πρωτικῶν τύπων τῶν ὀνομάτων εἰς -ῖ (τοῦ τύπου *δρῦς*, *ἰχθῦς*, *βότρως*) καὶ εἰς -ῖ (τοῦ τύπου *ἤρως*).

124. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ ΦΩΤ., Τὰ ρήματα «*θαυμάζειν*» καὶ «*ἄγασθαι*» μετ' ἀπαρεμφάτου παρὰ Ξενοφῶντι. Χάρις Κωνσταντίνῳ Ι. Βουρβέρη, Ἀθήναι 1964, σ. 239 - 250.

Ἡ σ. παρατηρεῖ ὅτι τὰ ρ. *ἄγασθαι* καὶ *θαυμάζειν* χρησιμοποιοῦνται παραλλήλως ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος τὸ μὲν πρῶτον κυρίως ἐπὶ δηλώσεως θαυμασμοῦ ἢ καὶ ἀπλῶς εὐαρεσκείας, τὸ δὲ δεύτερον ἐπὶ δηλώσεως θαυμασμοῦ ὡσαύτως καὶ ἀπορίας. Τὸ μὲν *ἄγασθαι* ἀπαντᾷ 40 φορές, τὸ δὲ *θαυμάζειν* 116. Παραλλήλως χρησιμοποιεῖται καὶ τὸ ρηματικὸν ἐπίθετον *θαυμαστός* (*θαυμαστόν*) καὶ τὸ *ἀγαστός*.

Τὰ ἀνωτέρω ρήματα παρὰ Ξενοφῶντι σπανίως ἀπαντοῦν μετ' ἐνάρθρου ἀπαρεμφάτου.

Τὸ ρῆμα *θαυμάζειν* παρουσιάζει μεγαλύτεραν ποικιλίαν συντάξεως ἢ τὸ ρῆμα *ἄγασθαι*.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ σ. ἐξετάζει τὰς συντάξεις τῶν ρημάτων αὐτῶν, τὰ ὅποια σπανίως μόνον ἀπαντοῦν μετ' ἐνάρθρου ἀπαρεμφάτου. Ἡ προσθήκη ἢ ἡ παράλειψις τοῦ ἄρθρου ἀποτελοῦν ἕτερον τμήμα τῆς μελέτης.

125. ΜΥΛΩΝΑΚΟΥ ΣΤ., Τὸ Δαφνὶ τῆς Σπάρτης καὶ τὰ γύρω χωριά. Ἱστοριογραφικὴ - κοινωνιογραφικὴ καὶ λαογραφικὴ μελέτη. Ἀθήναι 1966, σσ. 203.

Εἰς τὴν ποικίλου περιεχομένου ὄλην περιλαμβάνεται τὸ ὀνοματολόγιον τῆς περιοχῆς, λαογραφικά τινα καὶ λεξιλογικά στοιχεῖα τοῦ τόπου.

126. ΝΙΑΝΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γνώσις καὶ Λόγος, Ἀθήναι 1965, σσ. 253.

Ὁ σ. μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν διαιρεῖ τὴν μελέτην του εἰς τὰ κάτωθι κεφάλαια μὲ

τάς σχετικές υποδιαίρεσεις : Α. Ἡ συστηματικὴ σχέσις φιλοσοφείν καὶ λέγειν (Ἡ φιλοσοφία, τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς καὶ ἡ γλῶσσα. Ἡ συστηματικὴ σχέσις ἀξιολογίας, λογικῆς, μαθηματικῶν καὶ γλώσσης). Β. Ἡ συστηματικὴ σχέσις Νοημάτων - Κρίσεων - Προτάσεων. Γ. Νοεῖν καὶ λέγειν εἰς τὸν Θεαίτητον τοῦ Πλάτωνος. Δ. Ἡ ἐκφερομένη κρίσις καὶ τὸ ἀντικείμενόν της. Ε. Νοεῖς καὶ γνώσις. Σ. Κατ' αἰσθησιν παραστάσεις καὶ κατ' αἰσθησιν ἀντικείμενα.

Ἄκολουθοῦν Ἐπίλογος, Σημειώσεις καὶ Βιβλιογραφία.

127. ΝΙΑΝΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Πλάτωνος «Κρατύλος». Ἡ φιλοσοφία τῆς γλώσσης τοῦ Πλάτωνος. Ἀθήναι 1965, σσ. 176.

Πολλὰ εἶναι τὰ ἐπὶ μέρους θέματα, τὰ ὅποια ἐξετάζει ὁ σ. Εἰς τὸ Α' μέρος περιλαμβάνονται τὰ : Ἡ περὶ νόμῳ ὀρθότητος τῶν ὀνομάτων θεωρία (αἱ θέσεις τοῦ Ἐρμογένους, ἡ κριτικὴ τοῦ Σωκράτους. Ψευδῆ καὶ ἀληθῆ ὀνόματα. Ὀνομάζειν : ἡ πράξις καὶ αἱ συνθήκαι αὐτοῦ. Τὰ ὀνόματα ὡς μέρη τοῦ λόγου. «Συνθήκη» καὶ «ὁμολογία» ὡς συνθήκαι τῆς πράξεως τοῦ ὀνομάζειν. Περαιτέρω ἀνάλυσις τῶν συνθηκῶν τοῦ ὀνομάζειν). «Ὁμολογία» καὶ «Νόμος». «Εἶδος» ὀνόματος καὶ ἰδέαι. Νόμος καὶ φύσις. Κατάληξις.

Εἰς τὸ Δεύτερον μέρος ἐξετάζονται, Ἡ περὶ φύσει ὀρθότητος τῶν ὀνομάτων θεωρία. Αἱ θέσεις τοῦ Κρατύλου «Φύσις» καὶ «Νομοθέτης», Σχόλιον ἐπὶ τῆς ἐμπειρικῆς βάσεως τῆς ἀρχῆς τῆς φύσει ὁμοιότητος, Ἡ λογικὴ θεωρία τοῦ Κρατύλου, Τὸ ὄνομα, Περί ὀνομάτων λόγων καὶ ψεύδους, Σύνοψις τοῦ προτύπου τῆς θεωρίας τοῦ Κρατύλου, Ἡ κριτικὴ τοῦ Σωκράτους, Συνθήκη, ἔθος καὶ σημεῖα, Κατάληξις.

Ἄκολουθοῦν : Βιβλιογραφία, Σημειώσεις καὶ Πίνακες χωρίων.

128. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ Ν., Ἀμαζόνες καὶ Πόντος. Ἀρχεῖον Πόντου 26 (1964), 250 - 256.

Ὁ σ., παραθέτων τὰς ἐρμηνείας τοῦ ὀνόματος αὐτῶν καὶ ἐξετάζων τὴν ὀρθότητά των, δέχεται ὅτι Ἀμαζὼν σημαίνει τὴν γυναῖκα, τὴν ἔχουσαν ὀρθοὺς μαστοὺς. Ἐν συνεχείᾳ ἐξετάζει ποῖοι οἱ περὶ τῶν Ἀμαζόνων θρύλοι καὶ ποῖα ἡ ἐμφάνισις των εἰς τὴν τέχνην καὶ ἰδιαίτερώς τὴν ἑλληνικὴν.

129. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ Δ. Β., Ἡ Μελισσοκομία ἐν Νάξῳ καὶ ἐν Ἀνάφῃ, Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν 5 (1965), 617 - 634.

Ὁ σ., ἐκθέτων τὰ κατὰ τὴν μελισσοκομίαν, ἀναγράφει πολλοὺς ἰδιωματικοὺς ὄρους σχετικοὺς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

130. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ Δ. Β., Ὄνομα καὶ ὀνοματοθεσία εἰς τὰς δοξασίας καὶ συνήθειας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, Λαογραφία 20 (1962), 446 - 542.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὸ θέμα του μετὰ βάσιν τὴν λαογραφίαν, διαιρεῖ τοῦτο εἰς τὰ κάτωθι κεφάλαια : Μαγικὴ ἔννοια τοῦ ὀνόματος. Μαγικαὶ συνήθειαι περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὀνόματος. Ἡ ἔννοια τοῦ βαπτίσματος καὶ αἱ περὶ τῶν ἀβαπτίστων ἀντιλήψεις. Ἡ κατὰ τὴν βάπτισιν ὀνοματοθεσία (ὀνόματα ἐκ προγόνων, τὰ ἐκ τῆς παραδόσεως καὶ ἐκ διαφόρων περιστατικῶν ὀνόματα, εὐδοίωνα ἢ εὐχρητικά ὀνόματα), χρόνος καὶ τόπος τῆς βαπτίσεως καὶ ὀνοματοθεσίας. Ἀναγγελία τοῦ ὀνόματος. Ἡ ἀπόκρυψις ἢ ἀποσιώπησις τοῦ ὀνόματος καὶ ἡ συνήθεια τῶν διπλῶν ὀνομάτων.

Ἄλλαγή τοῦ ὀνόματος. Χρήσις τοῦ ὀνόματος. Τὸ ὄνομα εἰς τὰ παραμύθια καὶ

τάς παροιμίας. Ἡ ἑορτὴ τοῦ ὀνόματος. Ὀνομαστικὰ ζώων καὶ τόπων. Ὀνόματα φυτῶν.
Ὁ σ. ἐξετάζει τὸ θέμα του ἐπὶ τῇ βάσει πλουσίου λαογραφικοῦ ὕλικου.

131. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΟΥ Ν., Τὸ Κάτω ἀρμαμέντον (καὶ ὄχι ὁ κατεπάνω τοῦ ἀρματος),
Ἄρχ. Πόντ. 26 (1964), 193 - 196.

Ὁ σ. διορθώνει τὸ χωρίον τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου, Περὶ βασιλείου τάξεως, σ. 676, τὸ σχετικὸν μὲ τὴν φράσιν: «κατεπάνω τοῦ ἀρματος» καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ τοῦ χειρογράφου εἶναι ἀπὸ τ(οῦ) κάτ(ω) ἀρμα-μ(έν)τ(ου).

Παρατηρεῖ δὲ ὅτι τὸ ἀρμαμέντον, δηλ. ἡ ὀπλοθήκη, εἶναι ἡ γνωστὴ κρατικὴ ὑπηρεσία, ἣτις κατὰ τὸν 10ον αἰ. εἶχεν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχοντα τοῦ ἀρμαμέντου. Ἐν συνεχείᾳ προβαίνει εἰς τινὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ χρόνου τῆς κτίσεως καὶ τῶν θέσεων τοῦ ἀρμαμέντου εἰς Κων/λιν.

132. ΟΝΟΜΑ. Bibliographical and information Bulletin - Bulletin d'information et de bibliographie, vol. IX (1960/61), 1 - 2 [1962] pp. 365. 3 [1963], pp. *110. Annex 1963, pp. 47.

Καὶ ὁ τόμος οὗτος εἶναι πολυτελής εἰς ἑκδοσιν καὶ πλούσιος εἰς περιεχόμενον. Περιλαμβάνει (σ. 1 - 245) τὴν ὀνοματολογικὴν βιβλιογραφίαν 35 κρατῶν διὰ τὰ ἔτη 1958 - 1959. Αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα μελέται παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ν. Ἀνδριώτη καὶ Δ. Βαγιακάκου (σ. 110 - 118).

Εἰς τὰς σ. 247 - 262 δίδονται ὑπὸ τοῦ Β. Doucet οἱ τίτλοι τῶν ὀνοματολογικῶν μελετῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1960 εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ὀνοματολογικὰ περιοδικά. Ἀπὸ σ. 263 - 290 παρέχεται κατάλογος μελετῶν τοῦ 1960. Ἡ ἑλληνικὴ βιβλιογραφία σημειώνεται εἰς τὰς σ. 274 - 275. Δίδονται ἐν συνεχείᾳ (σ. 291 - 337) διάφοροι εἰδήσεις σχετικαὶ μὲ τὸ 7ον Ὀνοματολογικὸν Συνέδριον τῆς Φλωρεντίας (1961), μὲ τὸ 8ον τοῦ Ἀμστερνταμ (1963), καθὼς καὶ μὲ τὴν κίνησιν τῶν Ὀνοματολογικῶν Σπουδῶν εἰς διαφόρους χώρας. Ἀκολουθοῦν (σ. 339 - 361) νεκρολογίαι τῶν ὀνοματολόγων Max Vasmer (1886 - 1962), Auguste Vincent (1879 - 1962), Kar. Michaëlsson (1890 - 1961), Jānis Endzelīnos (1873 - 1961), Albert Grenier (1878 - 1961), Pieter Sipnqa (1872 - 1961), Elmér von Schwortz (1890 - 1962), Paul Lévy (1887 - 1962).

Εἰς τὸ τρίτον τεῦχος σ. 1 - *110 δημοσιεύεται ὑπὸ τοῦ Witold Tazsycski ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Mieczysław Karas̄ καὶ Adam Turasiewicz ἡ Πολωνικὴ Βιβλιογραφία περὶ ὀνομάτων καὶ τοπωνυμίων μέχρι τοῦ 1960 συμπεριλαμβανομένου (No 1 - 1472). Εἰς τὸ Annex ὁ Β. Doucet παρέχει (σ. 1 - 27) τοὺς τίτλους τῶν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰ ὀνοματολογικὰ περιοδικὰ τοῦ 1961 - 1962, εἰς δὲ τὰς σ. 28 - 47 τὰ δημοσιεύματα τῶν ἐτῶν 1961 - 1962.

Vol. X (1962/63) I Bibliographia Onomastica 1960, σσ. 212. Louvain 1964. II, σσ. 213 - 336 καὶ III, [1963], σσ. *111 - 250* καὶ Annex X (1962/63) [1964], σσ. 50.

Εἰς τὸ πρῶτον τεῦχος δημοσιεύεται ἡ ὀνοματολογικὴ βιβλιογραφία τριάκοντα ἐπτὰ κρατῶν ἐξ ὧν τῶν ἡπειρῶν. Ἡ ἑλληνικὴ βιβλιογραφία δίδεται ὑπὸ τοῦ Ν. Ἀνδριώτη καὶ Δ. Βαγιακάκου εἰς τὰς σελ. 85 - 88. Εἰς τὸ τρίτον τεῦχος, σ. 111 - 250, δημοσιεύεται ὑπὸ τοῦ Witold Tazsycski ἡ συνέχεια τῆς ὀνοματολογικῆς

βιβλιογραφίας της Πολωνίας μέχρι τοῦ 1960 συμπεριλαμβανομένου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελετῶν ἀνέρχεται εἰς 3194 εἰς ὅς προστίθενται ἐν εἴδει Συμπληρώματος ἑτε-
ραι 292. Εἰς τὸ τέλος ὑπάρχει πῖναξ τῶν Συγγραφέων καὶ τῶν περιεχομένων κατὰ
κεφάλαια.

Λίαν ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ *Παράρτημα*, ὅπου δημοσιεύονται 1) ὑπὸ τοῦ B. Doucet οἱ τίτλοι τῶν ὀνοματολογικῶν μελετῶν, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὸ 1963 καὶ 1964 εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ὀνοματολογικὰ περιοδικά. 2) Ὑπὸ τοῦ Fr. Beersmans οἱ τίτλοι ὀνοματολογικῶν μελετῶν, δημοσιευθεισῶν κατὰ τὸ 1963 καὶ 1964, ἀλλὰ μὴ ἀναφερομένων εἰς τὸ παράρτημα τοῦ 9ου τόμου. Ἡ ἑλληνικὴ βιβλιογραφία εἶναι εἰς τὰς σελ. 36 - 37.

Vol. XI (1964/65) [1965 - 1966], Τεύχ. Α, σσ. 1 - 201, τεύχ. Β, σ. 202 - 360, τεύχ. Γ, σσ. *1 - *42.

Εἰς τὸ πρῶτον τεύχος, ὡς συνήθως, ἀναγράφεται ἡ τοπωνυμικὴ καὶ ἀνθρωπωνυμικὴ βιβλιογραφία, διαφόρων χωρῶν (σ. 5 - 168). Ἡ περὶ Ἑλλάδος, συντεταγμένη ὑπὸ τοῦ Ν. Ἀνδριώτη καὶ Δ. Βαγιακάκου, περιλαμβάνεται εἰς τὰς σελ. 83 - 87. Ἀπὸ τῆς σ. 169 - 180 δημοσιεύονται οἱ τίτλοι τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1962 ἐκδοθέντων 15 ὀνοματολογικῶν περιοδικῶν εἰς ἕλον τὸν κόσμον, καθὼς καὶ οἱ τίτλοι τῶν ἐν αὐτοῖς μελετῶν. Τινὲς τῶν μελετῶν τούτων ἀνάγονται εἰς ἑλληνικὰ ὀνόματα καὶ τοπωνύμια, ὡς ἡ τοῦ O. Masson, Notes d'anthroponymie grecque et asianique, ἡ τοῦ A. J. Van Windekens, Sur le nom de la divinité grecque Hermès κ.ά.

Ἄκολουθεῖ γενικὴ βιβλιογραφία τῶν δημοσιευμάτων τοῦ 1962 [Ἑλλάς, σ. 192].

Εἰς τὸ δεύτερον τεύχος (σ. 203 - 360) καταγράφονται ποικίλαι εἰδήσεις διὰ τὸ 9ον Διεθνὲς Ὀνοματολογικὸν Συνέδριον τοῦ Λονδίνου καὶ διὰ τὸ ἐν Βιέννη συγκληθησόμενον κατὰ Σ/βριον τοῦ 1969 δέκατον Διεθνὲς Συνέδριον. Ἀκολουθοῦν Βιογραφίαι διαπρεπῶν ὀνοματολόγων, ὡς τοῦ Jöran Sahlgren, Carlo Battisti, καὶ διάφοροι μελέται ὡς τοῦ E. Kranzmayer, Zur Ortsnamenkunde Tirols, τοῦ A. K a g a m i, Changements des tons musicaux d'un toponyme d'après la distance, τοῦ A. Grootaers, Une nouvelle oeuvre posthume de K. Kagani, τοῦ E. S h a w a r z, Altdeutsches Namenbuch, Ποικίλαι ἄλλαι ὀνοματολογικαὶ εἰδήσεις, ὡς Ν. A. C o u n s t a n t i n e s c u, Un nouveau dictionnaire anthroponymique roumain, βιβλιοκρισίαι ὑπὸ J. Herbillon τῆς μελέτης τοῦ Δ. Βαγιακάκου, Σχεδιάγραμμα βιβλιογραφίας, Ἰ. Θ ω μ ο π ο ὕ λ ο υ, Contribution à la Bibliographie onomastique d'Éthiopie, ἀγγέλλεται ἡ ἰδρυσις «Istituto di Scienze onomastiche» εἰς Φλωρεντίαν καὶ δίδονται πληροφορίες διὰ τὸ ὀνοματολογικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ Pretoria University τῆς Ν. Ἀφρικῆς καὶ διὰ τὰ πεπραγμένα τῆς Γεωγραφικῆς Ἐταιρείας τοῦ Québec.

Ἐν συνεχείᾳ, εἰδικαὶ σελίδες ἀφιερῶνται εἰς μνήμην ἀποθανόντων ὀνοματολόγων, τῶν ὁποίων δημοσιεύονται καὶ αἱ φωτογραφίαι, ὡς τοῦ : Alf. Axelsson Sommerfelt (1892 - 1965) καθηγ. Πανεπιστ. τοῦ Oslo, Hans Krahe (1898 - 1965) καθηγ. Πανεπιστ. τοῦ Tübingen, τοῦ Πολωνοῦ καθηγητοῦ Tadeusz Lehr - Splawinski (1891 - 1965), τοῦ Joseph Meyers (1900 - 1964) μέλους τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Ὀνοματολογικῶν Σπουδῶν, τοῦ καθηγ. Johan Ulfich Hubschmied (1881 - 1966), τοῦ καθηγ. Joshua Whatmough (1897 - 1964), τοῦ καθηγ. Franz Steinbach (1895 - 1964), τοῦ καθηγ. Manuel Garcia Blanco (1902 - 1960), τοῦ καθηγ. Paul

Lebel (1901 - 1965), τοῦ καθηγ. Stefan Kniezsa (1898 - 1965), τοῦ Ernests Blesse (Blesse) (1892 - 1964), τοῦ καθηγ. Lauri Einari Kettunen (1885 - 1963), τοῦ Pádraig O'Siochfhradha (1883 - 1964), τοῦ καθηγ. Crósta Langenfelt (1888 - 1965), τοῦ καθηγ. Stanistaw Wedkiewicz (1888 - 1963).

Ἐν τέλει ἀναγγέλλονται αἱ δημοσιεύσεις τῶν πεπραγμένων τῶν ἐννέα Διεθνῶν Ὀνοματολογικῶν Συνεδρίων.

Τὸ τρίτον τεῦχος τοῦ τόμου μὲ ἰδιαιτέραν σελίδωσιν (1 - 42) περιλαμβάνει καὶ Ὀνοματολογικὴν Βιβλιογραφίαν τῆς Νέας Ζηλανδίας ὑπὸ I. S. Ryan.

133. ΠΑΓΚΑΛΟΥΓΓ., Περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τῆς Κρήτης, τόμος τέταρτος. Α' ἡμίτομος. Εἰσαγωγή. Γλωσσάριον Τ - Ω. Συμπλήρωμα γλωσσαρίου - Λαογραφικὰ Σύμμεκτα, Λαογραφικὰ κείμενα. Ἐν Ἀθήναις 1964, σσ. 400. Β' ἡμίτομος, σσ. 401 - 714.

Συνεχίζων ὁ σ. τὴν δημοσίευσιν τοῦ Γλωσσαρίου τοῦ Κρητικοῦ ἰδιώματος παρέχει εἰς τοὺς δύο ἀνωτέρω ἡμίτομους πλουσιώτατον καὶ λίαν ἐνδιαφέρον ὕλικόν ἐκ Κρήτης. Ὁ μελετῆς τοῦ Κρητικοῦ ἰδιώματος ἀπαραιτήτως δεόν νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐργασίαν τοῦ συγγραφέως, διότι δὲν εἶναι ἀπλῆ μόνον καταγραφή λέξεων καὶ σημασιῶν. Ὁ σ. δίδει καὶ ἔτυμολογίας, ἀναγράφει συνώνυμα, πλουτίζει τὸ λῆμμα μὲ διαλεκτικὰ παραδείγματα καὶ καθορίζει τὴν ἑκτασιν τῆς χρήσεως ἐκάστης λέξεως.

Τὰ λαογραφικὰ κείμενα εἶναι Παροιμίαι, Δίστιχα, Ἄσματα, Αἰνίγματα, Στερεότυποι φράσεις, Λογοπαίγνια, Εὐχαί, Ἄραϊ, Παιδιαί, Δεισιδαιμονίαι καὶ Προλήψεις, Νόσοι καὶ δημῶδης θεραπεία αὐτῶν, Ἐκφῶδαί, Ἀστρολογία, Μοιρολόγια κλπ.

134. ΠΑΜΠΟΥΚΗ Ι.Τ., Μῦθοι τῆς Οἰνῆς τοῦ Πόντου, Ἀθήναι 1963, σσ. 304. [Ἐπιτροπὴ Ποντιακῶν Μελετῶν, Περιοδικὸν «Ἀρχεῖον Πόντου. Παράρτημα 6].

Ὁ σ. δημοσιεύει διακοσίους μύθους, καταγεγραμμένους εἰς τὸ ἰδίωμα τῆς Οἰνῆς μετὰ μεταφράσεως αὐτῶν εἰς τὴν κοινὴν Νεοελληνικὴν, καθὼς καὶ παροιμίας, αἵτινες προέρχονται ἐκ μύθων. Τὰ κείμενα ὡς γλωσσικὰ μνημεῖα εἶναι ἀκριβῆ καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα.

135. ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ Δ., Κυπριακαὶ λέξεις, Κυπριακαὶ Σπουδαί 7 (1963), 155 - 177.

Ὁ σ. δημοσιεύει σειρὰν κυπριακῶν λέξεων μετὰ τῆς σημασίας αὐτῶν καὶ ἀναλόγων ἰδιωματικῶν διδασκαλικῶν παραδειγμάτων.

136. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Α., Ἡ διὰ τοῦ μαθήματος τῶν νέων Ἑλληνικῶν γλωσσικὴ κατάρτισις τῶν μαθητῶν. Ἀνάτυπον ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ Β' παιδαγωγικοῦ Συνεδρίου τῶν Ξένων Σχολείων (13 - 15 Σεπτεμβρίου 1962). Θεσσαλονίκη 1962 σσ. 43.

Πρόκειται περὶ ἀνακοινώσεως τοῦ σ. εἰς Β' Παιδαγωγικόν Συνέδριον τῶν Ξένων Σχολείων (1962). Ἐν αὐτῇ οὗτος ἐξετάζει τὸ θέμα τῆς γλωσσικῆς καταρτίσεως τῶν μαθητῶν διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν Νέων Ἑλληνικῶν, ἐπισημαίνει τὰς δυσκολίας ἐνεκα τῆς διγλωσσίας καὶ προτείνει ὠρισμένας λύσεις. Ἐν τέλει παραθέτει πλουσίαν βιβλιογραφίαν, ἑλληνικὴν καὶ ξένην, πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν ἐνδιαφερομένων περὶ τὸ θέμα τοῦτο.

137. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜ. Κ., Λαογραφικά Σταυρί. [Όνόματα βαπτιστικά ἀνδρῶν - βαπτιστικά ὀνόματα γυναικῶν. Ἐπώνυμα - Παρωνύμια - Γλωσσοδέται - Παροιμίες καὶ παροιμιώδεις φράσεις], Ἄρχ. Πόντ. 26 (1964), σ. 95 - 116.

Ὁ σ. καταγράφει ἀλφαβητικῶς: α) ὀνόματα βαπτιστικά ἀνδρῶν ὑπὸ τὴν λογίαν καὶ διαλεκτικὴν αὐτῶν μορφῆν, β) βαπτιστικά ὀνόματα γυναικῶν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, γ) Ἐπώνυμα καὶ Παρωνύμια. Ἐκαστὸν τῶν ἀνωτέρω ὀνομάτων ἀνάγει εἰς τὸν ἀρχικὸν τύπον, τὸν ὁποῖον καὶ παραθέτει. Ἀκολουθοῦν γλωσσοδέται, παροιμίες καὶ παροιμιώδεις φράσεις εἰς τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τοῦ χωρίου Σταυρί.

138. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ Θ., Παροιμίες Κραβάρων, Λαογραφία 24 (1966), 268 - 299.

Ὁ σ. καταγράφει 268 παροιμίας εἰς ἰδιωματικὸν λόγον μετὰ τοῦ ἐρμηνεύματος αὐτῶν.

139. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ Θ., Λαογραφικά τοῦ στρατοῦ, Λαογραφία 24 (1966), 407 - 425.

Ὁ σ., περιγράφων τὴν ζωὴν τοῦ στρατοπέδου, παραθέτει τὰς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν χρησιμοποιουμένας φράσεις καὶ λέξεις, πολλαὶ τῶν ὁποίων ἔχουν μεταφορικὴν σημασίαν. Ἐν τέλει καταγράφει καὶ δίστιχα στιχουργήματα τῶν στρατιωτῶν.

Τὸ στρατιωτικὸν τοῦτο γλωσσάριον ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῶν συνθηματικῶν γλωσσῶν.

140. PAPANICOLAOU ANT., The development of the finale future participle in New Testament Greek, Θεολογία 34 (1963), 624 - 631.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὴν χρῆσιν τῆς μετοχῆς τοῦ τελικοῦ μέλλοντος εἰς τὴν Κ. Διαθήκην, παρατηρεῖ ὅτι ἡ τελ. μετοχ. ἤρχισεν ἤδη νὰ εξαφανίζηται εἰς τὰ κείμενα ταῦτα (ἀπαντῆ μόνον ἑκτὰ φορές) καὶ νὰ γίνηται χρῆσις τῆς μετοχῆς ἐνεστώτος. Παραλλήλως ὁμοίως ἐμφανίζεται ἡ χρῆσις τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ ἡ ἀνάλυσις αὐτοῦ διὰ τοῦ ἴνα + ὑποτακτικῆς. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρησιμοποιεῖ ἴνα + ὑποτακτικὴν κατόπιν κινήσεως σημαντικῶν ρημάτων. Ἀντὶ μετοχῆς μέλλοντος ἔχομεν ἐπίσης κατόπιν τῶν ρημάτων αὐτῶν ἢ ἀναφορικὴν πρότασιν ἢ κατὰ παράταξιν σύνταξιν.

141. PAPANICOLAOU ANT., The narrative perfect in New Testament Greek, Θεολογία 35 (1964), 147 - 153.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὴν χρῆσιν ἀφηγηματικοῦ παρακειμένου εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, παρατηρεῖ ὅτι ἡ χρῆσις αὕτη ποικίλλει.

Εἰς τὸ κατὰ Μάρκον καὶ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ὁ χρόνος οὗτος ἀπαντῆ σποραδικῶς, μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἔχει εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν καὶ συγχρότερον συναντᾶται εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, εἰς τὰς Ἐπιστολάς τοῦ Παύλου καὶ εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Ὁ χρόνος οὗτος συνέπεσε σημασιολογικῶς μετὰ τὸν ἀόριστον, δι' ὃ καὶ δὲν διεσώθη εἰς τὴν Νέαν Ἑλληνικὴν.

142. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. Δ., Γλωσσικαὶ Ἔρευναι ἐπὶ τοῦ *Congrus Hippocraticum*. Τὸ πρόβλημα τῆς ἐνότητος τοῦ πέμπτου βιβλίου τῶν ἐπιδημιῶν καὶ ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸ ἕβδομον. (Διατριβὴ ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Φιλοσοφ. Σχολ. Πανεπ. Ἀθηνῶν), Ἐν Ἀθήναις 1965, σσ. 117.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω μελέτην περιλαμβάνονται τὰ ἐξῆς τμήματα: Πρόλογος (σ. 5 - 6), Βιβλιογραφία (σ. 7 - 13), Πίναξ συντετημημένων λέξεων (σ. 15 - 16), Εἰσαγωγή (σ. 17 - 22), Ἐποδημιαὶ Ε καὶ Ζ (σ. 23 - 26), Τὸ πρόβλημα τῆς ἐνότητος τοῦ πέμπτου βιβλίου τῶν ἐπιδημιῶν (σ. 27 - 38), Ἡ σχέσις τῶν Ἐπιδ. Εβ πρὸς τὰς Ἐπιδ. Ζ (σ. 39 - 72), Περὶ κοινῆς πηγῆς τῶν Ἐπιδ. Εβ καὶ Ζ (σ. 73 - 81), Ὁ ἑλληνιστικὸς χαρακτῆρ τῶν ἐπιδ. Ζ (σ. 82 - 112), Ἐπίλογος (σ. 113 - 114), Πίνακες ὀνομάτων, πραγμάτων, λέξεων (σ. 115 - 116).

Ὁ σ., ἐξετάζων τὰ δύο ἀνωτέρω βιβλία τοῦ Ἱπποκράτους, ἐπιχειρεῖ διὰ τῆς γλωσσικῆς συγκρίσεως τῶν νὰ ἐπιλύσῃ τὰ διάφορα προβλήματα αὐτῶν, ἄς πρὸς τὸν χρόνον συγγραφῆς καὶ ὡς πρὸς τὸν συγγραφέα. Ἐκ τῆς γενομένης τοιαύτης γλωσσικῆς ἐξετάσεως σημειώνει ἀθησαυριστοὺς λέξεις καὶ ἐξετάζει σημασιολογικῶς καὶ γραμματικῶς πολλὰς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν χρησιμοποιουμένας λέξεις καὶ φράσεις, αἵτινες κυρίως ἀνήκον εἰς τὴν ἰωνικὴν διάλεκτον.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐργασίας καταφαίνεται ἡ μεγίστη γλωσσικὴ σημασία τῆς μελέτης τῶν ἰατρικῶν κειμένων τῆς ἀρχαιότητος.

143. ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Χ. Ι., Λαογραφικὰ σύμμεικτα Ρόδου, Λαογραφία 21 (1963)64, 113 - 214.

Ὁ σ. δημοσιεύει ποικίλα πεζὰ κείμενα (παραδόσεις) εἰς τὸ ἰδίωμα τῆς Ρόδου, παρέχων ἄμα καὶ ἐρμηνεύματα εἰς τὰς δυσκόλους ἰδιωματικὰς λέξεις. Ὡς γλωσσικὰ κείμενα εἶναι ἐνδιαφέροντα, διότι καταγράφονται μὲ ἀκρίβειαν.

144. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗ Α., Γλωσσικὰ (παρᾶς, πεντάρα, φράγκο, ἀλαφροπαλάντζα, ἀλαφροκουδουνο, δράμι, κουκκούτσι). Ἀντίστοιχοι πρὸς ἀρχαίας ἑλληνικὰς φράσεις, Πλάτων 15 (1963), 277 - 284.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὴν σημασίαν τῶν ἀνωτέρω λέξεων εἰς φράσεις τῆς κοινῆς ἑλληνικῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ παραθέτει ἀριθμὸν τινα ἀρχαίων φράσεων, παρὰ τὰς ὁποίας καταγράφει τὰς ἀντιστοιχοῦς τῆς νέας ἑλληνικῆς.

145. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Χ., Καταλόγια - Στίχοι περὶ ἐρωτος καὶ ἀγάπης. Λαογραφία 24 (1966), 3 - 93.

Ὁ σ., δημοσιεύων ἐκ νέου τὸ κείμενον 11 ᾠμάτων ἐρωτικῶν ἀπὸ τὸν «Ἀλφάβητον τῆς Ἀγάπης», τὸν ὁποῖον ἐξέδωκεν ὁ Wagner, προσπαθεῖ νὰ συσχετίσῃ τοὺς γλωσσικοὺς τύπους τῶν ᾠμάτων αὐτῶν μὲ τύπους τῶν ἰδιωμάτων τῆς Ρόδου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, μετὰ τὴν δημοσίευσιν ἐκάστου ᾠματος, παραθέτει πλουσιώτατα γλωσσικὰ σχόλια (γραμματικὰ καὶ σημασιολογικά).

146. ΠΕΤΡΙΔΗ ΜΙΧ., Γλωσσικὰ Μεγίστης (Καστελλορίζου) Δωδεκανησιακῶν Ἀρχεῖον 4 (1963), 102 - 106.

Ὁ σ. διαιρεῖ τὴν μελέτην του εἰς δύο τμήματα. 1) Τὰ μικρὰ ἢ βαπτιστικὰ ὀνόματα τῶν γυναικῶν καὶ 2) Ἐπώνυμα ἀνδρῶν. Περὶ τούτων παρατη-

ρεί ότι χωρίζονται εἰς τὰ λήγοντα εἰς -ας καὶ εἰς τὰ εἰς -ης. Ὅλιγα εἶναι τὰ εἰς -ος, -ίδης καὶ -άκης.

147. ΠΕΡΙΔΗ ΜΙΧ., Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ σημερινὴ μορφή της. Ἀθήναι 1965, σσ. 213.

Ὁ σ., ἐξετάζων τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα, διαιρεῖ τὸ θέμα του εἰς δεκαεννέα κεφάλαια, ἕκαστον τῶν ὁποίων περιλαμβάνει ἄλλα μικρότερα τμήματα. Τὰ γενικὰ κεφάλαια εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Ἡ ἀρχαία γλῶσσα, Ἡ μεταγενεστέρα γλῶσσα καὶ ἡ ἑλληνιστικὴ κοινὴ, Βυζαντινόν, Φραγκοκρατία, Τουρκοκρατία, Διαφωτισμός, Ἀδαμάντιος Κοραΐς, Ἐπτάνησος, Εἰκοσιένα καὶ Νέο ἑλληνικὸ κράτος, 19ος αἰὼν, Ψυχᾶρης καὶ ἡ σχολή του, Γεώργιος Χατζηδάκης, Δημοτικισμός, Δημοτικὸς λόγος, Ἀπλὴ καθαρεύουσα, Ἐλεγχος τῆς ρυθμισμένης δημοτικῆς, Συνέχεια τοῦ ἐλέγχου, Νεολατινικὴς ἢ ρωμανικὴς γλώσσες, Ἡ Νεοελληνικὴ.

148. ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΚΙΣ ΑΓΕΣΙΛΑΣ, Essais sur l'Aoriste intemporel en Grec, Thèse principale pour le doctorat de l'Université de Paris, Athènes 1962, σσ. 307.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὴν συντακτικὴν χρῆσιν τοῦ γνωμικοῦ ἀόριστου καὶ ἀντὶ τοῦ ὄρου γνωμικὸς ἀόριστος, χρησιμοποιεῖ τὸν ὄρον «ἄχρονος ἀόριστος», διότι ἡ διὰ τοῦτου ἐκφραζομένη πρᾶξις δὲν τοποθετεῖται εἰς τὸ παρελθὸν ἀπλῶς ὡς συμβᾶν ἱστορικὸν γεγονός. Διὰ τοῦ χρόνου τούτου ἐκφράζεται γεγονός πραγματοποιούμενον, γεγονός τοῦ ὁποίου ἡ βεβαιότης δὲν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν. Ὁ ἄχρονος ἀόριστος παρουσιάζει τὴν ἀρχαιότεραν βαθμίδα τοῦ ρήματος.

Τὴν χρῆσιν αὐτοῦ εὐνοοῦν αἱ ἀφηρημέναι φράσεις, δηλ. ἀπαντᾷ εἰς προτάσεις, δηλούσας γνωμολογικὰς ἀποφάνσεις, εἰς παρομοιώσεις καὶ εἰς διηγήσεις, ἀναφερομένας εἰς φυσικὰ φαινόμενα καὶ εἰς ἔθιμα.

Ὁ σ., ἐπὶ τῇ βάσει πλουσιωτάτου ὕλικου, ἐρευνᾷ λεπτομερῶς τὴν ἐκάστοτε χρῆσιν τοῦ ἀχρόνου ἀόριστου ἐν τῇ συντάξει καὶ ἰδίως εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις. Ἐξετάζεται ἐν συνεχείᾳ ἡ σχέσις μεταξὺ ἐμπειρικοῦ ἀόριστου καὶ ἀχρόνου καὶ παρατηρεῖται ὅτι ὁ ἐμπειρικός ἀόριστος δηλοῖ τὴν πρᾶξιν ὡς γεγονός, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη πάντοτε ἀναφορὰν πρὸς τὸ παρελθόν. Ὁ σ. ἐν συνεχείᾳ ἐκθέτει τὰ γνωρίσματα τοῦ ἀχρόνου ἀόριστου καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἡ χρῆσις του ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἰνδικὴν καὶ σλαβικὴν, εἶναι πανελληνίου χρήσεως εἰς ὅλας τὰς διαλέκτους.

Συχνότατα ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ὅμηρον, εἰς τοὺς λυρικοὺς, τραγικοὺς καὶ κωμικοὺς ποιητὰς καὶ εἰς τὸν Ἰπποκράτην.

Μετὰ τὴν μελέτην τοῦ Chantaine, Histoire du parfait grec (1927) καὶ τοῦ V. Magnien, Le futur grec (1912) ἡ ἐργασία τοῦ κ. Περιστεράκη διὰ τὸν γνωμικὸν ἀόριστον ἀποτελεῖ ἀρίστην συμβολὴν ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς εἰς τὴν μελέτην τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως. Ὡς συμπλήρωμα αὐτῆς εἶναι ἡ ἐργασία τοῦ ἰδίου: Essais de l'explication de l'emploi de l'aoriste intemporel et d'autres formes verbales dans les comparaisons homériques.

149. ΠΙΛΑΒΑΚΗ Κ., Γλωσσικά καὶ Λαογραφικά ἐκ παλαιότερων Συλλογῶν. Α. Σοφοκλῆ Παυλίδη, Λεξικὸν τῶν παλαιῶν λέξεων τὰς ὁποίας ὁμιλοῦν εἰς τὸν

καζάν τοῦ Καρπασίου. Κατὰ Ἀλφάβητον. 1862. Ἰανουαρίου 8. Β' Συλλογὴ Κυπριακῶν Παροιμιῶν καθὼς ὁμιλοῦνται. Κυπριακαὶ Σπουδαί, 30 (1966), 39 - 76.

Ὁ σ. δημοσιεύει σειρὰν λέξεων ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Σ. Παυλίδη καὶ εἰς ὑποσημειώσεις ἀποκαθιστᾷ τὴν ὀρθογραφίαν αὐτῶν, δίδει τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἔτυμολογίαν εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν. Εἰς τὸ δευτερον μέρος καταγράφονται 418 παροιμίαι διὰ τὰς ὁποίας παραπέμπει εἰς ἀντιστοιχοὺς συλλογὰς τοῦ Ν. Κυριαζῆ. Κυπριακαὶ Παροιμίαι 1940, ἢ τοῦ Ἰ. Βενιζέλου, Παροιμίαι δημῶδεις, Ἐρμούπολις 1867.

Αἱ παροιμίαι ἔχουν γραφῆ εἰς τὴν κυπριακὴν διάλεκτον.

150. PROCEEDINGS of the Eighth International Congress of Onomastic Sciences, Amsterdam 1963, σσ. 611. Ἐπιμελεία D. P. Blok.

Εἰς τὸν παρόντα τόμον τῶν Πρακτικῶν τοῦ 8ου Διεθνoῦς Ὀνοματολογικοῦ Συνεδρίου, τὸ ὅποσον συνήλθεν εἰς Amsterdam 26 - 30 Αὐγούστου 1963, περιλαμβάνονται, πλὴν τοῦ προγράμματος τοῦ συνεδρίου καὶ τῶν ὁμιλιῶν τῆς ἐναρκτηρίου καὶ τελικῆς συνεδρίας, καὶ ὄγδοήκοντα τρεῖς ἀνακοινώσεις εἰς διαφόρους γλώσσας. Ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τούτων εἰς ἑλληνικὰ θέματα ἀναφέρονται αἱ κάτωθι : Ν. Ἀνδριώτη, Zur Morphologie der Mittel- und Neugriechischen Familiennamen (σ. 1 - 5), Μoutsos D. - Hampe, Linguistic and cultural categories in the toponyms of a Greek - Albanien township (Deme), σ. 310 - 322, Θωμοπούλου Ἰω., Anthroponymes et toponymes francs en Grèce, σ. 521 - 528 καὶ Δ., Βαγιακάκου, Les études toponymiques en Grèce de 1833 à 1962, σ. 561 - 567.

151. ΠΡΟΜΠΙΟΝΑ ΙΩ., Ὁ ρωτακισμὸς καὶ ἡ ἰδιότυπος προφορὰ τοῦ φθόγγου λ εἰς τὸ γλωσσικὸν ἰδιῶμα Φιλωτίου τῆς Νόξου, Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν 3 (1963), 504 - 532.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὰ δύο ταῦτα βασικὰ γνωρίσματα τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τοῦ Φιλωτίου. Εἰς τὸ περὶ ρωτακισμοῦ τμῆμα ἀναφέρει τὴν ὑπαρξιν τοῦ ρωτακισμοῦ καὶ εἰς ἄλλα νεοελληνικὰ ἰδιώματα καὶ εἶτα καθορίζει τοὺς νόμους, τοὺς διέποντας τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς τὸ Ναξιακὸν ἰδιῶμα τοῦ Φιλωτίου, παραθέτων ἅμα καὶ σχετικῶν πίνακα τῆς τροπῆς τοῦ σ εἰς ρ, ἀναλόγως τοῦ ἀκολουθοῦντος συμφάνου.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἰδιότυπου προφορᾶς τοῦ λ διακρίνει αὐτὴν 1) ὡς τὴν τοῦ ὑποκάψου μ (ου) καὶ 2) εἰς τὴν τελείαν ἐξαφάνισιν τούτου. Καὶ διὰ τὰς δύο ταύτας περιπτώσεις καθορίζει τοὺς νόμους, καθ' οὓς συντελοῦνται.

Τέλος ἀναγράφει πίνακα, ἐμφαίνοντα τὴν προφορὰν τοῦ λ ἀναλόγως τοῦ προηγουμένου ἢ ἐπομένου φωνήεντος, ὡς καὶ πίνακα ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότυπον προφορὰν τοῦ λ ἐν τῇ νῆα ἑλληνικῇ μετὰ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας. Ἡ μελέτη τελειώνει μὲ ἰδιωματικὰ κείμενα.

152. ΠΡΩΤΟΠΑΠΙΑ - ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΔΟΥ ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ, Ἀνέκδοτος Ζακυνθινὴ κωμῳδία τοῦ Διον. Λουκίσα, Ἀθήναι 1965, σσ. 29.

Ἡ σ., μετὰ εἰσαγωγὴν διὰ τὸν συγγραφεὰ καὶ ἀνάλυσιν τοῦ ἔργου του, ἐκδίδει φιλολογικῶς τὸ ἐνδιαφέρον γλωσσικῶς κείμενον τῆς κωμῳδίας καὶ παραθέτει εἰς τὸ τέλος γλωσσάριον τῶν ἰδιωματικῶν καὶ ξένων λέξεων.

153. ΡΩΜΑΙΟΥ Κ. Α. (Ακαδημαϊκός), Τόποι και Τοπωνύμια, Πελοποννησιακά 5 (1962), 21 - 45.

Ὁ σ. εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς μελέτης τοῦ ἐξετάζει γενικώτερον τὴν πρώτην ἐν Ἑλλάδι προσπάθειαν καταγραφῆς καὶ μελέτης τῶν τοπωνυμίων, τονίζει τὴν ἀξίαν αὐτὴν διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ ἐθνολογίαν, τάσσεται κατὰ τῆς μετονομασίας τῶν τοπωνυμίων καὶ ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Σλαβικῶν τοιούτων.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελέτης τοῦ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ὄνομα καὶ τὰ τοπωνύμια τοῦ χωρίου τῆς καταγωγῆς τοῦ Βούρβουρα. Περὶ τούτου λέγει ὅτι εἶναι κυριώνημον ἐκ τοῦ Βούρβουρα, ὄ.

154. ΣΑΛΙΑΡΗ Α., Ἱταλικαὶ λέξεις εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς Χίου, Χιακὴ Ἐπιθεώρησις 3 (1965) τευχ. 7, σ. 31 - 38.

Ὁ σ. ἐξετάζει ἐτυμολογικῶς καὶ σημασιολογικῶς ἀριθμὸν τινα λέξεων τῆς διαλέκτου τῆς Χίου, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἰταλικὴν τὴν προέλευσιν, ἔνεκα τῆς ὑπερδιακοσιτοῦς γενοατοκρατίας τῆς νήσου. Αἱ λέξεις αὗται δὲν ἀπαντοῦν εἰς τὴν κοινὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

155. ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ ΑΧΙΛΛΕΩΣ, ἱατροῦ, Λεξικὸν Γεωγραφικῶν καὶ Ἱστορικῶν τῆς Θράκης ἀπὸ τῶν Ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως 1953. Ἔκδοσις Β'. Ἐπιμελεῖα Πολυδ. Παπαχριστοδοῦλου, Ἀθῆναι 1963, σσ. 596.

Τὸ Λεξικὸν τοῦτο εἶχε προηγουμένως δημοσιευθῆ τμηματικῶς εἰς τὸν 7, 8, 9, 10, 11 καὶ 12 τόμ. τοῦ Ἀρχείου Θρακικοῦ λαογραφικοῦ καὶ γλωσσικοῦ θησαυροῦ. Ἦδη κατὰ τὴν Β' ἔκδοσιν περιέχεται ὁλόκληρον καὶ καλύπτει τὸν 28 τόμ. τοῦ ἐν λόγῳ περιοδικοῦ. Εἶναι πολύτιμον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πολυπαθοῦς ταύτης περιοχῆς. Σχετικὴν κριτικὴν βλ. Σ. Καφωμένου, Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 11, 2 (19), 214 - 217.

156. SCHIRO GIUSEPPE, Τὸ χρονικὸν τῶν Τόκκων. Τὰ Ἰωάννινα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, Ἰωάννινα 1965, σσ. 42.

Ὁ σ. μετὰ μίαν εἰσαγωγὴν, δημοσιεύει ἀπόσπασμα ἐξ ἐμμέτρου Χρονικοῦ τῶν Τόκκων, ἐκτεινομένου εἰς 4000 στίχους, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὰ Ἰωάννινα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰ. Τὸ κείμενον τοῦ χρονικοῦ ἐνδιαφέρει γλωσσικῶς.

157. SEGDIRSAS P. E., Captain paymaster royal hellenic navy (ret.) Athens (Greece), «Nautical Dictionary» vol. 1, Maritime terminology in five languages, English - French - Italian - Spanish and German, Compiled and arranged on an english alphabetical, Elsevier Publishing Company, Amsterdam - London - New York 1965, pp. 577.

Ὁ Ἕλληνας σ. κατέγραψεν εἰς τὸν πρῶτον τόμον 8065 ὄρους εἰς πέντε γλώσσας (ἀγγλικὴν, ὡς βασικὴν, γαλλικὴν, ἰταλικὴν, ἰσπανικὴν καὶ γερμανικὴν).

Οἱ ὄροι οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τὴν ναυτιλίαν ἐν γένει, ὠκεανογραφίαν, μετεωρολογίαν, γεωγραφίαν, ναυτικὴν νομοθεσίαν, ναυτικὴν ἀστρονομίαν, τηλεπικοινωνίας, ναυπηγίαν, ἐπισκευὰς ραντάρ μετὰ τοῦ ναυτῆσθαι, ὡς καὶ ἄλλων πρὸς τὸν ναυτικὸν βίον ἐπιστημῶν.

[Κρίσ. Δ. Β. Βαγιακάκου, Ἐθνήματα 63 (1965), 356 - 359].

Τόμ. Β' 1966, σσ. 246. Περιλαμβάνει 4.500 ὄρους καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ πλοῖον καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν του.

Τόμ. Γ' 1966, σσ. 344, περιλαμβάνει 8.000 ὄρους καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν ναυτικὴν μηχανολογίαν.

Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι μοναδικὸν εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον.

158. ΣΚΑΡΔΑΣΗ Ω., Καρπάθια ἐτυμολογικὰ περίεργα, Πλάτων 14 (1962), 396 - 401.

Ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐτυμολογίαν καὶ σημασίαν τῶν Καρπαθιακῶν λέξεων : κατθόλος (κατθόλος) = ἡ ἀκρίς, γίλλα ἢ - γίλλος (= εἶδος πίττας), συγκού-ν(ο)ι (= πανδημεί), ναός (= ὄχετός, ἀγωγός), γίερα (= γίγαρτα), νικόν, τό (= ὄνικόν κτήνος).

159. ΣΚΟΥΒΑΡΑ Β., Ἀνέκδοτα ἀντικοραϊκὰ κείμενα. [Ἀνάτυπο : «Ἐρανος εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν], Ἀθήνα 1965, σσ. 259 - 358.

Ὁ σ. ἐκδίδει (σσ. 261 - 318) τὰ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Μηλεῶν ἀποκείμενα γράμματα τοῦ Κομμητᾶ πρὸς τὸν Κοραῆν. Εἶναι δὲ ταῦτα 1. Γράμμα τοῦ Κομμητᾶ πρὸς τὸν Κοραῆν. 2. Γράμμα τοῦ Κομμητᾶ πρὸς Κοραῆν. 3. Γράμμα τοῦ Κομμητᾶ πρὸς Εἰρηναῖον Θεῖρσιον 4. Ἀπάντησις τοῦ Θεῖρσιου πρὸς τὸν Κομμητᾶν 5. Γράμμα τοῦ Κομμητᾶ πρὸς τὸν Κοραῆν. 6. Στεφάνου Κομμητᾶ, Λόγος Στηλιτευτικὸς κατὰ τῆς Αἰρέσεως τῶν Κοραϊστῶν. Ἀκολουθοῦν (σσ. 319 - 358) σχόλια τοῦ συγγραφέως εἰς τὰ ἀνωτέρω κείμενα.

160. ΣΚΟΥΒΑΡΑ Β., Ζαγοριανὸ Παροιμιαστῆριον ἀπὸ ἀνέκδοτο κώδικα τοῦ ΙΗ' αἰῶνα, Θεσσαλικά Χρονικά (ἔκτακτος ἔκδοσις) 1966, σσ. 49 (ἄς ἀνάτυπον).

Ὁ σ., μετὰ μικρὰν εἰσαγωγὴν, καταγράφει ἄνευ σχολίων 1288 παροιμίας, τῶν ὁποίων ἡ γλωσσικὴ διατύπωσις εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον λογία, χωρὶς νὰ ἀποκλειῶνται ἐνίοτε καὶ δημῶδεις λέξεις.

161. SOFRONIΟΥ S., Modern Greek with a phonetic introduction by J. I. Pring. The English Universities Press LTD, London 1962, σσ. 230. [Teach yourself books].

Πρόκειται περὶ μεθοδικῆς γραμματικῆς τῆς Νέας ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τοὺς ἀγγλοφώνους, τοὺς θέλοντας νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν ἐκμάθησιν αὐτῆς. Εἶναι πλουσία εἰς ἀσκήσεις τῶν ὁποίων τὴν μελέτην διευκολύνουν τὰ εἰς τὸ τέλος εὑρισκόμενα Λεξιλόγια (Ἑλληνοαγγλικὸν καὶ Ἀγγλοελληνικόν).

162. ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΩΚΡ., Σμυρναϊκὸ Γλωσσάριον, Ἀθήνα 1962, σσ. 148.

Ὁ σ., μελετητῆς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Σμύρνης διὰ μιᾶς σειρᾶς δημοσιευμάτων, δίδει διὰ τῆς παρουσίας ἐργασίας του ἓν γλωσσάριον τῆς διαλέκτου τῶν λαϊκῶν Σμυρναϊκῶν τάξεων καθὼς καὶ τῶν ἐν Σμύρνη διαβιούντων Λεβαντίνων.

Ἐν ἀρχῇ (σσ. 7 - 14) ἐκθέτει τὰ τῆς διαμορφώσεως τοῦ Σμυρναϊκοῦ γλωσσικοῦ

ιδιώματος, τὸ ὅποσον ἀνήκει εἰς τὰ γότια ἰδιώματα. Τοῦτο εἶναι ἐπηρεασμένον ἀπὸ ξένα στοιχεῖα : *Τουρκικά* (ἔνεκα τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατακτῆσεως τῆς Σμύρνης, τὸν 15 αἰ.), *Ἰταλικά* καὶ *Γαλλικά* (διότι ἡ Σμύρνη ἀπὸ τοῦ 17 αἰ. γίνεται τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τῆς Ἀνατολῆς καὶ πλῆθος ξένων ἐμπόρων ἐγκαθίσταται ἐκεῖ), *Νησιωτικά* καὶ *Πελοποννησιακά* (ἔνεκα τῆς ἐγκαταστάσεως ἐκεῖ πολλῶν κατοίκων, κυρίως μετὰ τὸ 1770 ἐκ τῶν νήσων καὶ τῆς Πελοποννήσου).

Καταγράφει γενικὰ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἰδιώματος καὶ σημειώνει τὴν ἐπίδρασιν τῆς Τουρκικῆς γλώσσης εἰς αὐτὸ, παραλλήλως ὁμως σημειώνει καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐπὶ τῆς Τουρκικῆς.

Ἐν συνεχείᾳ (σ. 15 - 128) δημοσιεύει ἀλφαβητικῶς τὸ γλωσσάριον. Μετὰ τὸ λῆμμα, ἐάν τοῦτο προέρχεται ἐκ ξένης γλώσσης, σημειώνει τὴν ξένην λέξιν καὶ δίδει τὴν σημασίαν μετὰ διδασκαλικῶν παραδειγμάτων καὶ φράσεων.

Τέλος (σ. 129 - 147) δημοσιεύει ἔμμετρα καὶ πεζὰ διαλεκτικὰ Σμυρναϊκὰ κείμενα.

163. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΥ ΙΩ. Δ., Ὁ θησαυρὸς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης.

Α' *Λεξικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, σσ. ι' + 1232. Παράρτημα Α. *Λεξικὸν Κυρίων Ὀνομάτων*, σ. 1145 - 1217. Παράρτημα Β. Ἡ προσφῶδια, [ἦτοι ἡ χρονικὴ ποσότης τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς παρεχομένη εἰς 6 πίνακας τοῦ Franz Passow, *Handwörterbuch der Griechischen Sprache* 1831], σ. 1118 - 1232. Ἀθήναι 1959.

Β' *Λεξικὸν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, Τόμ. Α', [α - δικράνι], σσ. 1 - 1056, Τόμ. Β' [δικρανίζω - μίλιον], σσ. 1059 - 1192, Τόμ. Γ' [μιλιόνι - ψώδης], σσ. 1922 - 2970. Παραρτήματα. Α' *Κατάλογος τῶν κυριωτέρων κυρίων ὀνομάτων τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς* σ. 2973 - 3047. Β' *Λεξικὸν τῶν κυριωτέρων κυρίων ὀνομάτων Γεωγραφικῶν, Μυθολογικῶν καὶ Ἱστορικῶν*, σ. 3048 - 3218. Γ' *Κανόνες Ὀρθογραφίας*. Ἡ προσφῶδια, σ. 3219 - 3243. *Κανόνες ὀρθογραφίας συζητηθέντες ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν*, σ. 3243 - 3255. Δ' *Λεξικὸν Ἀρκτικῶν Γραμμάτων*. Α' *Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, σ. 3256 - 3261. Β' *Ξένων Γλωσσῶν*, σ. 3261 - 3266. Ε' *Ἀπάνθισμα ρητῶν, γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων καὶ παροιμιωδῶν ἐκφράσεων*. α' *Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν*, σ. 3267 - 3275. β' *Λατινικῆς*, σ. 3276 - 3279. Διὰ τοῦ τετρατόμου τούτου θησαυροῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης παρέχεται χρησιμώτατον *Λεξικογραφικὸν ἔργον*.

164. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΥ ΙΩ. Δ., Παρατηρήσεις καὶ συμπεράσματα περὶ τῆς ἀξίας τῶν «Κριτικῶν Ὑπομνημάτων» (*Apparatus Critici*) τῶν ἐκδόσεων τοῦ Θουκυδίδου, *Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν* 39 (1964), 429 - 449.

Ὁ σ., ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρασκευαζομένης Κριτικῆς καὶ Ἑρμηνευτικῆς ἐκδόσεως τῶν Σικελικῶν τοῦ Θουκυδίδου, κατόπιν τῆς ἐπιμελημένης ἀντιβολῆς 13 κωδίκων τοῦ κειμένου, ἐπισημαίνει σφάλματα κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ὑπὸ διαφόρων ἐκδοτῶν τοῦ Θουκυδίδου.

Συγκρίνων τὰ ὑπὸ ἄλλων ἐκδοθέντα κριτικὰ ὑπομνήματα τοῦ κειμένου τοῦ Θουκυδίδου πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ παρασκευασθὲν διαπιστώνει παραναγνώσεις, παραλείψεις σημαντικῶν γραφῶν κωδίκων, παραλείψεις ὀβελισμῶν ἢ προσθηκῶν, παραλείψεις μνείας τῶν *transpositionum*, ἀποσιωπήσεις χασμάτων ἢ ἄλλων τινῶν ἰδιορρυθμῶν τῶν κωδίκων.

Ἐν συνεχείᾳ ἀναγράφει ἀρκετὰ παραδείγματα, ἀναφερόμενα εἰς ἐκάστην τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν.

165. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΥ ΙΩ. Δ., Τὰ κριτικά ὑπομνήματα (Apparatus Critici) τῶν ἐκδόσεων τοῦ Θουκυδίδου, (ὑπὸ τῶν : C. Hude, H. St. Jones - Joh. E. Powell, Jacq. de Romilly), Ἀθῆναι 1966, σσ. 173 [Λιθογραφημένη ἐκδοσις ἐκτὸς ἐμπορίου].

Ἡ παροῦσα ἐργασία ἀποτελεῖ συμπλήρωσιν τῆς προηγουμένης «Προδρόμου Ἀνακοινώσεως» ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν. Ἐνταῦθα καταβάλλεται προσπάθεια ἐμφανίσεως τῆς χειρογράφου παραδόσεως τοῦ VI καὶ VII βιβλίου τοῦ Θουκυδίδου ἀλωβήτου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ σ. ἀντέβαλεν δώδεκα κώδικας προσωπικῶς ὁ ἴδιος καὶ κατόπιν συνέταξε τὴν μελέτην αὐτήν, εἰς τὴν ὁποίαν παρέχεται πίναξ ἀντιστοιχίας σελίδων (σημερινῶν) πρὸς τὴν κατὰ κεφάλαια καὶ ἐδάφια ἀρχαίαν σελίδωσιν [Βιβλ. VI=σελ. 1 - 70 καὶ Βιβλ. VII=σελ. 71 - 138].

Καταγράφονται δὲ ἐνταῦθα λεπτομερῶς παραλείψεις γραφῶν κωδικῶν, παραναγνώσεις, παραλείψεις μνείας ὀβελισμοῦ ἢ προσθήκη γραφῶν, παραλείψεις μνείας transpositionum καὶ ἀποσιωπήσεις χασμάτων καὶ ἄλλων ἰδιορρυθμιῶν.

166. ΣΤΑΜΑΤΗ ΕΥΑΓΓ. Σ., Ἡ ὀπτική ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι καὶ τὸ Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς ὀπτικῆς ὁρολογίας τῶν Ἑλλήνων. Πλάτων 17 (1965), 13 - 25.
Ὁ σ., ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον παρουσιάζει τὴν μελέτην τοῦ Charles Mugler, L'optique à ancien Grèce et le dictionnaire historique de la terminologie optique des Grecs, Paris 1964, σσ. 459.

Κατὰ τὸν σ. ὁ Mugler συνεκέντρωσεν ὅλας τὰς πηγὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων δύνανται τις νὰ συνθέσῃ πραγματείαν περὶ τῆς ὀπτικῆς τῶν ἀρχ. Ἑλλήνων. Τὸ πρῶτον Ἑλληνικὸν σύγγραμμα περὶ ὀπτικῆς εἶναι τοῦ Εὐκλείδου, «Ὀπτικά», «Κατοπτρικά».

Εἰς ἐκάστην λέξιν παρατίθεται τὸ ἀντίστοιχον ὄνομα ταύτης εἰς τὴν Λατινικήν, Γαλλικήν, Γερμανικήν καὶ Ἀγγλικήν, ἀκολουθεῖ ἡ ἐρμηνεία καὶ ἡ παράθεσις τῶν συναφῶν χωρίων τῶν οἰκείων συγγραφέων.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Εὐάγγ. Σταμάτης παραθέτει ἐκ τοῦ ἀνωτέρω Λεξικοῦ μερικὰ λήμματα κατ' ἐκλογὴν, ὡς τὰ : ἀκτινογραφία, ἀκτίς, ἀνταύγεια, ἀνταυγεῖν, εἰδωλον, εἰδωλοποιεῖν, εἰδωλοποιία, καταφωτίζειν, καταφωτισμός, κατοπτεῖν, κατοπτρισμός, κατοπτρεῖν, τηλέπομος, τηλέσκοπος, τηλεσκόπος, τηλεφανής, τηλεφαντος, τηλωπός, τιθέναι, φῶς.

167. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ καὶ ἐξελίξεως τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων (Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ΔΝΖ' τοῦ ἔτους 1912 καὶ ἐφεξῆς). Ἐπιμελεία Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, Διευθύνσεως Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, Τμήματος Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς Διοικήσεως. Ἀθῆναι 1961 - 1962, Τόμοι 50 εἰς δι' ἕκαστον νομόν.

Ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν [Διεύθυνσις τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, Γεν. Δ/τῆς Σ. Δεληνίκος, Τμηματ. Β. Βέργος, Εἰσηγ. Γ. Μοτσηνίγος Δ. Μολέμης] εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσα διὰ τὸ τοπωνυμικὸν τῆς Ἑλλάδος. Δι' ἐκάστην κοινότητα τοῦ νομοῦ σημειοῦνται τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχικῆς ἀναγνωρίσεως

αυτῆς, δηλ. ἐκ τίνος ἄλλης κοινότητος ἢ δήμου προήλθε καὶ πότε, ποία ἡ ἔδρα τῆς κοινότητος, ποῖοι οἱ συνοικισμοί, οἱ ἀρχικῶς ἀπαρτίσαντες τὴν κοινότητα ποῖοι οἱ νῦν ἀποτελοῦντες αὐτήν, ποῖαι προσαρτήσεις καὶ ποῖαι μετονομασίαι ἐγίναν καὶ πότε καὶ ποῖος ὁ πληθυσμὸς ἐκάστου χωρίου κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1920, 1928, 1940, 1951. Τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων καὶ συνοικισμῶν ἀναγράφονται ὑπὸ τὴν γραφὴν τὴν ὁποίαν εἶχον ὅτε ἐγένετο ἡ διοικητικὴ μεταβολὴ ἢ ἡ ἀπογραφὴ εἰς ἣν μνημονεύονται. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου τόμου ὑπάρχει καὶ χρησιμώτατον ἀλφαβητικὸν εὔρετήριον, ὅπου χάριν τῆς ἱστορίας, καταχωρίζονται καὶ τὰ ξενικά ὀνόματα, δι' ἃν εἶχον ἀντικατασταθῆ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας τὰ ἑλληνικά ὀνόματα τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων. Ἡ ἐκδοσις εἶναι ἀποτέλεσμα μακρῶς καὶ συστηματικῆς ἐργασίας καὶ διὰ τοῦτο οἱ παρασκευάσαντες αὐτήν εἶναι ἄξιοι ἐπαίνου. Ἐν γενικῶν εὔρετήριον καὶ τῶν πενήντα τόμων εἶναι λίαν ἀπαραίτητον.

168. ΣΤΟΥΠΗ ΣΠΥΡΟΥ, Πωγωνησιακὰ καὶ Βησσανιώτικα (Γνωριμία μετὸν ἀκριτικὸν Ἑλληνισμὸν), τόμ. Α', Ἐν Πάτραις 1962 σσ. 384.

Ὁ σ. ἐν ἀρχῇ προτάσσει χάρτην τῆς περιοχῆς, πίνακα περιεχομένων, πρόλογον καὶ βιβλιογραφίαν (σ. 1 - 16). Τὸ κυρίως βιβλίον διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Τὸ πρῶτον μέρος (σ. 17 - 134) ἀναφέρεται εἰς τὸ Πωγῶνι. Ἐν αὐτῷ ὁ σ. ἐκθέτει τὴν ἱστορίαν καὶ ἀρχαιολογίαν τῆς περιοχῆς ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ 1913. Ἐξετάζει (σ. 30 - 39) πόθεν προήλθε τὸ ὄνομα Πωγῶνι, καταγράφει (σ. 43 - 45) τὰ χωρία τοῦ Πωγωνίου μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων καὶ ἄλλων στοιχείων κατὰ τὸ 1853. Ἀσχολεῖται (σ. 93 - 102) μετὸς Ἑλληνοβλάχους τοῦ Πωγωνίου, μετὸς τοπωνυμικὰς μεταβολὰς (σ. 103 - 107), μετὰ τὸ ἐπώνυμον τοῦ Πωγωνίου (σ. 107 - 111), μετὰ τὰ Σλαβικά τοπωνύμια (σ. 111 - 114). Ὁμοίως μετὸς Πωγωνιακὴν διάλεκτον (σ. 70 - 72) καὶ μετὰ ἄλλα θέματα ἀφιερωμένα εἰς τὰ γράμματα, τὴν θρησκείαν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν.

Τὸ Δεύτερον μέρος (σ. 135 - 294) εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν Βήσσανην. Ἐν αὐτῷ ἐξετάζει τὸ ὄνομα *Βήσσανη* (σ. 135 - 143), τὰς τοποθεσίας καὶ τὰ ὄρια (σ. 143 - 150), τὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα, στατιστικὰ στοιχεῖα τοῦ πληθυσμοῦ, ναοὺς καὶ μονὰς, ἐπιγραφὰς, ἐνθυμῖσεις, τὰ κατὰ τὰ σχολεῖα καὶ τὴν Διοίκησιν καὶ διάφορα ἄλλα θέματα σχετικὰ μετὸς τὴν Βήσσανην.

Τὸ Τρίτον μέρος (σ. 295 - 366) περιλαμβάνει συνοπτικὰς φθογγολογικὰς καὶ γραμματικὰς παρατηρήσεις (σ. 291 - 301) καὶ Γλωσσάριον (σ. 302 - 366). Ὡς παράρτημα (σ. 367 - 373) δημοσιεύονται διάφορα ἔγγραφα τῶν ἐτῶν 1816 - 1881.

Τὸ βιβλίον τελειώνει (σ. 374 - 384) μετὰ εὔρετήριον πίνακα.

169. ΣΤΕΦΑΝΟΥ Α., Ἱστορία Κερασιᾶς (Ἀρβανιτοκερασιᾶς) Ἀρκαδίας. Ἐκδοσις Ἐνώσεως Κερασιωτῶν. Ἐπιμελητῆς Ἀναστ. Γ. Στεφάνου, Ἀθήναι 1964, σσ. 348.

Τὸ βιβλίον τοῦτο περιλαμβάνει ποικίλην ὄλην, συγγραφείσαν ὑπὸ διαφόρων. Ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ κεφ. σημειώνομεν τὰ : Τὸ Οἶον καὶ ἡ ἀρχαία Μανθυρέα, Πότε ἐκτίσθησαν οἱ Κερασιῆς, Ὄνομασία καὶ πρῶτοι οἰκισταὶ τῆς Ἀρβανιτοκερασιᾶς, Ὄνοματεπώνυμα καὶ Παρωνύμια τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐνταῦθα καὶ τῶν ἐν τῇ ξένῃ εὔρισκομένων, καθὼς ὅσα λέγονται περὶ Σκουρίτιδος.

170. ΣΥΜΕΩΝΙΑΔΗ Χ. Π., Πολύγυρος, Μακεδονικά 6 (1964), 196 - 210.

Ὁ σ. λέγει ὅτι ἡ παλαιότερα μνεία τοῦ τοπων. εἶναι κατὰ τὸν 11 αἰ. ὑπὸ τὸν τύπον *Πολύγηρος* εἰς χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοκράτορος Νικήτα Βοτανειάτη, ἀποκείμενον εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἰβήρων. Ἐν συνεχείᾳ παραθέτει τοὺς παραδεδομένους τύπους *Πολύγηρος*, *Πολύγρος*, *Πολύερος* καὶ ἀναγράφει τὰς προταθείσας ἐτυμολογίας ὑπὸ τοῦ Ε. Cousinery (ἐκ τοῦ πολὺ ἱερός), τοῦ Ν. Σχινᾶ (ἐκ τοῦ πολὺ γερός, ὑγιηρός), τοῦ Α. Τσοπανάκη (ἐκ τοῦ ἀρχ. κυρίου ὀνόματος *Πολύαρος* τοῦ 2 ἢ 1 π.Χ. αἰ.) καὶ τοῦ Δ. Γεωργακά (ἐκ τοῦ ἐπιθ. *πολύγηρος* < *πολυγήρωσ*). Συζητεῖ τὰς ἐτυμολογίας αὐτὰς καὶ προτείνει τὴν ἐκ τοῦ γῦρος (= περιλάκωμα ἐλιάς, ἐλιά) ἐτυμολογίαν. Δηλ. *Πολύγυρος* = τόπος ἔχων πολλοὺς γύρους, ἐλαιόδενδρα.

Τὴν σημασίαν τῆς ἐλαίας ἔχει ἡ λ. γῦρος ἤδη ἀπὸ 3-4 μ.Χ. αἰ. Τὸ τοπων. *Πολυγύρα* θεωρεῖ θηλυκὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐπιθ. *Πολύγηρος* (*Πολυγύρα* χώρα, γῆ) ἢ μεγεθυντικὸν τοῦ **Πολυγύρι*.

171. ΣΥΜΕΩΝΙΑΔΗ Χ. Π., Ἡ προέλευσις καὶ ἡ ἐξάπλωσις τοῦ γεωγραφικοῦ ὄρου «Τρίκαλα», Ἀθήναι 1965. Θεσσαλικά Χρονικά (ἑκτακτος ἐκδοσις, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀγδοηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀκελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος), σ. 273 - 279, [ἀνάτυπον].

Ὁ σ. ἐξετάζει τὰς προταθείσας μέχρι σήμερον ἐτυμολογίας τῶν λ. *Τρίκαλη* (Ὀμηρὸς Β 729 καὶ Τρίκη Δ 202) καὶ *Τρίκαλα* (11 αἰ. Ἄννα Κομνηνή, Ἀλεξιάς 5,5. καὶ 5,7) καὶ ἀποφαίνεται ὅτι τὰ τοπωνύμια ταῦτα ἔχουν τὴν ἀρχὴν τῶν ἐκ τοῦ ἀρχ. *Τρικάρων* (Ξενοφ. Ἑλλ. 7, 2, 1 κ.ἄ.) δηλ. *Τρίκορρον*. Παραθέτει τὰς σχετικὰς μαρτυρίας τῶν τοπωνυμίων καὶ σημειώνει ὅτι *Τρίκαλα* ἀντὶ *Τρίκαλη* ἐλέχθη μετὰ τὸ 6 - 11 αἰ. μ.Χ.

172. ΣΥΜΕΩΝΙΑΔΗ Χ. Π., Μυστράς, Πελοποννησιακά 6 (1965), 92 - 102.

Ὁ σ., ἐπανεξετάζων πάσας τὰς προταθείσας ἐτυμολογίας τοῦ τοπων. *Μυστράς*, ἀποφαίνεται ὅτι τοῦτο ἐκλήθη οὕτω διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ βράχου πρὸς τὸ κωνικὸν σχῆμα τῆς *μυζήθρας*.

173. ΣΥΜΕΩΝΙΑΔΗ Χ. Π., Σαμαρίνα, Μακεδονικά 7 (1966), 290 - 209.

Ὁ σ., ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ τοπων. *Σαμαρίνα*, ἐξετάζει τὰς προταθείσας ὑπὸ ἄλλων γνώμας ὡς πρὸς τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως. Δέχεται τὴν ἐκ τοῦ *Santa Maria* ἐτυμολογίαν δι' ἐνὸς ἐνδιαμέσου Βλαχικοῦ τύπου *Sta Marina*. Δηλ. *Santa Maria* → *Sta Marina* → *Σταμαρίνα* - *Σαμαρίνα*.

174. ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ. Ἀθήναι 1965, σσ. 124. Ἐκδοσις Ἀθηναϊκοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου, ἀριθμ. 3.

Τὸ τεύχος περιλαμβάνει ἀνακοινώσεις αἱ ὅποιαι ἔγιναν κατὰ τὰς τέσσαρας ἡμέρας τοῦ Συμποσίου κατὰ Μάρτιον τοῦ 1965. Τὰ περιεχόμενά του εἶναι κατὰ συγγραφεῖς ὡς ἑξῆς: Ν. Κρητικός, Ἡ δημοτικὴ στὰ Μαθηματικά καὶ οἱ τίς θετικὲς ἐπιστῆμες. Ι. Θ. Κακριδής, Ἡ δημοτικὴ στὶς θεωρητικὲς ἐπιστῆμες. Κ. Δ. Δοξιάδης, Ἡ δημοτικὴ στὴν τέχνη. Σπ. Δοξιάδης, Ἡ δημοτικὴ στὸν ἱατρικὸ ἐπιστημονικὸ λόγον. Δ. Π. Μάνος, Ἡ δημοτικὴ στὴν ἐκπαίδευση. Χρ. Χρηστίδης, Ἡ δημοτικὴ στὴ νομικὴ Ἐπιστήμη. Δ. Σ. Λουκάτος,

Ἡ δημοτικὴ στὴν καθημερινὴ ζωὴ. Ἄγγ. Τερζάκης, Ἡ δημοτικὴ στὴν λογοτεχνία, Κ. Δημαρᾶς, Γιὰ τὴ λόγια δημοτικὴ, Μ. Πλωρίτης, Ἡ δημοτικὴ στὴ δημοσιογραφία, Ν. Π. Ἀνδριώτης, Ἡ γλῶσσα τοῦ παιδικοῦ βιβλίου, Ἄγγ. Τερζάκης, Ἡ δημοτικὴ στὴ λογοτεχνία (δευτερολογία), Χρ. Χρηστίδης, Ἡ δημοτικὴ στὴ Νομικὴ Ἐπιστῆμη (δευτερολογία), Ε. Π. Παπανοῦτσος, Συμπεράσματα καὶ προτάσεις.

175. ΣΦΥΡΟΕΡΑ Β., Κυκλαδικὰ ἔγγραφα ἐξ ἰδιωτικῶν συλλογῶν. Σειρὰ Πρώτη. - Ναξιακά, Ἐπετ. Ἐτ. Κυκλαδικῶν Μελετῶν 5 (1965), 635 - 667.

Ἡ μελέτη εἶναι ἐνδιαφέρουσα διὰ τὰς ἰδιωτικὰς λέξεις καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὀνομάτων, ἐπωνύμων καὶ τοπωνυμίων.

176. ΤΑΜΑΣΟΚΛΗ Α., Ἐτυμολογικὸ Λεξιλόγιον τῆς Κυπριακῆς διαλέκτου καὶ ἐν μέρει τῆς Κοινῆς. Ἐκδοσις Α. Τόμος Α' Ἀθήνα 1966, σσ. 274.

Ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐτυμολογίαν καὶ τὴν σημασίαν 324 λέξεων τῆς Κυπριακῆς κυρίως διαλέκτου.

Παραθετεῖ ἐν ἀρχῇ βιβλιογραφίαν καὶ ἀλφαβητικὸν πῖνακα τῶν λέξεων τὰς ὁποίας ἐξετάζει.

177. THOMSON GEORGE, Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀρχαία καὶ νέα. Ἀθήναι 1964 [Ἐκδοτικὸ Ἰνστιτούτο Ἀθηνῶν], σσ. 123.

Τὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια τοῦ βιβλίου τούτου εἶναι : Ἡ Γλωσσολογία. Ἡ γέννησις τῆς ὁμιλίας. Ὁ μηχανισμὸς τῆς Ὀμιλίας. Λέξις καὶ πρότασις. Τὸ κλιτικὸ σύστημα. Γλωσσικὲς ἀλλαγές. Ἡ γραφή. Ἡ πρωτοελληνικὴ. Ἡ κλασσικὴ Ἑλληνικὴ. Ἡ ἑλληνικὴ κοινὴ. Ἡ βυζαντινὴ καὶ ἡ νέα ἑλληνικὴ. Τῶν κεφαλαίων τούτων γίνεται καταμερισμὸς εἰς μικρότερα τμήματα. Εἰς τὸ τέλος παρέχει πῖνακα τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν, τῶν ἀλφαβητικῶν καὶ τῆς κλίσεως ὀνομάτων καὶ ρημάτων. Ὁ σ., χωρὶς νὰ χρησιμοποιοῖ παραπομπάς, θέλει νὰ δώσῃ διὰ τοῦ παρόντος ἐν βοήθημα εἰς τοὺς σπουδαστάς, μίαν σύντομον, ὡς λέγει, ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

178. ΤΖΑΝΝΕΤΑΤΟΥ ΘΗΣ., Ἡ γλῶσσα τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἀρχαῖοι, Ἐπιστ. Ἐπετ. Φιλοσοφ. Σχολῆς Πανεπ. Ἀθηνῶν 15 (1964/5), 145 - 160 [=N. Ἐστία, τεύχ. 929, τῆς 15-3-1966, σ. 354 - 362, καὶ αὐτοτελῶς, σσ. 18].

Ὁ σ. ἀναφέρεται κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων χαρακτηρισμοὺς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἕνεκα ποικίλων λόγων, διεμορφώθησαν πολλαὶ διάλεκτοι (ἰωνικὴ, αἰολικὴ, δωρικὴ, ἄττικὴ καὶ αἰ ἐπὶ μέρους κατὰ πόλεις - κράτη). Μετὰ τὴν πολιτικὴν ἔνωσιν τῶν Ἑλλήνων ἐμφανίζεται ἡ Κοινὴ (κυρίως ὡς ἐκ τῆς Ἀττικῆς), ἥτις ἀπερρόφησεν τὰς ἄλλας. (Ἔργα Ξενοφῶντος, Καινὴ Διαθήκη). Ἡ Κοινὴ ἀπέβη τὸ γλωσσικὸν ὄργανον τῆς διοικήσεως ὄχι ὁμοῦ καὶ τοῦ ἀνεπτυγμένου πνευματικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων. Διτηρήθη ὁ ἔντεχνος λόγος εἰς τὰς παλαιὰς ἑλληνικὰς διαλέκτους. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν, ὑπάρχει ἡ παράδοσις καὶ ἡ ἐπιχώριος διὰ τὸν γράφοντα τὸ ἔργον διάλεκτος. Ἐκαστον εἶδος λόγου εἶχε καὶ ἴδιαν διάλεκτον ἢ καθ' ὄλον ἢ κατὰ μέρος αὐτοῦ. Ἡ γλῶσσα τοῦ πνευματικοῦ βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων

καί κατά τήν μεγίστην ἐτι ἀκμήν τῆς δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην προσηρμοσμένη πρὸς οἰονδήποτε εἶδος ζωντανῆς γλώσσης. Ὁ ἔντεχνος λόγος παρ' ἀρχαίοις εὐρέθῃ προσηρμοσμένος εἰς τὴν παράδοσιν καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς ἀνὰ τὸ πανελλήνιον. Ἡ δύναμις τῆς λογίας παραδόσεως ἐδημιούργησε τὸν Ἀττικισμόν, ἡ δὲ προφορικὴ παράδοσις τὴν κοινὴν ὁμιλουμένην.

Ἡ τοιαύτη διάκρισις ἐπέζησε μέχρι σήμερον διὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς καθαρεύουσας καὶ τῆς δημοτικῆς γλώσσης. Αἱ δύο γλώσσαι ἔχουν μακρὸν σχετικῶς βίον καὶ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, εὐρίσκονται πάντοτε ἐν ἐξελίξει καὶ διαφοροποιοῦνται κατὰ τὸ εἶδος τοῦ λόγου εἰς τὸ ὅποιον χρησιμοποιοῦνται καὶ κατὰ τὴν ἰδιοσυστασίαν τοῦ λογίου, ὅστις χρησιμοποιοῖ αὐτάς.

179. ΤΖΑΝΝΕΤΑΤΟΥ ΘΗΣ., G. W. H Lampe, A Patristic Greek Lexicon, Oxford. Α' (α - βαρβαρόω), σ. ΧΙΕΧ+288 [1961], Β' (βαρβαρεύω - εὐσυμπαθῆτως), σ. 289 - 576 [1962]. Γ' (εὐσυναλλάκτως - μετεωρίζω), σ. 577 - 864 [1964]. Δ' (μετεωρίζω - προκατίθημι), σ. 865 - 1152 [1965]. Ἀθηνᾶ 68 (1965), 338 - 348. Ὁ σ., κρίνων τὸ ἀνωτέρω Λεξικὸν κειμένων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, προβαίνει εἰς ποικίλας παρατηρήσεις.

180. ΤΖΑΝΝΕΤΑΤΟΥ ΘΗΣ., Τὸ πρακτικὸν τῆς Λατινικῆς Ἐπισκοπῆς Κεφαλῆνιας τοῦ 1264 καὶ ἡ Ἐπιτομὴ αὐτοῦ. Κριτικὴ Ἐκδόσις αὐτῶν, Ἐν Ἀθῆναις 1965, σσ. 184+26 φωτοτυπία τοῦ Πρακτικοῦ.

Ὁ σ. ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ παραθέτει εἰσαγωγικὰς τινὰς παρατηρήσεις εἰς τὰ ἀνωτέρω κείμενα. Ἐξετάζει τὴν χειρόγραφον παράδοσιν τοῦ Πρακτικοῦ καὶ τῆς Ἐπιτομῆς ὡς καὶ τὰς ἐκδόσεις αὐτῶν. Ἐν συνεχείᾳ παραθέτει τὸ κείμενον τοῦ Πρακτικοῦ (σ. 100 - 129) καὶ τῆς Ἐπιτομῆς (σ. 130 - 129). Ἀκολουθοῦν πίνακες λέξεων, ὀνομάτων, προσώπων καὶ τόπων, ἀναγραφομένων εἰς τὸ Πρακτικὸν (σ. 131 - 161) καὶ ὅμοιοι τῆς Ἐπιτομῆς (σ. 162 - 179). Μετὰ ταῦτα δημοσιεύονται πίνακες ἀντιστοιχίας Πρακτικοῦ - Ἐπιτομῆς καὶ Ἐπιτομῆς - Πρακτικοῦ.

Τὸ κείμενον ἐνδιαφέρει γλωσσικῶς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἐν αὐτῷ τοπωνύμια καὶ ὀνόματα.

181. ΤΟΜΠΑΪΔΟΥ Δ., Ποντιακὰ Γραμματικά, Ἀρχεῖον Πόντου (1964), 150 - 158.

Ὁ σ. ἀναγράφει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῆς Ποντιακῆς διαλέκτου, ἀναφερομένης α) εἰς τὸ ἀνέβασμα τοῦ τόνου, β) τὴν μετακίνησιν τοῦ τόνου, γ) τὴν κατάληξιν τῶν δευτεροκλίτων ἀρσενικῶν ὀνομάτων, δ) τὸ ὑποκείμενον, ε) τὸ κατηγορούμενον καὶ ς) τὸν προσδιορισμόν.

182. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ ΜΑΝΟΛΗ, Ἀπαντα. Πρῶτος τόμος. Ἑρμηνευτικά Α'. Θεσσαλονίκη 1963, ιη'+494. [Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης. Ἰνστιτούτον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν. Ἰδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Τὸ διὰ τῆς διαθήκης τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη συσταθὲν Συμβούλιον τοῦ Ἰνστιτούτου Νεοελληνικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἐκπληροῦν ἐπιθυμίαν τοῦ διαθέτου, ἤρχισε τὴν ἐκδόσιν τῶν δημοσιευμάτων — Ἀπάντων —

τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη. Ἡ ὅλη σειρά ἔχει προγραμματισθῆ εἰς ὀκτὼ τόμους.

Ὁ παρὼν Πρῶτος τόμος περιλαμβάνει «Μελέτες γιὰ τὴ γλῶσσα καὶ τὰ ἰδιώματα». Δηλαδή τὰς μελέτας : 1) *Ξηλασία ἢ Ἰσοπέλεια; Μελέτη περὶ τῶν ξένων λέξεων τῆς νέας Ἑλληνικῆς*, σ. 1 - 297.

Τὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια εἶναι : *Εἰσαγωγή* (σ. 7 - 11) Α' Ποῖαι εἶναι ξένοι λέξεις; (σ. 12 - 28). Β' Ἐμποροῦν νὰ φύγουν αἱ ξένοι λέξεις; (σ. 29 - 59). Γ' Αἱ ξένοι λέξεις μᾶς ἐνθουμίζουσι ἡμέρας δουλείας; (σ. 60 - 68). Δ' Διατί πρέπει νὰ φύγουν αἱ ξένοι λέξεις. (σ. 96 - 73). Ε' Αἱ ξένοι λέξεις εὐχρηστοῦν εἰς μεταφοράς (σ. 74 - 78). Σ' Αἱ ξένοι λέξεις σχηματίζουσι παράγωγα καὶ σύνθετα (σ. 79 - 90). Ζ' Αἱ ξένοι καταλήξεις (σ. 91 - 92). Η' Αἱ ξένοι λέξεις εἶναι σαφεῖς (σ. 95 - 104). Θ' Αἱ ξένοι λέξεις πλουτίζουσι τὴν γλῶσσαν (σ. 105 - 111). Ι' Αἱ ξένοι λέξεις ἐκφράζουσι ἀποχρώσεις (σ. 112 - 114). ΙΑ' Αἱ ξένοι λέξεις ἀναπληροῦν ἀνάγκας τῆς γλώσσης. (σ. 115 - 123). ΙΒ' Ποία ἢ ἀληθινὴ αἰτία τῆς κατακραυγῆς κατὰ τῶν ξένων λέξεων. (σ. 124 - 132). ΙΓ' Συμφέρει νὰ φύγουν αἱ ξένοι λέξεις; (σ. 133 - 138). ΙΔ' Ξένοι ἢ ἑλληνικαί; (σ. 139 - 154). ΙΕ' Αἱ ξένοι λέξεις εἰς τὰς ἄλλας γλώσσας (σ. 155 - 171). ΙΣ' Αἱ ξένοι λέξεις εἰς τὰ Γερμανικά (σ. 171 - 289). ΙΖ' Αἱ ξένοι λέξεις εἰς τὰ Ρουμανικά (σ. 290 - 294). Πίναξ Συγγραμμάτων (σ. 295 - 297).

2) *Die Lehnwörter der Mittelgriechischen Vulgärliteratur*, σ. 305 - 494.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΜΟΣ, Ἑρμηνευτικά Β'. Θεσσαλονίκη 1963, σσ. 453.

Ὁ τόμος οὗτος περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς ἐπὶ μέρους μελέτας : Δύο βιβλιοκρισίας διὰ δημοσιεύματα τοῦ Α. Μπούτουρα : Α' *A t h. B u t u r a s*, Ein Kapitel der historischen Grammatik der griechischen Sprache (σ. 1 - 15). Β' *A t h. M p o u t o u r a s*, Τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν ἐν τῇ Νεοελληνικῇ (σ. 16 - 21). Ἡ ἀρχὴ τῆς γλώσσας καὶ ἡ φροῖδιανὴ ψυχολογία (σ. 22 - 32). Τὰ «ντόρτικα» τῆς Εὐρυτανίας - Σύμβολή στα ἑλληνικά «μαστόρικα», (σ. 33 - 45). Eine zigeunerisch - griechische Geheimsprache (σ. 46 - 85). Über Geheimsprachen (σ. 86 - 89) - Griechischen Geheimsprache σ. 90 - 140.) Ἡ γενικὴ τῶν ὑποκοριστικῶν σέ -άκι καὶ τὸ νεοελληνικὸ κλιτικὸ σύστημα (σ. 141 - 171). Ὁ τονισμὸς τῆς γενικῆς τῶν προπαροξυτόνων ἀρσενικῶν σέ -ος καὶ οὐδέτερων σέ -ο (σ. 172 - 185). Garsten Höeg : Les Saracatsans [Βιβλιοκρισία] (σ. 196 - 199). Δῶσε μού το» - «δῶσε μέ το» (σ. 200 - 205) - Ἡ ἑλληνικὴ ἀξηση, ὁ κλωνισμὸς τῆς καὶ τὸ ξεχώρισμα τῶν ὁμόηχων ρηματικῶν τύπων (σ. 206 - 215). Ἡ δυναμικότητα τῶν ἀσυμμόρφωτων λόγιων τύπων (σ. 216 - 225). Influence de la morphologie savante sur le néo - grec (σ. 226 - 233). Ὁ νόμος τοῦ τονισμένου φωνήνετος (σ. 234 - 240). L'anisossyllabisme dans la déclinaison néo - grecque (σ. 241 - 242). Ὁ πληθυντικὸς τῶν ὀξυτόνων ἀρσενικῶν οὐσιαστικῶν σέ -τῆς (σ. 243 - 262). Neugriechische Familiennamen (σ. 263 - 268). Τὰ Ἑλληνικά τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς (σ. 269 - 298) - Ἑλληνικὲς συνθηματικὲς γλώσσες (σ. 299 - 320). Ἡ ἐνικὴ γενικὴ τῶν οὐδέτερων σέ -μα (σ. 321 - 325). Ἡ «βουλευτίνα» καὶ ὁ σχηματισμὸς τῶν θηλυκῶν ἐπαγγελματικῶν οὐσιαστικῶν (σ. 326 - 336). Thesaurus Linguae Latinae (σ. 337 - 343). Τὸ λῆμμα (σ. 344 - 362) Ἐκθεσις περὶ τῆς γλωσσικῆς ἀποστολῆς εἰς τὴν βορειοδυτικὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1915 (σ. 363 - 388). Ὑπόμνημα περὶ τῆς συλλογῆς τῆς ἐπαγγελματικῶν τεχνικῶν ὄρων (σ. 389 - 397). Ὑπόμνημα περὶ τοῦ ἱστορικοῦ Λεξικοῦ (σ. 398 - 453).

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ, Θεσσαλονίκη 1963, σσ. 549.

Ὁ τόμος οὗτος περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς μελέτας : Δύο γράμματα γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα : Τὸ γλωσσικὸ μας ζήτημα στὴ Γερμανία. Ἐνοχτὸ γράμμα γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα (σ. 3 - 34). Ἐνα βιβλίο γιὰ τὴ γλῶσσα μας (σ. 35 - 56). Ἡ παιδεία καὶ ἡ γλῶσσα μας (σ. 57 - 92). Die Sprachfrage in Griechenland (σ. 93 - 110). Τὰ Ἐδαγγέλια καὶ ὁ ἀττικισμὸς (σ. 111 - 118). Ἀπολογία τῆς δημοτικῆς (Δημητράκης Φωτιάδης Καταρτζῆς, Γρηγόριος Κωσταντάς, Δανιὴλ Φιλίππιδης, Ἀθανάσιος Χριστόπουλος, Ἀθανάσιος Ψαλίδας, Ἰωάννης Βηλαράς, Ἀδαμάντιος Κοραῆς, Διονύσιος Σολωμὸς, Ἰούλιος Τυπάλδος, Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, Ἰάκωβος Πολυλάς, Παναγιώτης Χιώτης, Ἀνδρέας Λασκαράτος, Νικόλαος Κονεμένος, Γεώργιος Καλοσγούρος, Στέφανος Μαρτζώκης, Λαυρέντιος Μαβίλης, Σπυρίδων Τρικούπης, Γεώργιος Ζαλοκώστας, Γεώργιος Τερτσέτης, Δημήτριος Βικέλας, Ἀντώνιος Φατσῖας, Μιχαὴλ Δέφνερ, Ἐμμ. Ροΐδης, Δημήτριος Βερναρδάκης, Γεώργιος Βιζυηνός, Ἀριστομένης Προβελέγγιος, Σπυρίδων Ζαμπέλιος, Σπυρίδων Πήλλικας, Κων/νος Ἀσώπιος, Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης, Δημήτριος Μαυροφρόνης, Φίλιππος Ἰωάννου, Γεώργιος Μυστηριώτης, Μάρκος Βεργωτῆς, Σπυρίδων Λάμπρος, Γεώργιος Χατζιδάκις, Νικόλαος Πολίτης, Ἀντώνιος Μηλιαράκης, Παῦλος Καρολίδης, Χαρίλαος Τρικούπης, Γιάννης Ψυχάρης, Βλάσιος Γαβριηλίδης, Κων/νος Καλαντζῆς, Γιάννης Καμπύσης, Κων/νος Χατζόπουλος Ἀλέξ. Πάλλης, Κλεάνθης Μιχαηλίδης, Κωστής Παλαμῆς, Φώτης Φωτιάδης, Δημ. Ταγκόπουλος, Γεωργ. Σωτηριάδης, Κων. Χρηστομάνος, Πέτρος Ἀποστολίδης, Ἀνδρ. Καρκαβίτσας, Μάρκος Τσιριμώκος, Ζαχ. Παπαντωνίου, Γιάννης Βλαχογιάννης, Χρήστος Χρηστοβασίλης, Γρηγ. Ξενόπουλος, Πέτρος Βλαστός, Σταμ. Σταματιάδης, Νικολ. Χατζιδάκις, Μένοσ Φιλῆντας, Γεωργ. Κωνσταντινίδης, Χρήστος Χρηστουλάκης, Νίκος Καζαντζάκης, Φίλιππος Δραγούμης, Μενέλαος Φραγκούλης, Γεωργ. Καφαντάρης, Ἀλ. Παπαναστασίου, Παναγ. Ἀραβαντινός, Κ. Μάνος, Δ. Δεμερτζῆς, Ἰωάνν. Λυμπερόπουλος, Κ. Ζαβιτσιάνος, Δ. Σύψωμος, Ν. Ποριώτης, Καλλιρρόη Παρρέν, Ἀλεξανδρ. Δελμούζος, Πηνελόπη Δέλτα, Δ. Γληνός, Δ. Τοπάλης, Ἰων Δραγούμης, Μανόλης Τριανταφυλλίδης, Κλ. Φοριέλ, Ν. Τομαζέος, Νάϊτ, Γ. Περό, Ἰουλιέτα Ἀδάμ, Ἀνατόλ Φράνς, Γαστόν Δεσάν, Γ. Οὔϊντνι, Ἐμ. Ἐγκζέρ, Στούαρτ Μπλάκι, Γουστ. Μάϊερ, Ἐδ. Φρίμαν, Ἐμ. Λεγκράν, Οὔμπ. Περνὸ, Ἐδ. Σβίτσερ, Κάρολ. Ντίτριχ, Κάρολ. Κρούμπαχερ, Ἀλβ. Τοῦμπ, Κάρολ. Μπρούκιαν). Ἡ γλῶσσα μας στὰ σχολεῖα τῆς Μακεδονίας (σ. 252 - 283). Ἡ γλῶσσα μας στὴν κοινωνικὴ ζωὴ (σ. 284 - 305). Ἡ γλῶσσα μας στὰ χρόνια 1914 - 1916 (σ. 306 - 425). Πρὸς τὴν ἐκπαιδευτικὴ ἀναγέννηση (σ. 426 - 446). Quo - Usque tandem ἢ ἡ νέα σχολικὴ γλῶσσα καὶ ὁ κ. Γ. Χατζιδάκις (σ. 447 - 549).

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ, Θεσσαλονίκη 1963, σσ. 497.

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει τὰς ἐξῆς μελέτας : Τὸ λεξιλόγιο τῶν νέων Ἀναγνωστικῶν (σ. 3 - 13). Γιὰ τὴν ἱστορία (σ. 14 - 29). Πρὶν καοῦν. Ἡ ἀλήθεια γιὰ τὰ ἀναγνωστικὰ τῆς Δημοτικῆς (σ. 30 - 167). Δημοτικισμὸς (σ. 168 - 239). Οἱ νέοι καὶ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα (σ. 240 - 277). Ἀπὸ τῆ γλωσσικῆ μας ἱστορία. Βερναρδάκης - Κόντος - Χατζιδάκις (σ. 278 - 307). Σταθμοὶ τῆς γλωσσικῆς ἱστορίας (σ. 308 - 365). Μνημόσυνα (Ψυχάρης, Πάλλης, Φώτης Φωτιάδης) σσ. 366 - 451. Κατάθεση στὴ δίκη τοῦ Ι. Θ. Κακριδῆ (σ. 453 - 482). L'état présent de la question linguistique

en Grèce (σ. 483 - 490). 'Η σημερινή θέση τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος στήν Ἑλλάδα (σ. 491 - 497).

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ, Θεσσαλονίκη, 1965, σσ. 562.

'Ο τόμος οὗτος περιλαμβάνει τὰς κάτωθι μελέτας : 'Η ὀρθογραφία μας (σ. 3 - 155). 'Η νεοελληνική ὀρθογραφία καί οἱ ἀντιλογίες τοῦ κ. Σκιᾶ. (σ. 156 - 166). Τὸ πρόβλημα τῆς ὀρθογραφίας μας (σ. 167 - 238). 'Η Ἀκαδημία καί τὸ γλωσσικὸ ζήτημα (σ. 239 - 923). Extrait d'une lettre de M. Triandaphylidis (σ. 324). 'Ορθογραφικά : αὐτὸ ἢ ἄρθρ. (σ. 325 - 330). 'Η ὀρθογραφία μας - Γιά συγγραφείς, ἐκδότες καί τὸν καθένα ποὺ γράφει τὴ δημοτικὴ (σ. 331 - 392). 'Απὸ ἓνα Ἑλβετικὸ Παρθενάγωγείο (σ. 395 - 406). Οἱ ξένες γλώσσες καί ἡ ἀγωγή (σ. 407 - 560).

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΩΟΣ, Θεσσαλονίκη 1965, σσ. 520.

'Ο τόμος οὗτος περιέχει ποικιλίαν ἄρθρων καί σημειωμάτων, τὰ ὁποῖα διακρίνονται εἰς 1) Ὁμιλίες, 2) Ἄρθρα καί σημειώματα, 3) Σύντομες βιβλιοκρισίες, 4) Ποικίλα, 5) Μεταφράσεις, καί Παράρτημα.

183. ΤΣΑΝΤΣΑΝΟΓΛΟΥ Κ., 'Η μυκηναϊκὴ γραφὴ καί ἡ Ἑλληνικὴ προϊστορία, Φιλολόγος I (1964) σ. 26 - 40.

'Ο σ. δίδει σύντομον διάγραμμα τῆς μυκηναϊκῆς γραφῆς, τῆς ἱστορίας αὐτῆς καί τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας. Τὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια εἶναι : Οἱ πινακίδες τῆς Κρήτης καί τῆς Πύλου - Γραμμικὴ Β καί Γραμμικὴ Α : Ἑλλήνες καί Κρήτες, Συλλαβικὴ γραφὴ, οἱ κανόνες τῆς ὀρθογραφίας τῆς - Μυκηναϊκῆ διάλεκτος : Τὰ γνωρίσματά τῆς - Οἱ Μυκηναῖοι καί τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ φύλα Ἴωνες, Ἀχαιοί, Δωριεῖς - Τὸ περιεχόμενον τῶν πινακίδων.

'Ο σ. κατ' αὐτὸν τρόπον παρέχει μίαν συνοπτικὴν ἐνημέρωσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην, εἰς τὸν ὁποῖον δίδει καί πίνακα τῶν συμβόλων τῶν ἀνωτέρω γραφῶν.

184. ΤΣΑΦΑΡΑ ΒΑΣ., Λαογραφικὰ Γορτυνίας, Ἀθήναι 1963, σσ. 190.

'Ο σ. μεταξὺ τῶν ποικίλων λαογραφικῶν τὰ ὁποῖα δημοσιεύει (παροιμίας, προλήψεις, παραδόσεις, ἔθνη κ.λ.π.), παραθέτει καί τὰ τοπωνύμια (σ. 114 - 123) τῶν χωρίων : Λαγκάδια, Σέρβου, Γλανιτσιᾶς, Βαλτεσινίκου, Λευκοχωρίου (Ρεκουνίου), Τουθῶας (Τσίπολης), Φούσκαρη, Στεμνίτσης καί Κοντοβαζαίνης. Ἐπίσης προσθέτει (σ. 187 - 190) καί ἓν μικρὸν γλωσσάριον.

185. ΤΣΙΑΚΑ Ν. Χ., Πάργα - Θάλασσα. Ἠπειρωτικὴ Ἑστία 12 (1963) σ. 131 - 135, 206 - 211, 327 - 331, 416 - 420, 515 - 519, 632 - 636, 720 - 724, 834 - 837.

'Ο σ. παραθέτει τὴν ναυτικὴν ὀρολογίαν τῆς Πάργας, ἤτοι ὀνοματολογίαν καί χαρακτηῖρα τῶν ἀνέμων, τῶν ψαριῶν καί φυτῶν τῆς θαλάσσης, ὀρολογίαν καί ἐξαρτήματα ἀλιείας, ὀνοματολογίαν πλωτῶν μέσων καί τῶν ἐξαρτημάτων τῶν καί τοπωνύμια.

186. ΤΣΙΤΣΙΚΛΗ Μ., Ἐεδνόομαι - ἐεδνωτής, Ἑλληνικά 17 (1962), 24 - 39.

'Ο σ. ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐρμηνείαν τῶν λέξεων *εἶδνα*, *εἶδνόομαι*, *εἶδνωτής* καί παρατηρεῖ ὅτι τὰ *εἶδνα*, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, ἀντιπροσωπεύ-

ουν τὸ πραγματικὸν τίμημα τῆς νόμφης εἰς τὸν γάμον δι' ἀγορᾶς τῆς συζύγου. Εἶτα τὸ ρ. *ἐεδνόσμαι*, λεγόμενον ἐπὶ τοῦ πατρὸς τῆς νόμφης, σημαίνει «*ἐδνα λαβῶν ἐκδίδωμι*», τὸ δὲ *ἐεδνωτής*, λεγόμενον ἐπὶ τοῦ πατρὸς τῆς νόμφης, σημαίνει «πενθερόν λαμβάνοντα ἢ ζητοῦντα ἐδνα παρὰ τοῦ γαμβροῦ διὰ νὰ ἐκδώσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον μετ' αὐτοῦ».

187. ΤΣΟΛΑΚΗ ΕΥΔ., Σημασίες καὶ χρήσεις τοῦ ἐπιθ. *χευσός* καὶ τοῦ οὐσ. *λάχανον*, Ἑλληνικά 17 (1962), 324 - 326.

Ὁ σ. ἐξετάζων τὴν χρήσιν τῶν σημερινῶν νεοελληνικῶν ἐκφράσεων «*κάνει χευσὴ ζωὴν*» καὶ «*τὸν ἔφαγε λάχανον*», ἀνάγει αὐτὰς εἰς τὴν βυζαντινὴν ἐποχὴν, ἀναγράφων ἀντίστοιχα χωρία ὡς διὰ τὴν πρώτην ἀπόσπασμα ἐξ ἐπιστολῆς πρὸς τὴν αὐγοῦσταν Εἰρήνην, καὶ σύζυγον τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Α' Κομνηνοῦ, ἔχον οὕτω: «*...καὶ ὁ λέγεται χευσὴν ζωὴν ἔζων...*». (βλ. BZ 6 (1897) 138). Διὰ τὴν δευτέραν φράσιν σημειώνει χωρίον ἀπὸ τὸν Γ. Παχυμέρη, A. 192, 12 (Bonn), καθ' ὃ «*ὄρκοι δ' ἐκεῖνοι καὶ συνθεσῖαι καὶ ἐμπεδέσεις φρικταὶ ὡς λάχανα κατεδήδοτο βασιλεῖ...*»

Ἀνάλογα χωρία σημειώνει καὶ ἀπὸ Γ. Σφραντζῆν, Χρονικὸν Μέγα 359,7 (Bonn) καὶ 388,8, καὶ ἀπὸ τὴν Π. Διαθήκην ὡς πρὸς τὴν φράσιν «*παραδίνω κάτι σὰν λάχανο κήπου*».

188. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ ΑΓ., Ἑρμηνευτικὰ καὶ διορθωτικὰ στὸ κείμενον τοῦ Διγενῆ Ἄκριτα (χειρόγραφο Grottaferrata), Ἑλληνικά 17 (1962), 75 - 94.

Ὁ σ., ἀφορμὴν λαμβάνων ἀπὸ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἀκριτικοῦ ἔπους ὑπὸ τοῦ J. Manrogordato (1956) ἐπὶ τῆ βάσει τῶν χειρογράφων τὴν Grottaferrata καὶ Le-grand, προβαίνει εἰς διαφόρους παρατηρήσεις *ἐρμηνευτικὰς*, *διορθωτικὰς* καὶ *λεξικολογικὰς* (=σημασιολογικὰς).

189. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ, Διαλεκτικὰ Μακεδονίας, Μακεδονικά 5 (1961 - 1963), σ. 448 - 457.

Ὁ σ. τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς μελέτης τῶν Μακεδονικῶν γλωσσικῶν ἰδιωμάτων διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἰδιαίτερος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας (ἐπιβίωσις διαλεκτικῶν στοιχείων, τὰ ὅποια ἀνάγονται εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἔφθασαν κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὰς ἀρχαίας διαλέκτους). Παρατηρεῖ ἐν συνεχείᾳ ὅτι ἡ ἀρχαία μακεδονικὴ διάλεκτος ἦτο αἰολικὴ, ἀνάμεικτος μὲ δωρικὰ στοιχεῖα, παρέμεινε δὲ ἀρχαϊκὴ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποῦ κατέρρευσε ὁ μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Μακεδονίας ἔμεινε ἀπομεμονωμένη.

Τέλος, καταγράφει καὶ ἐρμηνεύει ἐνδιαφέροντα λεξιλογικὰ στοιχεῖα ἐκ Μακεδονίας, διὰ τὰ ὅποια ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι δύνανται νὰ ἀποτελοῦν γλωσσικὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχαίας μακεδονικῆς διαλέκτου.

190. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ ΑΓ., Μυκηναϊκὰ γλωσσικὰ (Μὲ ἀψιμαχίαις: ἀπάντησις στὸν κ. J. Chadwick), Ἑλληνικά 18 (1964), 170 - 189.

Ὁ σ., παλαιότερον (Ἑλληνικά 16, 1969, 364 - 373) ἔκρινε τὴν ἐργασίαν τοῦ Chadwick, *The Decipherment of Linear B*, Cambridge 1958. Εἰς τὴν ἀνωτέρω κριτικὴν ἀπαντᾷ ὁ Chadwick εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῆς ἀνωτέρω μελέτης

του (σ. 156-169). Ὁ Τσοπ. ἐπανερχεται καὶ ἀπαντᾷ εἰς τὰ γραφόμενα τοῦ Chadwick. Βλ. καὶ ἀριθμ. 23.

191. ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ ΓΙΑΝΝΗ, Ἡ Ὀμηρικὴ φράση κ' ἢ σχέση καὶ θέση τῶν μερῶν τοῦ λόγου σ' αὐτήν, Ἀθήνα 1964, σσ. 326.

Ὁ σ. εἰς 373 παραγράφους πραγματεύεται τὸ θέμα του ἐκὶ τῆ βάσει τῶν σχετικῶν χωρίων διὰ καθὲ περίπτωση. Ἡ λεπτομερὴς ἐξέτασις καὶ ἡ ἀνατομία τῆς ὀμηρικῆς φράσεως, ὡς παρέχεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, καθιστᾷ τὸ ἔργον πολύτιμον καὶ πρωτότυπον εἰς τὸ εἶδος του.

192. ΤΣΟΥΚΑΛΑ Μ., Ἀνεκδοτοὶ φιλολογικοὶ καὶ ἰδιωτικοὶ πάπυροι, (φιλολογικαὶ καὶ γλωσσικαὶ ἐπιστάσεις). Ἐναίσιμος ἐπὶ διδακτορία διατριβή. Ἐν Ἀθήναις 1962, σσ. 103.

Ὁ σ. δημοσιεύει τέσσαρας νέους φιλολογικοὺς παπύρους, οἵτινες εἶναι γνωστοὶ ὡς «Πάπυροι τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν» ὑπ' ἀριθμ. 2780, 2781, 2782, 2783.

Εἰς τὸ πρῶτον τμήμα περιλαμβάνεται ἡ περιγραφή τοῦ κειμένου τῆς παλιμψήστου ὄψεως τῶν παπύρων Α καὶ Β', οἵτινες ἐγράφησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ 3 π.Χ. αἰ. καὶ προέρχονται ἐκ Fayûm. Περιέχουν ἰατρικὰς συνταγὰς. Ὁ σ. ἐπικυροῖ τὴν εἰδικὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἀρετῆ ὡς ἐμπλάστρου. Παρατίθενται πλουσιώτατα σχόλια. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ὁ σ. ἀσχολεῖται μὲ τὸ κείμενον τῆς ράχεως τῶν παπύρων Α καὶ Β καὶ συμπεραίνει ὅτι ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὰ μέσα τοῦ 3ου π.Χ. αἰ. καὶ ὡς θέμα ἔχουν τὴν ἀτακτον ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ φορολογικοῦ τινος ὑπαλλήλου.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος ἐξετάζεται ὁ πάπυρος Γ τοῦ 3ου π.Χ. αἰ., ὁ ὁποῖος περιέχει ἠθικά παραγγέλματα. Εἰς τὸ τέταρτον μέρος μελετᾷται ὁ πάπυρος Δ τοῦ 147 μ.Χ., τοῦ ὁποῖου τὸ περιεχόμενον εἶναι ὑπόμνημα δημοσίου τινὸς λειτουργοῦ πρὸς στρατηγὸν περὶ πιστῆς ἐκτελέσεως τῶν ὄρων διαθήκης.

Εἰς τὴν μελέτην του ὁ σ. παραθέτει καὶ πλουσίαν βιβλιογραφίαν. Κρίσιν βλ. ὑπὸ Π. Γ ε ρ γ ο ὑ τ ζ ο υ, Πλάτων 14 (1962) 464 - 467.

193. ΤΩΜΑΔΑΚΗ Ν., Δημῶδη Βυζαντινὰ ποιήματα καὶ βυζαντινὴ τέχνη, Ἀθηνᾶ 66 σσ. (1962), σ. 3 - 8.

Ὁ σ., δημοσιεύων ἐνταῦθα ἀποσπάσματα ἀπὸ δημῶδη βυζαντινὰ ποιήματα, εὐρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ σημειώσῃ ἐν λεξιλόγιον τεχνικῶν ὄρων (ἀρχιτεκτονικῆς, ζωγραφικῆς γλυπτικῆς, ἀργυροχοικῆς, μεταλλουργίας, κατεργασίας λίθων, ξύλων κλπ.) καὶ νὰ ἐπισημάνῃ τὴν ἀνάγκην τῆς συλλογῆς τῶν ὄρων τούτων ἐκ τῶν διαφόρων εἰδησεῶν τῶν λογίων καὶ δημῶδων ἱστορικῶν, στιχηρῶν, ἀγιολογικῶν καὶ ἄλλων κειμένων.

194. ΤΩΜΑΔΑΚΗ Ν., Ἐπὶ τῆς ἀνάγκης Συντάξεως θησαυροῦ τῆς λογίας Βυζαντινῆς γλώσσης, Ἐπετ. Ἐταιρ. Βυζαντινῶν Σπουδῶν 33 (1964), 1 - 16.

Ὁ σ. τονίζει τὴν ἀνάγκην συντάξεως Λεξικοῦ τῆς λογίας βυζαντινῆς γλώσσης καὶ ἐκθέτει ἐπ' αὐτοῦ τὴν γνώμην του. Ἐν συνεχείᾳ ἀναγράφει ποικίλους ὄρους, προερχομένους ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τῆς κοινῆς ἑλληνικῆς, τῆς λατινικῆς ὡς καὶ συνθέτους ἐξ ἑλληνικῶν καὶ λατινογενῶν λέξεων. Διὰ τῆς βραχείας ταύτης

ἀνακοινώσεως καταδεικνύεται ἐναργῶς ἡ ἀνάγκη τῆς συντάξεως τοῦ Λεξικοῦ τῆς Βυζαντινῆς γλώσσης.

195. ΤΩΜΑΔΑΚΗ Ν., Παρρησία - παρρησιαστικός - 'Επετ. 'Εταιρ. Βυζ. Σπουδῶν 33 (1964), 226. Μεγαλεῖον, αὐτόθι, σ. 240.

'Ο σ., ἀναγράφει διάφορα ἐκκλησιαστικά χωρία ἐνδεικτικὰ τῆς σημασιολογικῆς ἐκτάσεως τῶν *κ. παρρησία - παρρησιαστικός* καὶ *μεγαλεῖον*.

196. ΤΩΜΑΔΑΚΗ Ν., *Θύρα - θύραθεν*, 'Επετ. 'Εταιρ. Βυζαντ. Σπουδῶν 34 (1965), 213
Παρατίθενται παρατηρήσεις τινές ἐπὶ τῆς σημασίας τῶν ἀνωτέρω λέξεων κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδον.

197. ΤΩΜΑΔΑΚΗ Ν., 'Αποθησαυρίσματα (6 - 8), 'Αθηνᾶ 67 (1964), σ. 3 - 19.

'Ο σ. ἐπανέρχεται εἰς τὰ εἰς *-ἀρχης, -ἀρχος, -αρχῶ*, περὶ τῶν ὁποίων εἶχε γράψει καὶ παλαιότερον εἰς τὸ περιοδ. «'Αθηνᾶ» [τ. 62 (1958), σ. γ' - ζ' καὶ 1 - 16 καὶ 64 (1960), σ. 3 - 15] καὶ σημειώνει κατ' ἀρχὰς ὅσα εἰς *-ἀρχης, -ἀρχος* εὐρέθησαν γεγραμμένα εἰς κατάλοιπον τετράδιον τοῦ Β. Α. Μυστακίδου. 'Εν συνεχείᾳ παραθετεῖ καὶ νέα, τὰ ὁποῖα συνεκέντρωσεν ἐκ διαφόρων κειμένων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς χρονογραφίας τοῦ Κωνστ. Μανασσῆ.

198. ΦΟΡΗ Δ., 'Η κράση στὰ Νέα 'Ελληνικά. 'Αθήνα 1963 σσ. 8.

'Ο σ. ἐξετάζει τὴν κράσιν εἰς τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά, εἰς τὴν καθαρῆσαν καὶ τὴν δημοτικὴν. Παραθετεῖ τὰς ἐπιστημονικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ φαινομένου τούτου, συζητεῖ αὐτὰς καὶ προτείνει ἰδικὴν τοῦ ἀποψιν.

199. ΦΟΥΡΚΙΩΤΗ ΚΩΝΣΤ., Δημοσθένους πρὸς Βοιωτὸν (περὶ τοῦ ὀνόματος).

Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς προστασίας τοῦ ὀνόματος, 'Αθήναι 1962, σσ. 44.

'Ο σ., καθηγητὴς τοῦ 'Αστικοῦ Δικαίου, στηριζόμενος εἰς τὸν λόγον τοῦτου τοῦ Δημοσθένους, ἀποδεικνύει ὅτι τὰς πρώτας βάσεις τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς δικαστικῆς προστασίας τοῦ ἐπὶ τοῦ ὀνόματος δικαιώματος εὐρίσκομεν εἰς τὰς ἀρχαίας 'Αθήνας. Τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον δὲν φαίνεται ἀναγνωρίζον αὐτοτελεῆς δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ὀνόματος, καίτοι οἱ Ρωμαῖοι ἐχρησιμοποιοῦν περισσότερα τοῦ ἐνὸς ὀνόματα (*nomina, cognomina, praenomina, agnomina*).

200. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ Γ. Χ., Γλωσσικά καὶ Λαογραφικά κείμενα τοῦ χωρίου 'Αντρεάντων, 'Αρχεῖον Πόντου 27 (1965), 41 - 104.

'Ο σ. δημοσιεύει ποικίλα λαογραφικά κείμενα εἰς τὸ Ποντιακὸν ἰδίωμα τοῦ χωρίου 'Αντρεάντων, παραθέτων ἐν ὑποσημειώσει καὶ ἐρμηνεύματα τῶν δυσκόλων ἰδιωματικῶν λέξεων.

201. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΜΕΝ., 'Η Κυπριακὴ διάλεκτος, Φιλολογικὴ Κύπρος, 1963, 129 - 134.

'Ο σ., ἐξετάζων τὸν ἱστορικὸν βίον τῆς Κύπρου, παρακολουθεῖ παραλλήλως καὶ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς γλώσσης τῆς νήσου ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον. 'Η διάλεκτος τῆς Κύπρου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶναι ἡ ἑλλη-

νική διάλεκτος τῶν Ἀχαιῶν, οἱ ὅποιοι κατέκτησαν εἰς τὴν νῆσον ἤδη ἀπὸ τοῦ 1400 π.Χ. καὶ ἔχει στενὸν σύνδεσμον μὲ τὴν Ἀρκαδικὴν διάλεκτον. Ἡ Κοινὴ Ἑλληνικὴ διεδόθη εἰς Κύπρον ἐπὶ Πτολεμαίων. Ἀργότερον ἐπὶ Βυζαντινῶν ἡ Κύπρος διέτηρησε τὴν Κοινὴν τῶν Βυζαντινῶν μὲ ἀντιπροσωπευτικὸν εἶδος αὐτῆς τὰ Ἀκριτικὰ ἔσματα. Μετὰ ταῦτα, ἕνεκα τῶν Ἀραβικῶν ἐπιδρομῶν (649 - 965) καὶ τῆς κατοχῆς τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Γαλλῶν Λουζιτιανῶν (1192 - 1489), τῶν Βενετῶν μέχρι τοῦ 1571, τῶν Τούρκων μέχρι τοῦ 1878 καὶ τῶν Ἀγγλῶν μέχρι τῶν 1960 ἔχομεν ἐπιβιώσιν ξένων γλωσσικῶν στοιχείων, ἴδια εἰς τοὺς διοικητικοὺς καὶ ἐμπορικοὺς γενικώτερον ὄρους, οἱ ὅποιοι σήμερον δὲν ἀποτελοῦν ζῶν ὀργανικὸν στοιχεῖον τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης. Γενικῶς τὰ ξένα στοιχεῖα εἶναι ἐλάχιστα. Ἡ σημερινὴ τέλος Κυπριακὴ διάλεκτος παρουσιάζει συγγένειαν πρὸς τὰ ἰδιώματα τῆς Δωδεκανήσου καὶ τῆς Μ. Ἀσίας καὶ διασώζει πολλὰ ἀρχαιοπινῆ στοιχεῖα.

202. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ, Ναϊκά τῆς ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐν Ἀθήναις 1963, σσ. 128.

Ὁ σ. δίδει τὰ ὀνόματα ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο ναῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τὴν χρονολογίαν ἀνεγέρσεως καὶ ἐγκαινίων τούτων. Οὕτως ἔχομεν τὰ ἀγιῶνυμα τοπωνύμια τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐνίοτε παραθέτει καὶ σχετικὴν βιβλιογραφίαν.

203. VITTI MARIO, Εὐγένεια. Τραγωδία ὀνομαζομένη Εὐγένεια τοῦ κυροῦ Θεοδώρου Μοντσελέζε, Napoli 1965, σσ. 143.

Ὁ Vitti, μετὰ μίαν εἰσαγωγὴν (σ. 9 - 36) εἰς τὸ Κρητικὸν Θέατρον καὶ εἰς τὴν ἀναφερθεῖσαν Τραγωδίαν, ἐκδίδει (σ. 37 - 97) τὸ ἐκ 1542 στίχων κείμενον αὐτῆς. Ἀκολουθοῦν παρατηρήσεις γλωσσικαὶ καὶ πραγματικαὶ εἰς τὸ κείμενον (σ. 101 - 106), ἀνάλυσις - περίληψις τοῦ κειμένου κατὰ ἐνότητα (σ. 109 - 111), ἀντιπαραβολὴ στίχων τῆς Τραγωδίας αὐτῆς πρὸς ὁμοίους τῆς *Στέλλας* (σ. 112 - 115), ἀνεκδοτὸν παραμῦθι ἐκ Ζακύνθου, σχετικὸν πρὸς τὸ κείμενον (σ. 116 - 118), παρατηρήσεις διὰ τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ στῦλ τῆς τραγωδίας (σ. 119 - 121), καὶ γλωσσάριον (σ. 131 - 143). Τὸ κείμενον εἶναι λίαν ἐνδιαφέρον ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἰδιωματικὰς λέξεις, πολλαὶ τῶν ὁποίων ἀπαντοῦν εἰς Ἐρωτόκριτον, Θυσίαν τοῦ Ἀβραάμ ἢ εἰς ἄλλα ἔργα τοῦ Κρητικοῦ Θεάτρου, ὡσαύτως εἰς Ζάκυνθον τινὲς δὲ καὶ εἰς Μάνην. Τὴν γλῶσσαν τοῦ κειμένου ἐξετάζει ὁ ἐκδότης μετὰ προσοχῆς.

ΔΙΚΑΙΟΣ Β. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΣ